

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/8837. számú
törvényjavaslat**

egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról

**Előadó: Dr. Draskovics Tibor
igazságügyi és rendészeti miniszter**

2009. évi ... törvény

egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról

A használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény módosításai

1. §

A használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hmtv.) 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A mintaoltalom tartamára évenként fenntartási díjat kell fizetni. A díj az első évre a bejelentés napján, a további évekre a bejelentés napjának megfelelő naptári napon előre esedékes. A mintaoltalom megadását megelőzően esedékessé vált fenntartási díjat a megadó határozat jogerőre emelkedésétől, a többi fenntartási díjat pedig az esedékességtől számított hat hónapos türelmi idő alatt is meg lehet fizetni.”

2. §

A Hmtv. 37. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A megváltoztatási kérelem benyújtásának vagy ajánlott küldeményként való postára adásának határideje – a (7) és a (8) bekezdésben szabályozott kivételekkel – a döntésnek a fellel, illetve az eljárás egyéb résztvevőjével való közlésétől számított harminc nap.”

3. §

A Hmtv. 42. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben – a mintaoltalmi bejelentés részletes alaki szabályait rendelettel megállapítsa.”

A mikroelektronikai félvezető termékek topográfiajának oltalmáról szóló 1991. évi XXXIX. törvény módosításai

4. §

A mikroelektronikai félvezető termékek topográfiajának oltalmáról szóló 1991. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Toptv.) 23. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A megváltoztatási kérelem benyújtásának vagy ajánlott küldeményként való postára adásának határideje – a (7) és a (8) bekezdésben szabályozott kivételekkel – a döntésnek a fellel, illetve az eljárás egyéb résztvevőjével való közlésétől számított harminc nap.”

5. §

A Toptv. 25. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben – a topográfia oltalmára irányuló bejelentés részletes alaki szabályait rendelettel megállapítsa.”

A szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény módosítása

6. §

A szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény 40. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § (1) Felhatalmazást kap a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben – rendelettel megállapítsa a szabadalmi ügyvivői vizsgára vonatkozó szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszterrel, valamint a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben – rendelettel megállapítsa az iparjogvédelmi szakképesítésre vonatkozó szabályokat.

(3) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben – rendelettel meghatározza a bírósági eljárásban megállapítható szabadalmi ügyvivői költséget és a kirendelés ellátásának díját.”

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény módosításai

7. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) 22/A. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A kiegészítő oltalmi tanúsítvány tartamára évenként fenntartási díjat kell fizetni. A díj az alapszabadalom alapjául szolgáló szabadalmi bejelentés napjának megfelelő naptári napon előre esedékes. A tanúsítvány megadását megelőzően esedékessé vált fenntartási díjat a megadó határozat jogerőre emelkedésétől, a többi fenntartási díjat pedig az esedékességtől számított hat hónapos türelmi idő alatt is meg lehet fizetni.”

8. §

Az Szt. 23. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szabadalmi bejelentés közzétételét megelőzően esedékessé vált fenntartási díjat a közzétételtől, az államtitokként kezelt szabadalom és az átmeneti szabadalmi oltalom

megadását megelőzően esedékessé vált fenntartási díjat a megadó határozat jogerőre emelkedésétől, a többi fenntartási díjat pedig az esedékességtől számított hat hónapos türelmi idő alatt is meg lehet fizetni.”

9. §

Az Szt. 53. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és egyidejűleg az 53. § a következő (6)–(13) bekezdésekkel egészül ki:

„(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből – külön jogszabály szerinti eljárásban, a külön jogszabály rendelkezései szerint hatáskörrel rendelkező miniszter javaslata alapján – a szabadalmi bejelentést államtitokká minősítheti.

(6) Nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján a szabadalmi bejelentést a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke az (5) bekezdésben említett eljárás lefolytatása nélkül minősíti államtitokká.

(7) A bejelentő és a feltaláló betekintési vagy megismerési engedély hiányában is jogosult szabadalmi bejelentése megtekintésére, ha azt államtitokká minősítették.

(8) Ha a szabadalmi bejelentést államtitokká minősítették, azzal kapcsolatban az 56. §, illetve a X/A–X/B. fejezetek alapján nem közölhető hatósági tájékoztatás.

(9) Ha a szabadalmi bejelentést államtitokká minősítették, a minősítésre javaslatot tevő miniszter – a (10) bekezdésben foglalt kivétellel – köteles a bejelentővel a szabadalom megadását követő ésszerű határidőn belül az általa vezetett minisztérium – tárca nélküli miniszter esetén a Miniszterelnöki Hivatal – javára kizárólagos hasznosítási jogot biztosító hasznosítási szerződést kötni. A hasznosítási szerződés hatálya a szabadalmi oltalom lejártáig, illetve – ha ez a korábbi – az államtitokká minősítés megszűnéséig tart; a szabadalmi oltalom fenntartásáról a hasznosító gondoskodik. A hasznosítási engedély ellenében járó díjnak arányban kell állnia azzal a díjjal, amely a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyok között szokásos. A szerződésben ki kell kötni, hogy ilyen mértékű, meghatározott összegű díj jár akkor is, ha a hasznosító az adott esetben általában elvárható időn belül nem kezdi meg a hasznosítást. A díj a szabadalmast a bejelentés napja és a szabadalom megadása közötti időtartamra is megilleti.

(10) A (6) bekezdés alapján államtitokká minősített szabadalmi bejelentések esetében a (9) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók.

(11) Ahol nemzetközi szerződés ezt kifejezetten lehetővé teszi, a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke a szabadalmi bejelentések (6) bekezdés szerinti államtitokká minősítését megelőzően felhívja a bejelentőt, hogy írásbeli nyilatkozatban mondjon le az államtitokká minősítésből eredő kártalanítási igényeiről. Ha a bejelentő ezekről nem mond le, vagy a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol, a szabadalmi bejelentést visszavontnak kell tekinteni.

(12) A szabadalmi bejelentések (6) bekezdés alapján történő államtitokká minősítéséért a Magyar Állam csak akkor tartozik a bejelentőnek kártalanítással, ha az államtitokká minősítést a Magyar Állam kezdeményezte, ideértve azt az esetet is, ha a

minősítés meghosszabbítását kérte vagy az Európai Atomenergia-közösségen kívüli bejelentés megtételét megakadályozta.

(13) Ha az államtitokká minősített szabadalmi bejelentést a Magyar Szabadalmi Hivatal elutasítja, a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke erről haladéktalanul értesíti a hatáskörrel rendelkező minisztert, egyúttal felkéri, hogy tegyen javaslatot az elutasított bejelentés tartalmát képező találmány államtitokká minősítésének megszüntetésére vagy a minősítés fenntartására. A Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke a hatáskörrel rendelkező miniszter javaslata alapján dönt a minősítés fenntartásáról vagy megszüntetéséről. A minősítés fenntartása esetén a Magyar Állam az államtitokká minősítés miatt a bejelentőnek kártalanítással tartozik.”

10. §

Az Szt. 53/C. §-át megelőző alcím és az Szt. 53/C. §-a helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:

„Költségek és díjak

53/C. § (1) Szabadalmi ügyben költségmentesség nem engedélyezhető.

(2) Az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségeken túlmenően szabadalmi ügyben külön jogszabályban meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni – a külön jogszabályban megállapított részletes szabályok szerint – a következő kérelmekért is:

- a) a módosítási, a határidő-hosszabbítási, az igazolási és az eljárás folytatása iránti kérelemért;
- b) a jogutódlás, a jelzálogjog és a hasznosítási engedély tárgyában a tudomásulvételre irányuló kérelemért.”

11. §

Az Szt. 53/D. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Elektronikus úton is be lehet nyújtani – az 57/A. §-ban szabályozott, valamint a 84/E. § (3) bekezdésében, a 84/H. § (3) bekezdésében és a 84/K. § (2) bekezdésében hivatkozott módon és feltételekkel –

- a) a szabadalmi bejelentést;
- b) az igénypont-közzétételi kérelmet és az igénypontok magyar nyelvű fordítását;
- c) az európai szabadalom szövegének magyar nyelvű fordítását;
- d) a b) és a c) pontban említett fordítás kijavítására irányuló kérelmet.”

12. §

Az Szt. 84/C. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Magyar Szabadalmi Hivatalnál kell benyújtani az európai szabadalmi bejelentést, ha a bejelentő magyar állampolgár, illetve ha lakóhelye vagy székhelye belföldön van, kivéve, ha az európai szabadalmi bejelentés a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz legalább

két hónappal korábban benyújtott olyan szabadalmi bejelentés elsőbbségét érvényesíti, amelyet a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke nem minősített államtitokká.”

13. §

Az Szt. 84/E. §-ának (3) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A kérelem és az igénypontok magyar nyelvű fordításának elektronikus úton való benyújtására megfelelően alkalmazni kell az 57/A. § rendelkezéseit.”

14. §

Az Szt. 84/H. §-ának (3) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A fordítás elektronikus úton való benyújtására megfelelően alkalmazni kell az 57/A. § rendelkezéseit.”

15. §

Az Szt. 85. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A megváltoztatási kérelem benyújtásának vagy ajánlott küldeményként való postára adásának határideje – a (7) és a (8) bekezdésben szabályozott kivételekkel – a döntésnek a féllel, illetve az eljárás egyéb résztvevőjével való közlésétől számított harminc nap.”

16. §

Az Szt. a 109. §-át követően a következő alcímmel és 109/A–109/C. §-okkal egészül ki:

„A növényfajta-oltalomból eredő díjigény

109/A. § (1) A mezőgazdasági termelő – a hibridek és szintetikus fajták kivételével – a jogosult engedélye nélkül saját gazdaságában szaporítás céljából hasznosíthatja a betakarításból származó olyan terményt, amelyhez a (2) bekezdésben meghatározott növényfajokhoz tartozó, növényfajta-oltalom alatt álló növényfajta vetőmagjának vagy vetőgumójának (a továbbiakban együtt: vetőmag) saját gazdaságában való elvetésével jutott hozzá. E hasznosításra tekintettel – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a jogosultat méltányos összegű díjazás illeti meg.

(2) Az (1) bekezdést a következő mezőgazdasági növényfajokra kell alkalmazni:

a) takarmánynövények:

1. csicseriborsó (*Cicer arietinum* L.);
2. sárga csillagfürt (*Lupinus luteus* L.);
3. lucerna (*Medicago sativa* L.);
4. takarmányborsó [*Pisum sativum* L. (partim)];
5. alexandriai here (*Trifolium alexandrinum* L.);
6. perzsa here (*Trifolium resupinatum* L.);
7. lóbab (*Vicia faba*);

8. lednek (*Vicia sativa* L.);

b) gabonafélék:

1. zab (*Avena sativa*);
2. árpa (*Hordeum vulgare* L.);
3. rizs (*Oryza sativa* L.);
4. madárköles (*Phalaris canariensis* L.);
5. rozs (*Secale cereale* L.);
6. tritikálé (*X Triticosecale* Wittm.);
7. búza (*Triticum aestivum* L. emend. Fiori et Paol.);
8. durumbúza (*Triticum durum* Desf.);
9. tönkölybúza (*Triticum spelta* L.);

c) burgonyafélék:

1. burgonya (*Solanum tuberosum*);

d) olaj- és rostnövények:

1. olajrepe [*Brassica napus* L. (partim)];
2. réparepe [*Brassica rapa* L. (partim)];
3. lenmag, kivéve rostlen (*Linum usitatissimum*).

(3) E törvény alkalmazásában

a) *saját gazdaság*: minden olyan gazdaság vagy birtokrész, amelyet a mezőgazdasági termelő ténylegesen növénytermesztésre használ, függetlenül attól, hogy az saját tulajdonában áll-e vagy azt más jogcímen használja;

b) *mezőgazdasági termelő*: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, aki vagy amely szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozik.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott díjfizetési kötelezettség nem terheli azt a mezőgazdasági termelőt, aki szántóföldi növénytermesztéssel 20 hektárnál, illetve burgonya esetében 1 hektárnál kisebb területen foglalkozik.

(5) Az e szakasz és a 109/B. § alapján fennálló jogokat a jogosultak önállóan vagy szervezetük útján gyakorolhatják. A jogosultak szervezete kizárólag azon tagjai, valamint azoknak az egyéb jogosultaknak a nevében járhat el, akik erre írásbeli meghatalmazást adtak a szervezetnek. Ha a jogosult valamely szervezet részére írásbeli meghatalmazást adott, a díjigény érvényesítése érdekében önállóan nem járhat el. A 109/C. § és a 114/C. § szerinti igények érvényesítése során a jogosultak szervezete által ellátható perbeli képviselőre a Pp. V. fejezetének szabályait kell alkalmazni.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott díjfizetési kötelezettség azon a napon keletkezik, amelyen a mezőgazdasági termelő a szántóföldön ténylegesen szaporítási célra fordítja a betakarított terményt.

(7) A díj mértékére és megfizetésére a jogosult és a mezőgazdasági termelő megállapodása az irányadó. A megállapodást a jogosultak – a termelői szervezetek tagjainak vonatkozásában – a mezőgazdasági termelők szervezeteivel is megkötethetik.

(8) A (7) bekezdés szerinti megállapodás hiányában

a) a díj alapja a jogosult által az adott növényfajta szaporítására ajánlott vetési mennyiségnek a mezőgazdasági termelő által – a 109/B. § (3) bekezdésének *c)* pontja alapján – megadott területnagyságra vetített mennyisége, mértéke pedig az érintett növényfajta legalacsonyabb szaporítási fokú fémszárt vetőmagjának árába beépített, erre a mennyiségre vetített licencdíj mértékének 50%-a;

b) az eset körülményeihez képest ésszerű tartamú fizetési határidőt és a fizetés módját a jogosultnak a mezőgazdasági termelőhöz – közvetlenül vagy a mezőgazdasági termelőknek a címzettet képviselő szervezetén keresztül – intézett írásbeli felhívása határozza meg, a díjnak az *a)* pontban meghatározott mértékéről a jogosult e felhívásban tájékoztatja a mezőgazdasági termelőt.

(9) A jogosult kezdeményezésére az agrárpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapjában évente, az adott növényfajta vetési időszakát megelőzően közzéteszi a növényfajta vonatkozóan a (8) bekezdés *a)* pontja szerinti ajánlott vetési mennyiséget és a tömegegységre vetített licencdíj-mértéket. A (7) bekezdésben foglalt eset kivételével a közzététel elmaradása kizárja a díjigény állami szerv útján való érvényesítését.

109/B. § (1) Ha az igényelt adatok szerepelnek a nyilvántartásában, a növénytermesztési hatóság a 109/A. § (1) bekezdése szerinti díjigény érvényesítése céljából – kérelemre, a költségek megtérítése ellenében, a jogosultság igazolása esetén – a következő adatokat bocsátja a 109/A. § (2) bekezdésében meghatározott növényfajokhoz tartozó, oltalom alatt álló növényfajta jogosultjának rendelkezésére:

a) a vetőmag-előállítással foglalkozó – a 109/A. § (4) bekezdésében meghatározott mezőgazdasági termelők körébe nem tartozó – mezőgazdasági termelőknél ellenőrzött, a 109/A. § (2) bekezdésében meghatározott növényfajokhoz tartozó, a jogosult javára oltalom alatt álló növényfajta neve, szaporítási foka és a szaporított mennyiség, valamint az érintett mezőgazdasági termelők neve és gazdaságuk címe;

b) a vetőmag-feldolgozók által feldolgozott, a 109/A. § (2) bekezdésében meghatározott növényfajokhoz tartozó, a jogosult javára oltalom alatt álló növényfajta neve és a feldolgozott nyers vetőmag mennyisége.

(2) Ha az igényelt adatok szerepelnek a nyilvántartásában, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv a 109/A. § (1) bekezdése szerinti díjigény érvényesítése céljából – kérelemre, a költségek megtérítése ellenében, a jogosultság igazolása esetén – a következő adatokat bocsátja a 109/A. § (2) bekezdésében meghatározott növényfajokhoz tartozó, oltalom alatt álló növényfajta jogosultjának rendelkezésére:

a) a 109/A. § (2) bekezdésében meghatározott növényfajok termesztését bejelentő – a 109/A. § (4) bekezdésében meghatározott mezőgazdasági termelők körébe nem tartozó – mezőgazdasági termelők neve és gazdaságuk címe;

b) az *a)* pontban meghatározott mezőgazdasági termelő által használt termőterület nagysága, annak megjelölésével, hogy a teljes termőterületen belül az egyes növényfajokat milyen nagyságú területen hasznosítja.

(3) A 109/A. § (1) bekezdése szerinti díjigény érvényesítése céljából az a mezőgazdasági termelő, akiről az (1) bekezdés szerinti vagy egyéb adatok alapján valószínűsíthető, hogy a 109/A. § (1) bekezdése szerinti hasznosítást végzett, a jogosult

részére – annak kérésére – a következő adatokat köteles a jogosult által meghatározott ésszerű határidőn belül rendelkezésre bocsátani:

a) a 109/A. § (2) bekezdésében meghatározott növényfajokhoz tartozó, a jogosult javára oltalom alatt álló növényfajták neve, amelyek betakarított terményét a saját gazdaságában szaporítás céljából hasznosította;

b) az *a)* pont szerinti növényfajták esetében az adott gazdasági évben vásárolt és hasznosított fémzárolt vetőmag mennyisége, fémzárszáma és annak megjelölése, hogy azt milyen nagyságú területen vetette el;

c) annak megjelölése, hogy az *a)* pont szerinti növényfajták betakarított terményét milyen nagyságú területen vetette el;

d) az *a)* pont szerinti növényfajták betakarított terményének a 109/A. § (1) bekezdése szerinti hasznosítás céljára való feldolgozását végző személy vagy személyek neve és címe.

(4) A 109/A. § (1) bekezdése szerinti díjigény érvényesítése céljából a vetőmag-feldolgozó – a jogosult írásbeli kérésére – köteles tájékoztatást adni a jogosult javára oltalom alatt álló, a 109/A. § (2) bekezdésében meghatározott valamely növényfajhoz tartozó növényfajta betakarított terményének az általa vetés céljára feldolgozott mennyiségéről, illetve azon személyek nevééről és címéről (székhelyéről), akik részére ezt a feldolgozási tevékenységet teljesítette.

(5) A (3) és a (4) bekezdésben meghatározott adatok rendelkezésre bocsátása az adott gazdasági évre, valamint az azt megelőző három gazdasági év közül azon egy vagy több évre nézve kérhető, amelyekre az adatokat a mezőgazdasági termelő korábban nem bocsátotta a jogosult rendelkezésére. A (3) bekezdés értelmében adatszolgáltatásra kötelezett mezőgazdasági termelő a vásárolt és hasznosított fémzárolt vetőmagnak a (3) bekezdés *b)* pontjában foglaltak szerinti mennyiségére vonatkozó adatszolgáltatását okiratokkal is alá kell, hogy támassza.

(6) A jogosult a (3) és a (4) bekezdés szerinti megkeresésében köteles megadni a nevét és a címét, valamint a javára oltalom alatt álló növényfajták megnevezését. A (3) bekezdés szerinti megkeresésben utalnia kell arra is, hogy milyen adatok alapján feltételezte azt, hogy a mezőgazdasági termelő a 109/A. § (1) bekezdése szerinti hasznosítást végzett. A mezőgazdasági termelő, illetve a feldolgozó kérésére a jogosultságot igazolni kell.

(7) A (3) és a (4) bekezdés szerinti megkeresést a jogosult a mezőgazdasági termelőkhöz vagy a vetőmag-feldolgozókhöz – erre irányuló megállapodás esetén – azok szervezetein keresztül is intézheti.

109/C. § (1) A jogosult a 109/B. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének teljes vagy részleges – ismételt felszólítás ellenére történő – elmulasztása, illetve valótlan adatok szolgáltatása esetén követelheti a 109/B. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott adatok közlését, illetve az adatok helyesbítését.

(2) Ha a szolgáltatott adatok valódisága vitatott, a bizonyítás a mezőgazdasági termelőt terheli.”

17. §

Az Szt. a 111. §-át követően a következő alcímmel és 111/A. §-sal egészül ki:

„A növényfajta-oltalom fenntartása

111/A. § (1) A növényfajta-oltalom tartamára évenként, külön jogszabályban meghatározott fenntartási díjat kell fizetni.

(2) A növényfajta-oltalom fenntartására és fenntartási díjára egyebekben a szabadalmi oltalom fenntartására és fenntartási díjára vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.”

18. §

Az Szt. 114/C. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„114/C. § (1) A növényfajta-oltalom bitorlását követi el az, aki

- a) az oltalom alatt álló növényfajtát jogosulatlanul hasznosítja;
- b) a 109/A. § (1) bekezdésében meghatározott díjfizetési kötelezettségét nem teljesíti.

(2) A növényfajta és a növényfajta-oltalom bitorlására egyebekben a 34–36. §-ok rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

19. §

(1) Az Szt. 115/E. §-ának (2) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„E törvényben vagy külön törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel az iparjogvédelmi oltalom fenntartásáért vagy megújításáért – külön jogszabályban megállapított mértékű – díjat kell fizetni. E díjak mértékét rendszeres időközönként felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során a (3) bekezdésben meghatározottakon kívül figyelembe kell venni az iparjogvédelmi rendszer működtetési költségeit, az egyes iparjogvédelmi oltalmi formák sajátosságait, valamint az innováció iparjogvédelmi eszközökkel történő előmozdításának szempontjait is.”

(2) Az Szt. 115/E. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Hivatal bevételét képezik a (2) bekezdés szerinti igazgatási szolgáltatási, fenntartási és megújítási díjak, a Szellemi Tulajdon Világszervezete által igazgatott nemzetközi szerződések alapján a Hivatal által végzett hatósági tevékenységért járó díj, illetve részesedés, a Hivatal által nyújtott szolgáltatások ellenértéke, valamint az egyéb bevételek. E bevételeknek a Hivatal folyamatos és zavartalan működését biztosítaniuk kell.”

20. §

Az Szt. hatodik része a következő XIV/D. fejezettel (115/M-115/S. §-okkal) egészül ki, és az Szt. jelenlegi 115/M-115/N. §-ainak számozása 115/T-115/U. §-okra változik:

„XIV/D. fejezet

*A Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjaira,
valamint az iparjogvédelmi oltalom fenntartásáért vagy megújításáért
fizetendő díjakra vonatkozó közös szabályok*

*A fenntartási díjak megfizetése
és az újra érvénybe helyezési kérelem díja*

115/M. § (1) A szabadalmi, a növényfajta-oltalmi és használati mintaoltalmi fenntartási díjak, valamint a kiegészítő oltalmi tanúsítványok fenntartási díjai a hat hónapos türelmi idő első három hónapjában pótlékmentesen, negyedik hónapjától pedig ötven százalékos pótlékkal együtt fizethetők meg. A fenntartási díjat e pótlékkal együtt kell megfizetni abban az esetben is, ha a fenntartási díjat a hat hónapos türelmi idő elteltét követően, igazolási kérelem alapján fizetik meg.

(2) A szabadalmi és a növényfajta-oltalmi bejelentés közzétételét követő megosztása esetén a keletkező további bejelentésekre a megosztás folytán és a megosztást megelőző időpontban esedékessé vált fenntartási díjak megfizetése tekintetében a türelmi idő a megosztás tudomásulvételéről hozott határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.

(3) A fenntartási díjat a türelmi idő kezdetét megelőző két hónapon belül is meg lehet fizetni.

Kedvezmények, mentesség és halasztás

115/N. § Az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjaira, valamint a fenntartási és a megújítási díjakra – a 115/O. és a 115/P. §-ban foglalt kivételekkel – kedvezménynek és mentességnek nincs helye.

115/O. § (1) Ha a megfizetés időpontjában az oltalmi igény, illetve az oltalom jogosultja kizárólag maga a feltaláló, a nemesítő, illetve a szerző, a szabadalmi bejelentési és kutatási, vizsgálati, valamint megadási díjaknak, továbbá a használati mintaoltalmi bejelentés, a növényfajta-oltalmi bejelentés, a formatervezési mintaoltalmi bejelentés, illetve a topográfia oltalmára irányuló bejelentés díjának az egynegyedét köteles megfizetni.

(2) Ha a megfizetés időpontjában a szabadalmi, a használati mintaoltalmi, illetve a növényfajta-oltalmi jogosult kizárólag maga a feltaláló, illetve a nemesítő, a szabadalmi, a használati mintaoltalmi, illetve a növényfajta-oltalmi fenntartási díjnak a felét köteles megfizetni.

(3) Ha a megfizetés időpontjában a formatervezési mintaoltalom jogosultja kizárólag maga a szerző, a mintaoltalom megújítására irányuló kérelem díjának a felét köteles megfizetni.

(4) Az (1)-(3) bekezdésekben meghatározott kedvezmények akkor illetik meg a feltalálót, a nemesítőt, illetve a szerzőt, ha a bejelentéssel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét, vagy ha az oltalom olyan bejelentésen alapul, amellyel kapcsolatban nem igényelték valamely külföldi bejelentés elsőbbségét.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha – több feltaláló, nemesítő, illetve szerző esetén – a feltalálók, a nemesítők, illetve a szerzők

valamelyike az oltalmi igényéről, illetve az oltalomról feltalálótársa, nemesítőtársa, illetve szerzőtársa javára lemondott, továbbá, ha a feltalálók, a nemesítők, illetve a szerzők bármelyike helyébe az örököse lép.

115/P. § (1) A Magyar Szabadalmi Hivatal kérelemre a szabadalmi bejelentési és kutatási, vizsgálati, valamint megadási díjak, továbbá a növényfajta-oltalmi, a használati mintaoltalmi, a formatervezési mintaoltalmi és a topográfia-oltalmára irányuló bejelentés díja alól mentességet adhat, továbbá az elsőtől az ötödik évekre szóló szabadalmi, növényfajta-oltalmi és használati mintaoltalmi fenntartási díjak megfizetésére halasztást engedélyezhet, ha a természetes személy jogosult – kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán – azokat fedezni nem tudja; a halasztás alá eső fenntartási díjakat a hatodik évi fenntartási díjjal együtt kell megfizetni.

(2) Mentességre, illetve halasztásra az a természetes személy jogosult, aki igazolja, hogy jövedelme (munkabére, nyugdíja, egyéb rendszeres pénzbeli juttatása) nem haladja meg a mindenkori kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegét, vagyona pedig – a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakon felül – nincs. Mentességben kell részesíteni – jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata nélkül – azt a személyt, aki rendszeres szociális segélyt kap.

(3) Kivételesen mentességet, illetve halasztást lehet engedélyezni akkor is, ha a (2) bekezdésben írt feltételek nem állnak fenn, de a Magyar Szabadalmi Hivatal a természetes személy egyéb körülményeinek figyelembevételével megállapítja, hogy a természetes személy és az általa eltartottak létfenntartása veszélyeztetett.

(4) A mentesség, illetve a halasztás iránti kérelemhez csatolni kell a kérelmező és a vele közös háztartásban élő, a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozónak (a továbbiakban: közeli hozzátartozó) a harminc napnál nem régebbi munkáltatói jövedelemigazolását, illetve nyugdíjas esetén – a munkáltatói jövedelemigazolás helyett vagy mellett – az utolsó havi nyugdíjszelvényt (postai szelvényt) vagy a nyugdíj folyószámlára történő utalása esetén az utolsó havi bankszámlakivonatot.

(5) Ha a kérelmezőnek, valamint a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak munkajövedelemnek (nyugdíjjövedelemnek) nem minősülő jövedelme van (pl. ösztöndíj, szakképzéssel összefüggő juttatás, társadalombiztosítás alapján járó ellátás, munkanélküli járadék, egyéb rendszeres pénzbeli juttatás, vállalkozói kivét, ingatlan-bérbeadás, kamatjövedelem, árfolyamnyereség, osztalékjövedelem), akkor köteles az ezekről a jövedelmekről szóló postai szelvényt, bankszámlakivonatot, kiadási pénztárbizonylatot vagy egyéb, a jövedelem igazolására alkalmas dokumentumot csatolni.

(6) Ha a kérelmezőnek, valamint a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak nincs munkáltatója és nem nyugdíjas, valamint egyéb jövedelme sincs, akkor a kérelemben kell nyilatkozni e tényről.

(7) A (3) bekezdés alkalmazása érdekében a kérelmező a kérelmében a jövedelme (nyugdíja) igazolására alkalmas dokumentumon túl további olyan körülményeket is feltárhat (katasztrófavédelem, betegség stb.), amelyek alapján megállapítható, hogy a természetes személy és az általa eltartottak létfenntartása veszélyeztetett.

(8) Ha a mentesség, illetve a halasztás iránti kérelmet hiányosan nyújtották be, a kérelmezőt fel kell hívni a hiányok kitűzött határidőn belül történő pótlására. A felhívásban a kérelmezőt figyelmeztetni kell, hogy a hiánypótlás elmaradása a kérelem elutasítását vonja maga után.

(9) A kérelmet el kell utasítani, ha az a hiánypótlás ellenére sem elégíti ki az (1)-(7) bekezdésekben meghatározott követelményeket. A kérelmet visszavontnak kell tekinteni, ha a kérelmező a felhívásra a kitűzött határidőben nem válaszol.

(10) A Magyar Szabadalmi Hivatalnak a mentesség, illetve a halasztás tárgyában hozott elutasító végzése ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, e végzés megváltoztatását az iparjogvédelmi eljárást befejező döntéssel szemben benyújtott megváltoztatási kérelemben lehet kérni.

Esedékesség

115/R. § (1) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak és a megújítási díjak a bejelentés napján, illetve a kérelem benyújtásának napján esedékesek.

(2) A fenntartási díj esedékességét e törvény, illetve külön törvény rendelkezései szerint kell megállapítani.

A díjfizetés elmaradásának következményei

115/S. § (1) Ha az iparjogvédelmi eljárásban nem fizették meg a díjat, az ügyfelet – a (2) és a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – hiánypótlásra kell felhívni, illetve figyelmeztetni kell. Ennek eredménytelensége esetén a bejelentést, illetve a kérelmet el kell utasítani, illetve visszavontnak kell tekinteni, kivéve, ha jogszabály eltérő jogkövetkezményt, illetve a díjfizetés elmulasztása esetére eltérő eljárási szabályokat állapít meg.

(2) A fenntartási díj szabályszerű megfizetésének elmaradása – e törvény, illetve külön törvény rendelkezései szerint – az oltalom megszűnését eredményezi.

(3) A határidő-hosszabbítási, az eljárás folytatása iránti és az igazolási kérelmet mindaddig nem lehet benyújtottnak tekinteni, ameddig a kérelem díját meg nem fizetik.”

21. §

(1) Az Szt. 118. §-ának (4)–(6) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendelettel megállapítsa az egyes iparjogvédelmi beadványok elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályokat.

(5) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben – a szabadalmi bejelentés, az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal, illetve a nemzetközi szabadalmi

bejelentésekkel összefüggő beadványok, valamint a növényfajta-oltalmi bejelentés részletes alaki szabályait rendelettel megállapítsa.

(6) Felhatalmazást kap a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével és az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben állapítsa meg a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjaknak – az iparjogvédelmi eljárások és az egyes iparjogvédelmi oltalmi formák sajátosságaira figyelemmel meghatározott – mértékét, valamint a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak, illetve a fenntartási és a megújítási díjak kezelésére, nyilvántartására, visszafizetésére, továbbá a megfizetésük módjára vonatkozó részletes szabályokat.”

(2) Az Szt. 118. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Felhatalmazást kap a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével – rendeletben állapítsa meg az iparjogvédelmi oltalom fenntartásáért vagy megújításáért fizetendő díjaknak – az iparjogvédelmi rendszer működtetésének költségeire, az egyes iparjogvédelmi oltalmi formák sajátosságaira, valamint az innováció iparjogvédelmi eszközökkel történő előmozdításának szempontjaira figyelemmel meghatározott – mértékét.”

A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény módosításai

22. §

A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) 3. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ki van zárva a védjegyoltalomból a megjelölés, ha

a) az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény 6ter cikkének (1) bekezdésében felsorolt jelzések bármelyikéből áll, vagy azt tartalmazza, feltéve, hogy az ilyen jelzést az említett 6ter cikk (3) bekezdése szerint közölték;

b) olyan – az *a)* pontban nem szabályozott – jelvényből, jelképből vagy címerből áll, amelynek használatához közérdek fűződik, vagy ilyen jelvényt, jelképet vagy címert tartalmaz;

c) kizárólag valamely vallási vagy egyéb meggyőződést erőteljesen kifejező jelképből áll.”

23. §

(1) A Vt. 46/C. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„Költségek és díjak”

(2) A Vt. 46/C. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi szöveg jelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) Az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségeken túlmenően védjegyügyben külön jogszabályban meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni – a külön jogszabályban megállapított részletes szabályok szerint – a következő kérelmekért is:

- a) a módosítási, a határidő-hosszabbítási és az igazolási kérelemért;
- b) a jogutódlás, a jelzálogjog és a használati engedély tárgyában a tudomásulvételre irányuló kérelemért.”

24. §

A Vt. 76/E. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„76/E. § (1) Közösségi védjegybejelentés vagy közösségi védjegy átalakítására irányuló – a közösségi védjegyrendelet 109. cikkének (3) bekezdése alapján megküldött – kérelem alapján a Magyar Szabadalmi Hivatal a VII–IX. fejezetek rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával – a (2)–(5) bekezdésekben meghatározott feltételekkel – megindítja a védjegy lajstromozására irányuló eljárást.

(2) A bejelentési díjat [50. § (4) bek.] az (1) bekezdés szerinti kérelemnek a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz történő beérkezésétől számított két hónapon belül kell megfizetni.

(3) Az (1) bekezdés szerinti kérelem és mellékleteinek magyar nyelvű fordítását a kérelemnek a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz történő beérkezésétől számított négy hónapon belül kell a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz benyújtani. E fordítást a IX. fejezet rendelkezéseinek alkalmazásában az 50. § (5) bekezdése alapján benyújtandó fordításnak kell tekinteni.

(4) A Magyar Szabadalmi Hivatal az (1) bekezdés szerinti kérelem beérkezéséről – az 56. § (4) bekezdésében előírt figyelmeztetés megküldésével egyidejűleg – értesíti a kérelmezőt.

(5) A bejelentési napot, az elsőbbséget és a szenioritást a közösségi védjegyrendelet 108. cikkének (3) bekezdésével összhangban kell megállapítani. Az 50. § (3) bekezdését a közösségi védjegyrendelet 110. cikkének (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kell alkalmazni.

(6) Közösségi védjegy átalakítására irányuló kérelem alapján az (1) bekezdés szerint megindult eljárásban – a bejelentési díj megfizetését és a (3) bekezdésben előírt fordítás benyújtását követően – a Magyar Szabadalmi Hivatal a közösségi védjegyet további vizsgálat nélkül e törvény alapján lajstromozza (64. §).

(7) A közösségi védjegybejelentés vagy a közösségi védjegy nemzeti védjegybejelentéssé való átalakítására irányuló kérelem vizsgálatára és az (1) bekezdés alapján megindult eljárásra egyebekben a VII–IX. fejezetek rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

25. §

A Vt. 77. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A megváltoztatási kérelem benyújtásának vagy ajánlott küldeményként való postára adásának határideje – a (7) és a (8) bekezdésben szabályozott kivételekkel – a döntésnek a fellel, illetve az eljárás egyéb résztvevőjével való közlésétől számított harminc nap.”

26. §

A Vt. 104. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„104. § A szeszes italok földrajzi árujelzői akkor részesülhetnek oltalomban, ha azok a termékek, amelyeken a földrajzi árujelzőt használják, megfelelnek a külön jogszabály által meghatározott termék-leírásban foglalt feltételeknek is.”

27. §

A Vt. 111. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szeszes italokkal kapcsolatos földrajzi árujelző oltalmának megszűnését kell megállapítani, ha az ellenőrzésre kijelölt szerv a földrajzi árujelző használatában a termék-leíráshoz képest súlyos és másként nem orvosolható hiányosságokat állapít meg.”

28. §

(1) A Vt. 113. §-a (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A földrajzi árujelző lajstromozására irányuló bejelentésnek tartalmaznia kell a bejelentési kérelmet, a földrajzi árujelző megnevezését, a termékjegyzéket és az egyéb mellékleteket.”

(2) A Vt. 113. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A földrajzi árujelző lajstromozására irányuló eljárásban az (1)–(5) bekezdésekben nem szabályozott kérdésekben a IX. fejezet rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy ahol a törvény árujegyzékre utal, azon a termékjegyzéket kell érteni.”

29. §

A Vt. a következő 113/A. §-sal egészül ki:

„113/A. § (1) Ha a földrajzi árujelző lajstromozására irányuló bejelentésben szeszes italra vonatkozó földrajzi árujelző lajstromozását kérik, a 113. § rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a földrajzi árujelző lajstromozására irányuló bejelentésnek a 113. § (1) bekezdésében foglaltakon túl külön jogszabályban meghatározott termék-leírást is tartalmaznia kell;

b) a Magyar Szabadalmi Hivatal a bejelentés benyújtását követő vizsgálatot (55–56. §-ok) és az alaki vizsgálatot (59. §) soron kívül végzi el;

c) ha a bejelentés kielégíti a b) pont alapján vizsgált követelményeket, a Magyar Szabadalmi Hivatal az ügy iratainak másolatát soron kívül megküldi az agrárpolitikáért felelős miniszternek (a továbbiakban: miniszter);

d) a miniszter a termékleírás vizsgálatára külön jogszabály szerint lefolytatott eljárás alapján a c) pont szerinti megküldéstől számított kilenc hónapon belül nyilatkozik a Magyar Szabadalmi Hivatalnak arról, hogy – a termékleírásra figyelemmel – egyetért-e a földrajzi árujelző lajstromozásával; a Magyar Szabadalmi Hivatal – a határozat egyidejű megküldésével – tájékoztatja a minisztert a földrajzi árujelző lajstromozása tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedéséről;

e) a bejelentő a földrajzi árujelzőt lajstromozó határozat jogerőre emelkedéséig nyilatkozatot nyújthat be a Magyar Szabadalmi Hivatalnak arról, hogy kéri-e a szeszes italra vonatkozó földrajzi árujelzőjének közösségi oltalmát.

(2) A szeszes italra vonatkozó, lajstromozott földrajzi árujelzőhöz kapcsolódó termékleírás módosítására irányuló eljárásra az (1) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.”

30. §

A Vt. 116. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:

„A szeszes italok földrajzi árujelzőinek ellenőrzése

116. § A szeszes italok kereskedelmi forgalmában feltüntetett földrajzi árujelzők használatának a 104. §-ban előírt követelmények szempontjából történő ellenőrzése a külön jogszabályban kijelölt szerv hatáskörébe tartozik.”

31. §

A Vt. XVII/A. fejezetének helyébe a következő fejezet lép, és egyidejűleg a 116/B–116/I. §-ok jelölése 116/D–116/K. §-okra változik:

„XVII/A. fejezet

A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a szőlészeti és borászati termékek, valamint a szeszes italok földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára vonatkozó rendelkezések

116/A. § (1) A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 2006. március 20-i 510/2006/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 510/2006/EK rendelet) rendelkezései az irányadók.

(2) A szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára a borpiac közös szervezéséről, az 1493/1999/EK, az 1782/2003/EK, az 1290/2005/EK és a 3/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2392/86/EGK és az 1493/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 479/2008/EK rendelet) rendelkezései az irányadók.

(3) Az 510/2006/EK rendelet, illetve a 479/2008/EK rendelet alapján a tagállami hatáskörbe tartozó ügyekben a miniszter és a Magyar Szabadalmi Hivatal jár el.

(4) Az 510/2006/EK rendelet 5. cikke szerinti, valamint a 479/2008/EK rendelet 35. cikkének (1) bekezdése szerinti kérelmet (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: kérelem) a miniszterhez kell benyújtani. A miniszter a benyújtást követően haladéktalanul továbbítja a Magyar Szabadalmi Hivatalnak a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kérelmet.

(5) A Magyar Szabadalmi Hivatal a kérelmet soron kívül megvizsgálja abból a szempontból, hogy az kielégíti-e a következőket:

a) mezőgazdasági termékek és élelmiszerek esetében az 510/2006/EK rendelet 2–3. cikkeiben előírt követelmények;

b) szőlészeti és borászati termékek esetében a 479/2008/EK rendelet 34., 42. és 43. cikkében előírt követelmények.

(6) A Magyar Szabadalmi Hivatal által végzett vizsgálat nem terjed ki arra, hogy fennáll-e

a) az 510/2006/EK rendelet 2. cikke (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja értelmében a mezőgazdasági termék vagy az élelmiszer és a földrajzi elnevezés közötti kapcsolat;

b) a 479/2008/EK rendelet 34. cikke (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja értelmében a szőlészeti vagy borászati termék és a földrajzi elnevezés közötti kapcsolat.

(7) A Magyar Szabadalmi Hivatal a kérelem beérkezésétől számított két hónapon belül nyilatkozik a miniszternek arról, hogy az (5) bekezdés szerint vizsgált követelmények alapján egyetért-e a kérelemnek az Európai Bizottsághoz történő, (9) bekezdés szerinti továbbításával.

(8) A miniszter a Magyar Szabadalmi Hivatalnak a (7) bekezdés szerinti nyilatkozatát és a kérelem külön jogszabály szerint lefolytatott részletes vizsgálatát követően a kérelmet közzéteszi az általa vezetett minisztérium hivatalos lapjában. A kérelemmel szemben a közzétételtől számított két hónapon belül kifogást lehet benyújtani az 510/2006/EK rendelet 5. cikke (5) bekezdésének, illetve a 479/2008/EK rendelet 38. cikke (3)–(4) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően. A kifogást a miniszter – iparjogvédelmi kérdésekben a Magyar Szabadalmi Hivatal egyetértésével – a (9) bekezdés szerinti határozatában bírálja el.

(9) A miniszter a Magyar Szabadalmi Hivatal nyilatkozatával összhangban és a külön jogszabály alapján lefolytatott részletes vizsgálatát követően, a kérelem benyújtásától számított kilenc hónapon belül határoz arról, hogy a kérelem megfelel-e az e törvényben, valamint a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek. A miniszter a határozatot a termék-leírással együtt közzéteszi az általa vezetett minisztérium hivatalos lapjában. A kérelemnek helyt adó határozat meghozatala esetén a miniszter továbbítja az Európai Bizottsághoz az 510/2006/EK rendelet 5. cikkének (7) bekezdésében, illetve a 479/2008/EK rendelet 38. cikke (5) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott adatokat, illetve iratokat.

(10) A kérelemnek helyt adó, (9) bekezdés szerinti határozat meghozatalával – az 510/2006/EK rendelet 5. cikke (6) bekezdésének első albekezdésében, illetve a 479/2008/EK rendelet 38. cikkének (7) bekezdésében szabályozott – átmeneti oltalom keletkezik a kérelemnek az Európai Bizottsághoz történő benyújtása napjától kezdődő hatállyal. Az átmeneti oltalom keletkezésének napjáról a miniszter értesíti a kérelmezőt. Bitorlás miatt az a kérelmező is felléphet, akinek a földrajzi árujelzője átmeneti oltalomban részesül, de az

eljárást fel kell függeszteni mindaddig, amíg a kérelemről az Európai Bizottság jogerősen nem döntött.

(11) Az (1)–(10) bekezdések rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell

a) mezőgazdasági termékek és élelmiszerek esetében az 510/2006/EK rendelet 9. cikke alapján a termékleírás módosítása iránt benyújtott kérelmek, valamint a 12. cikke alapján benyújtott törlési kérelmek tekintetében;

b) szőlészeti és borászati termékek esetében a 479/2008/EK rendelet 49. cikke alapján a termékleírás módosítása iránt benyújtott kérelmek, valamint az 50. cikke alapján benyújtott törlési kérelmek tekintetében.

(12) Az 510/2006/EK rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerinti kifogást a miniszterhez kell benyújtani az 510/2006/EK rendelet 6. cikke (2) bekezdésének első albekezdése szerinti adatnak, illetve iratnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételétől számított négy hónapon belül. A kifogással kapcsolatos tagállami feladatokat a miniszter – iparjogvédelmi kérdésekben a Magyar Szabadalmi Hivatal egyetértésével – látja el.

(13) A 27–28. §-ok és a XII. fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell

a) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek közösségi oltalmát, illetve a (9) bekezdésében szabályozott átmeneti oltalmát sértő, az 510/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében meghatározott cselekmények elkövetése esetén;

b) a szőlészeti és borászati termékek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek közösségi oltalmát, illetve a (9) bekezdésben szabályozott átmeneti oltalmát sértő, a 479/2008/EK rendelet 45. cikkének (2) bekezdésében meghatározott cselekmények elkövetése esetén.

116/B. § (1) A szeszes italok földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 110/2008/EK rendelet) rendelkezései az irányadók. A 110/2008/EK rendelet alapján a tagállami hatáskörbe tartozó ügyekben a miniszter jár el.

(2) Ha a bejelentő megtette a 113/A. § *e)* pontja szerinti nyilatkozatot, a Magyar Szabadalmi Hivatal erről a 113/A. § (1) bekezdésének *d)* pontja szerinti tájékoztatásában értesíti a minisztert. Ha a bejelentő nem tette meg a 113/A. § *e)* pontja szerinti nyilatkozatot, a szeszes italra vonatkozó földrajzi árujelzőt lajstromozó határozat jogerőre emelkedését követően bármikor kérheti a földrajzi árujelzője közösségi oltalmának megszerzésére irányuló eljárás lefolytatását; a kérelmet a miniszterhez kell benyújtani. A miniszter a Magyar Szabadalmi Hivatal értesítésétől, illetve a jogosult kérelmének benyújtásától számított hatvan napon belül megteszi a 110/2008/EK rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti bejelentést.

(3) A szeszes italra vonatkozó, közösségi oltalom alatt álló földrajzi árujelzőhöz kapcsolódó termékleírásnak a 113/A. § (2) bekezdése szerinti módosítása esetén a (2) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(4) A szeszes italok földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmát sértő, a 110/2008/EK rendelet 16. cikkében meghatározott cselekmények elkövetése esetén a 27–28. §-ok és a XII. fejezet rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

116/C. § (1) A 116/A–116/B. §-okban nem szabályozott kérdésekben a külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni. E külön jogszabály előírhatja, hogy a termékleírásnak való megfelelés ellenőrzését a következő szervezetek is végezhetik:

a) mezőgazdasági termékek és élelmiszerek esetében az 510/2006/EK rendelet 11. cikkének (1) bekezdésében említett terméktanúsító szervezetek;

b) szeszes italok esetében a 110/2008/EK rendelet 22. cikkének (1) bekezdésében említett terméktanúsító szervezetek;

c) szőlészeti és borászati termékek esetében a 479/2008/EK rendelet 48. cikkének (1) bekezdésében említett terméktanúsító szervezetek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti külön jogszabály

a) feltételhez kötheti a földrajziárujelző-oltalomban részesülő mezőgazdasági termékek és élelmiszerek, szeszes italok, valamint szőlészeti és borászati termékek előállítását, illetve forgalomba hozatalát, valamint

b) megtilthatja a földrajzi árujelző használatát.

(3) Ha az előállító nem teljesíti a (2) bekezdés a) pontja szerinti feltételt vagy nem felel meg a (2) bekezdés b) pontja szerinti tilalomnak, és a termékleírásnak nem megfelelő terméken továbbra is használja a földrajzi árujelzőt – külön jogszabályban meghatározott mértékű – bírságot köteles fizetni.”

32. §

(1) A Vt. 121. §-a (1) bekezdésének b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy)

„b) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, a szeszes italok, valamint a szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőinek oltalmára irányuló eljárásra, a termékek ellenőrzésére és az azzal kapcsolatban felmerülő eljárási költségekre, az ellenőrzés során kiszabható bírság mértékére, valamint a 110/2008/EK rendelet 20. cikke, illetve a 479/2008/EK rendelet 51. cikke értelmében oltalomban részesülő szeszes italok, illetve szőlészeti és borászati termékek esetében a termékleírás benyújtására, valamint az érintett forgalomba hozatali, előállítási feltételek körére, továbbá a földrajzi árujelző használatának tilalmi körére vonatkozó részletes szabályokat rendelettel megállapítsa, és az ellenőrző hatóságot vagy hatóságokat kijelölje.”

(2) A Vt. 121. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben – a védjegybejelentés és a földrajzi árujelzőre vonatkozó bejelentés részletes alaki szabályait rendelettel megállapítsa.”

33. §

(1) A Vt. 122. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK irányelve (2004. április 29.) a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2008/95/EK irányelve (2008. október 22.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről.”

(2) A Vt. 122. §-ának (2) bekezdése a következő *d)* és *e)* pontokkal egészül ki:

(Ez a törvény megállapítja a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket:)

„d) a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet III. fejezete;

e) a borpiac közös szervezéséről, az 1493/1999/EK, az 1782/2003/EK, az 1290/2005/EK és a 3/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2392/86/EGK és az 1493/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet IV. fejezete.”

A formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény módosításai

34. §

A formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Fmtv.) 61. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A megváltoztatási kérelem benyújtásának vagy ajánlott küldeményként való postára adásának határideje – a (7) és a (8) bekezdésben szabályozott kivételekkel – a döntésnek a féllel, illetve az eljárás egyéb résztvevőjével való közlésétől számított harminc nap.”

35. §

Az Fmtv. 68. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„68. § Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke véleményének kikérésével, a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszterrel egyetértésben – a mintaoltalmi bejelentés részletes alaki szabályait rendelettel megállapítsa.”

Záró rendelkezések

36. §

(1) E törvény 2009. augusztus 1-jén lép hatályba; rendelkezéseit – a (2)–(5) bekezdésekben megállapított eltérésekkel – a hatálybalépését követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

(2) Az Szt.-nek az e törvény 16. §-ával megállapított 109/A–109/C. §-ait, 18. §-ával megállapított 114/C. §-át, valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) e törvény 37. §-a (3) bekezdésével megállapított 184/A. §-ának (1) bekezdését az e törvény hatálybalépését követően keletkezett díjfizetési kötelezettségek tekintetében kell alkalmazni.

(3) A Vt. 3. §-ának az e törvény 22. §-ával megállapított (2) bekezdését az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő, védjegy lajstromozására irányuló eljárásokban is alkalmazni kell.

(4) A Hmtv. e törvény 2. §-ával megállapított 37. §-ának (6) bekezdését, a Toptv. e törvény 4. §-ával megállapított 23. §-ának (6) bekezdését, az Szt. e törvény 15. §-ával megállapított 85. §-ának (6) bekezdését, a Vt. e törvény 25. §-ával megállapított 77. §-ának (6) bekezdését és az Fmtv. e törvény 34. §-ával megállapított 61. §-ának (6) bekezdését a megváltoztatási kérelem benyújtására nyitva álló, e törvény hatálybalépését követően lejáró határidőkre is alkalmazni kell.

(5) A Hmtv. e törvény 1. §-ával megállapított 11. §-ának (2) bekezdését, az Szt. e törvény 7. §-ával megállapított 22/A. §-ának (4) bekezdését, e törvény 8. §-ával megállapított 23. §-ának (2) bekezdését, e törvény 10. §-ával megállapított 53/C. §-át, e törvény 17. §-ával megállapított 111/A. §-át, e törvény 19. §-ával megállapított 115/E. §-ának (2)–(3) bekezdését, e törvény 20. §-ával megállapított XIV/D. fejezetét és a Vt. e törvény 23. §-ával megállapított 46/C. §-ának (2) bekezdését a hatálybalépést követően benyújtott bejelentések és kérelmek alapján esedékessé vált díjakra kell alkalmazni.

37. §

(1) Az Szt. 16. §-ának (2) bekezdésében a „(115/M. §)” szövegrész helyébe a „(115/T. §)” szövegrész lép.

(2) A Vt. e törvény 31. §-a alapján 116/F. §-ra változó 116/D. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjában a „116/C. §” szövegrész helyébe a „116/E. §” szövegrész lép.

(3) A Vht. 184/A. §-a (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha a meghatározott cselekmény végrehajtása szabadalombitorlás, használati mintaoltalom bitorlása, mikroelektronikai félvezető termék topográfijára vonatkozó oltalom bitorlása, növényfajta-oltalom bitorlása, illetve a növényfajta-oltalomból eredő díjigényhez kapcsolódó – a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 109/B. §-

ának (3) bekezdésében szabályozott – adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének elmulasztása, védjegybitorlás, földrajzi árujelző-oltalom bitorlása, formatervezési mintaoltalom bitorlása, kiegészítő oltalmi tanúsítvány bitorlása, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmára vonatkozó rendelkezések vagy szerzői jog megsértése miatt indított perben hozott határozat végrehajtására irányul, a végrehajtási lap kiállítására jogosult bíróság – a végrehajtási lap kiállítása helyett – a végrehajtást közvetlenül elrendelő határozatot hoz, amelyben a kötelezettet háromnapos határidővel hívja fel az önkéntes teljesítésre, és egyidejűleg megállapítja a késedelem esetén fizetendő pénzbírság napi összegét.”

(4) A Vht. 22. §-ának *e*) pontjában a „határozatában” szövegrész helyébe a „döntésében” szövegrész lép.

(5) Hatályukat veszti az Szt. 109. §-ának (7)–(8) bekezdései és a Vt. 113. §-ának (6) bekezdése.

(6) Hatályát veszti az Szt. 114. §-ának (3) bekezdésében az „az oltalom fenntartására,” és az „,a 23. §” szövegrész, 115/E. §-ának (4) bekezdésében az „– az államháztartásról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában –” szövegrész.

38. §

(1) E törvény 1–35. és 37. §-ai 2009. augusztus 2-án hatályukat veszti.

(2) Ez a § 2009. augusztus 3-án hatályát veszti.

39. §

Ez a törvény megállapítja a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket:

a) a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet III. fejezete;

b) a borpiac közös szervezéséről, az 1493/1999/EK, az 1782/2003/EK, az 1290/2005/EK és a 3/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2392/86/EGK és az 1493/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet III. Címének III–IV. fejezete.

INDOKOLÁS

az egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról szóló törvényjavaslatához

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat módosítja a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvényt (a továbbiakban: Szt.), a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvényt (a továbbiakban: Vt.), a használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvényt (a továbbiakban: Hmtv.), a mikroelektronikai félvezető termékek topográfiájának oltalmáról szóló 1991. évi XXXIX. törvényt (a továbbiakban: Toptv.), a formatervezési minták oltalmáról szóló 2001. évi XLVIII. törvényt (a továbbiakban: Fmtv.), a szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvényt (a továbbiakban: Szüt.), valamint a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényt (a továbbiakban: Vht.). A módosuló rendelkezések a törvényjavaslat szerint 2009. augusztus 1-jén lépnek hatályba. A törvényjavaslat fő pillérei a következők:

1. A törvényjavaslat az Szt. módosítása útján újraalkotja a növényfajta-oltalomból eredő jogok korlátját képező ún. gazdálkodói privilégiumra vonatkozó szabályokat. A gazdálkodói privilégium lényege, hogy a mezőgazdasági termelők számára a növényfajta-oltalom jogosultjának engedélye nélkül lehetővé teszi az oltalmazott fajtával előállított termés saját birtokon vetőmagként történő újrahasznosítását, azaz aratásuk egy részének visszatartását és a következő vetéshez való felhasználását. A gazdálkodói privilégium gyakorlása ezzel együtt díjfizetési kötelezettséget keletkeztet a növényfajta-oltalom jogosultja felé. A törvényjavaslat

— a hatályos hazai és európai közösségi szabályozással azonos tartalommal jelöli ki a gazdálkodói privilégiummal érintett növényfajok körét, illetve biztosít mentességet a díjfizetési kötelezettség alól azon termelők számára, akik a mezőgazdasági tevékenységet olyan kis területen végzik, amely a kizárólagos hasznosítási jog tekintetében elhanyagolható;

— meghatározza a gazdálkodói privilégium gyakorlása fejében a jogosultnak járó díj mértékére és annak megfizetésére vonatkozó szabályokat;

— részletes rendelkezéseket állapít meg a díjigény érvényesítésének előmozdítását célzó adatszolgáltatási rendszerre vonatkozóan; és

— megállapítja az adatszolgáltatási kötelezettség, illetve a díjfizetés elmulasztása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket.

2. A törvényjavaslat kiegészíti az Szt.-nek a szabadalmi bejelentések államtitokká minősítésére vonatkozó rendelkezéseit. A hatályos szabályozás ugyanis jelenleg nem rendelkezik arról, hogy a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítése esetén a bejelentő jogainak korlátozása milyen módon kerül ellentételezésre. A kompenzációt a törvényjavaslat egy olyan megoldással kívánja biztosítani, amely az államtitokká minősítésre javaslatot tevő miniszter számára részben szabályozott tartalmú licencszerződés megkötését teszi kötelezővé a szabadalom engedélyezése esetén szabadalmassá váló bejelentővel. A szabályozást ki kell igazítani a Magyar Köztársaságra az egyes nemzetközi szerződésekből háruló kötelezettségek megfelelőbb teljesítése érdekében is. A honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből történő minősítés eseteiben alkalmazandó eljárási rendelkezéseket

a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítéséhez szükséges eljárás részletes szabályairól szóló 141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet tartalmazza; ennek szabályai változatlanul alkalmazhatók a törvényi szabályok felülvizsgálatából adódó módosításokat követően is.

3. A törvényjavaslat – a konkrét díjmértékek kivételével, amelyeknek meghatározását rendeleti szintre delegálja – törvényi szintre emeli az iparjogvédelmi oltalom fenntartásáért vagy megújításáért a Magyar Szabadalmi Hivatalnak (a továbbiakban: MSZH) fizetendő díjakra vonatkozó szabályozást. Ezt indokolja, hogy e díjakat – sajátos természetük és rendeltetésük miatt – nem lehet az igazgatási szolgáltatási díjak jelenlegi rendszerébe megfelelően beilleszteni.

4. A törvényjavaslat tovább bővíti az MSZH által elektronikus úton fogadott beadványok körét. Az MSZH ügyfelei – a szabadalmi, használati mintaoltalmi, formatervezési mintaoltalmi, topográfiaoltalmi és védjegy-bejelentések, valamint a védjegy-megújítási kérelmek mellett – 2009. augusztus 1-jétől elektronikus úton nyújthatják be az európai szabadalmakhoz kapcsolódóan az igénypont-közzétételi kérelmeket és az igénypontok magyar nyelvű fordítását, az európai szabadalom szövegének magyar nyelvű fordítását, valamint az e fordítások kijavítására irányuló kérelmeket.

5. A törvényjavaslat megállapítja a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereleséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 110/2008/EK rendelet), valamint a borpiac közös szervezéséről, az 1493/1999/EK, az 1782/2003/EK, az 1290/2005/EK és a 3/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2392/86/EGK és az 1493/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 479/2008/EK rendelet) földrajzi árujelzőkre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásához szükséges hazai szabályokat a Vt. módosítása útján.

Ennek körében a törvényjavaslat

— pontosítja és kiegészíti a szeszes italok földrajzi árujelzőinek nemzeti oltalmára vonatkozó rendelkezéseket (szabályozott munkamegosztást írva elő az MSZH és a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter között a bejelentések és a hozzájuk tartozó termékleírások elbírálása kapcsán), illetve kialakítja a közösségi oltalom iránti kérelem benyújtásának feltételeire vonatkozó szabályokat;

— átalakítja a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára irányuló eljárás nemzeti szakaszának szabályait; valamint

— megteremti a szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára vonatkozó új közösségi szabályozás nemzeti végrehajtási szabályait, azaz a közösségi oltalom iránti eljárás nemzeti szakaszára vonatkozó rendelkezéseket.

6. Figyelemmel arra, hogy hazánk a 2008. évi LX. törvénnyel kihirdette az olimpiai jelkép oltalmáról szóló, 1981. szeptember 26-án elfogadott Nairobi Szerződést (a továbbiakban: Nairobi Szerződés), a törvényjavaslat kiigazítja a Vt.-nek a védjegylajstromozás feltétlen kizáró okaira vonatkozó 3. §-át annak érdekében, hogy – maradéktalanul megfelelően a Nairobi Szerződés által a részes országok számára előírt kötelezettségeknek – elutasítható legyen az olimpiai jelképpel ütköző valamennyi védjegybejelentés, illetve törölhető legyen valamennyi ilyen védjegy.

7. Az Országos Érdekegyeztető Tanács egyetértési jogainak alkotmányellenességét kimondó 124/2008. (X. 14.) AB határozat szükségessé teszi az iparjogvédelmi törvények érintett felhatalmazó rendelkezéseinek módosítását. A törvényjavaslat ennek megfelelően – a miniszteri rendeletek megalkotása kapcsán – véleményezési joggal váltja fel az MSZH elnökének eddigi egyetértési jogát, a Magyar Szabadalmi Hivatal felett felügyeletet gyakorló miniszternek pedig egyetértési jogot biztosít.

8. A törvényjavaslat a joggyakorlati tapasztalatokra figyelemmel elvégez néhány kisebb kiigazítást is. E körben pontosítja a közösségi védjegybejelentés vagy közösségi védjegy nemzeti védjegybejelentéssé való átalakítására vonatkozó szabályokat a Vt.-ben, továbbá az MSZH által az iparjogvédelmi ügyekben hozott döntések felülvizsgálatát célzó eljárásokban a megváltoztatási kérelmek benyújtására vonatkozó határidő tekintetében elrendeli, hogy a megváltoztatási kérelem benyújtására előírt határidőt megtartottnak kell tekinteni a megváltoztatási kérelem ajánlott küldeményként, határidőben való postára adása esetén is.

I. Az Szt.-nek a gazdálkodói privilégiumra vonatkozó rendelkezései

1.1. A növényfajta-oltalom egyik korlátját jelentő gazdálkodói privilégium (gyakori nevén: farmerprivilégium vagy mezőgazdasági mentesség) lényege, hogy a mezőgazdasági termelők számára a növényfajta-oltalom jogosultjának engedélye nélkül lehetővé teszi az oltalmazott fajtaival előállított termés saját birtokon vetőmagként történő újrahasonosítását, más szóval aratásuk egy részének visszatartását és a következő vetéshez való felhasználását. A gazdálkodók évszázadok óta élnek azzal a gyakorlattal, hogy területük egy részére általuk letisztított magot vetnek el. A terület többi részére államilag ellenőrzött, ún. fémzárolt vetőmagot vásárolnak. A fémzárolt vetőmag az állami ellenőrzés folytán fajtaazonos és fajtanévvel jelölt, nyomon követhető eredetű vetőmag, amelynek minősége, csírázóképessége garantált, ellenőrzött tisztaságú, szakszerűen csávázott, valamint mentes a káros gyommagvaktól. A termelő által elvetett teljes mennyiségből a fémzárolt vetőmag részesedését ún. felújítási aránynak nevezik. Ennek a szakmailag elfogadott minimális mértéke 40–50%. A gazdálkodói privilégium gyakorlásával felhasznált termés ebben az esetben az összes elvetett vetőmag 50–60%-a.

A termelési gyakorlat tehát a gazdálkodói privilégium alapját képező termelői utántermesztést – mint régóta élő gyakorlatot – elfogadja, mindazonáltal a szakmai szervezetek hangsúlyozzák, hogy a vetőmag ellenőrzött kezelése elengedhetetlen ahhoz, hogy a termés jó minőségű legyen. Agrárszakmai szempontból az az ideális állapot, ha a földbe mindig állami minősítésben részesített, fémzárolt vetőmag kerül; a saját termésből megóvott vetőmag jó esetben megközelítheti, esetleg el is érheti ezt a minőséget, de a tapasztalatok szerint az ilyen vetőmag jellemzően gyengébb termőképességű, alacsonyabb minőségű. A gazdálkodói privilégiummal kapcsolatos jogérvényesítés tehát nemcsak a növényfajta-fajtaoltalom jogosultjainak az érdeke, hanem a minősített vetőmag használata, illetve a vetőmag-felújítás szempontjából is lényeges gazdasági kérdés.

Magyarországon az 1990-es évek végéig a minősített, fémzárolt vetőmag használata nemzetközi összehasonlításban is magas mértékű volt. Az elmúlt időszakban azonban jelentős visszaesés következett be. Az utóbbi évek jellemző és visszatérő problémája a Magyarországon termelt kalászos gabona – különösen a búza – egyre romló minősége, de ez a tendencia egyre inkább jellemző más növényfajtákra is. Míg az Európai Unióban a fémzárolt vetőmag használata átlagosan 50–60%, hazánkban ez az arány 35% körül mozog.

Míg a gazdálkodói privilégium jogintézménye a gazdálkodók számára jelentős könnyebbséget jelent (hiszen külön engedély nélkül hasznosíthatják szaporítás céljából azt a terményt, amelyhez a fémzárolt vetőmag jogszerű hasznosítása révén jutottak), a nemesítők számára beruházásaik megtérülésének korlátozásával jár. Éppen ezért az e kérdéssel kapcsolatos nemzetközi, európai közösségi és nemzeti szintű jogszabályalkotást egyaránt komoly érdekütközés jellemzi, amelyet a jogintézmény szabályozásának részletei, valamint az azokat értelmező bírósági döntések is jól szemléltetnek. Nemzetközi szinten a gazdálkodói privilégium szabályozása nemcsak a termelő és a nemesítő között teremt érdekkonfliktust, hanem a fejlődő és a fejlett országok közötti különbségeket is felszínre hozza. Éppen ezért haladt fokozatosan és körültekintően a nemzetközi harmonizáció ezen a téren.

Az európai közösségi szabályozás mindazonáltal a felek érdekei között egyensúlyt biztosító rendszer létrehozásának szándékával jött létre, amelynek fontos jellemzője, hogy a gazdálkodói privilégium csak megfelelő korlátokkal alkalmazható (így például nem terjed ki valamennyi növényfajra, és csak megfelelő díjazás ellenében gyakorolható), a rendelkezések elsődleges célja pedig az, hogy a privilégium gyakorlására, valamint a jogdíjak megállapítására és beszedésére egy hatékony, mindegyik fél érdekeit egyaránt szem előtt tartó rendszert hozzon létre. Fontos szempont, hogy a rendszer összességében ösztönözze a fémzárolt, minőségi vetőmag használatát, segítse elő az élelmiszerbiztonsághoz szükséges nyomonkövethetőséget, és járuljon hozzá a K+F fejlesztésekhez, illetve a szellemi tulajdon védelméhez. A jogosultaknak fizetendő díjak beszedése és megfelelő elosztása biztos hátteret teremthet a folyamatos nemesítői munkához, az új növényfajták előállításához és minősítéséhez.

1.2. Hazánkban az Európai Unióhoz és az Európai Szabadalmi Egyezményhez (az ESZE-hez) való csatlakozását előkészítő átfogó törvénymódosítás alkalmával a növényfajták oltalmának szabályozása jelentősen átalakult. A hatályos hazai szabályozás – és ezen belül a gazdálkodói privilégiumra vonatkozó rendelkezések – bevezetésének előzményei és indokai, valamint a farmerprivilégiumra vonatkozó közösségi rendelkezések a következőkben foglalhatók össze.

1.2.1. Átalakult a növényfajták oltalmára vonatkozó nemzetközi jogi környezet: 1991-ben módosították a növényfajták oltalmára 1961-ben létesült Nemzetközi Egyezményt (az ún. UPOV-egyezményt). A módosítás 1998-ban lépett hatályba, és Magyarország – az új törvényi rendelkezések hatálybalépésével egyidejűleg – 2003. január 1-jével csatlakozott az új szöveghez. Az UPOV-egyezmény 1991. március 19-én felülvizsgált szövegét a 2002. évi LI. törvény hirdette ki.

Az 1991. évi felülvizsgálat az UPOV-egyezmény alapelveiben és szerkezetében egyaránt számos változást eredményezett. Ilyen változás volt – a kizárólagos jogok tartalmának átalakításával – a gazdálkodói privilégium alkalmazására vonatkozó szabályok módosítása. Az UPOV-egyezmény korábbi szövege a kizárólagos jogok gyakorlását csak a kereskedelmi forgalomba hozatal céljából történő újrahasznosítás tekintetében biztosította. Így a gazdálkodók a tagországokban korlátlan módon, minden növény tekintetében élhettek a saját gazdaságban, nem kereskedelmi célból történő továbbszaporítás lehetőségével.

Az UPOV-egyezmény felülvizsgálatakor azonban módosították a kizárólagos hasznosítási jog tartalmát, azzal a céllal, hogy a szerződő felek a nemzeti agrárviszonyoknak megfelelően alakíthassák ki a gazdálkodói privilégium alkalmazására vonatkozó szabályokat.

Az új rendelkezések szerint a növényfajta előállításának kizárólagos joga a nemesítőt bármilyen célból – azaz nem csak a kereskedelmi forgalomba hozatal céljából – történő előállításra megilleti, a gazdálkodói privilégium gyakorlására tehát kizárólag ilyen irányú, a kizárólagos jogok korlátozását kimondó nemzeti rendelkezés alapján van lehetőség. Az UPOV-egyezmény az abban részes felek szabályozására bízta – amennyiben arra lehetőséget kívánnak biztosítani – a privilégium gyakorlására vonatkozó részletes szabályok kidolgozását, és pusztán arra utal, hogy ennek során az ésszerűsége és a nemesítők jogos érdekeinek biztosítására kell törekedni [ld. az UPOV-egyezmény 15. cikkének (2) bekezdését].

1.2.2. A növényfajta oltalmának újraszabályozását indokoltá tették az európai közösségi jog szabályai is. 1994-ben létrehozták a közösségi növényfajta-oltalmi rendszert, amelynek alapján a Közösségi Növényfajta-hivatalhoz tett bejelentés alapján oltalom szerezhető az Európai Unió egész területére. A közösségi oltalom az Európai Unió összes tagállamában oltalmat biztosít, és a nemzeti oltalmaktól függetlenül működik, azzal, hogy ugyanazon fajta egyszerre csak az egyik rendszeren belül élvezhet oltalmat.

A közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló 2100/94/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2100/94/EK rendelet) a növényfajta oltalmának anyagi jogi szabályait az UPOV-egyezmény 1991. évi szövege alapján határozza meg. (Az uniós tagállamok döntő része csatlakozott az UPOV-egyezmény 1991-es szövegéhez, az Európai Unió pedig 2005. július 29-ével vált az UPOV-egyezmény részesévé.)

A 2100/94/EK rendelet a közösségi növényfajta-oltalom tekintetében fennálló gazdálkodói privilégium feltételeit részletesen szabályozza, és csak néhány kérdésben ad lehetőséget további részletszabályok megalkotására a tagállamok számára. A 2100/94/EK rendelet gazdálkodói privilégiumra vonatkozó szabályainak főbb elemei a következőkben foglalhatóak össze:

- a gazdálkodói privilégium kizárólag a 2100/94/EK rendeletben felsorolt növényfajokhoz tartozó növényfajta tekintetében gyakorolható;
- nem kötelezhető díjfizetésre a mezőgazdasági kistermelő (a mezőgazdasági kistermelő fogalmát a közösségi jogszabályok határozzák meg);
- a mezőgazdasági kistermelőknél kívül a hasznosítás fejében valamennyi mezőgazdasági termelő köteles a díjfizetésre, amelynek mértéke érzékelhetően alacsonyabb kell, hogy legyen, mint az adott területen ugyanazon fajta esetében a szaporítóanyag engedélyezett előállításáért felszámított összeg;
- kizárólag a közösségi növényfajta-oltalom jogosultjainak felelőssége figyelemmel kíséreni a 2100/94/EK rendeletben előírt szabályok betartását; az ellenőrzéshez nem kérhetik hivatalos szervek együttműködését;
- a gazdálkodói privilégium érvényesítéséhez szükséges adatokról, információkról a mezőgazdasági termelők és a feldolgozók kötelesek a jogosultakat – azok kérelmére – tájékoztatni. Az adatokról a mezőgazdasági termelés figyelemmel kísérésében részt vevő hatóságok is nyújthatnak tájékoztatást, feltéve, hogy azokhoz feladataik szokásos teljesítése során, külön erőfeszítés és költség nélkül jutottak.

Az előzőekben említett szempontok alapján a közösségi növényfajta-oltalomról szóló 2100/94/EK tanácsi rendelet 14. cikkének (3) bekezdésében biztosított mezőgazdasági mentesség érvényesítésének végrehajtási szabályairól szóló 1768/95/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1768/95/EK rendelet) a gazdálkodói privilégium érvényesítésére vonatkozó további végrehajtási szabályokról rendelkezik. Részletes szabályokat ír elő a jogosultak és a

mezőgazdasági termelők körével, a térítés mértékével, a fizetési kötelezettség keletkezésével, a mezőgazdasági kistermelők fogalmával, az adatszolgáltatás módjával és tartalmával, a jogosult által végzett ellenőrzéssel, valamint a rendelkezések által előírt kötelezettségek teljesítésének elmulasztása esetén alkalmazandó jogkövetkezményekkel kapcsolatosan.

Összefoglalva: az európai közösségi szabályozásra tehát az jellemző, hogy a 2100/94/EK rendelet és az 1768/95/EK rendelet részletesen szabályozza a gazdálkodói privilégium gyakorlásának feltételeit a növényfajták közösségi oltalma kapcsán, és pusztán ezen szabályok alkalmazását elősegítő rendelkezések megalkotása céljából teszi lehetővé a nemzeti jogalkotó számára további, a nemzeti sajátosságokhoz illeszkedő szabályok bevezetését. Meg kell jegyezni azt is, hogy a közösségi rendelkezések értelmezése és alkalmazása tekintetében az Európai Bíróság esetjoga több alkalommal is útmutatással szolgált.

A farmerprivilégiumhoz kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettség, a jogérvényesítési lehetőségek és a tagállami gyakorlat közösségi szabályozásának részleteit az 1.2.3–1.2.6. pontok ismertetik.

1.2.3. Az előző pontban foglaltakból is kitűnik, hogy az európai közösségi szabályozás a mezőgazdasági termelők és a feldolgozást végzők számára a gazdálkodói privilégium érvényesíthetősége érdekében adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő [ld. a 2100/94/EK rendelet 14. cikke (6) bekezdésének (6) albekezdését]. Az 1768/95/EK rendelet elsődlegesen a jogosult és a termelő, illetve a feldolgozó közötti megállapodás tárgyává teszi az adatszolgáltatással kapcsolatos részletes szabályok megállapítását [ld. a 2100/94/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdését]. Arra az esetre, ha ilyen megállapodás nem jön létre a felek között, az 1768/95/EK rendelet szerinti adatok megadása kérhető a termelőtől. Ezek a következők:

- a mezőgazdasági termelő neve, állandó lakóhelye és gazdaságának címe;
- az a tény, hogy a mezőgazdasági termelő a jogosult javára oltalom alatt álló fajtához tartozó betakarított terményt a gazdaságában egy vagy több helyen történő elvetéssel a 2100/94/EK rendelet 14. cikke szerint hasznosította-e;
- azon betakarított termény mennyisége, amelyet az előző pont szerint hasznosítottak;
- a betakarított termény vetés céljára történő feldolgozását végző személy vagy személyek neve és címe [ld. a 2100/94/EK rendelet 8. cikke (2) bekezdésének *a)–d)* pontjait].

Az adatok tekintetében a mezőgazdasági termelés figyelemmel kísérésében részt vevő hivatalos szervek is nyújthatnak tájékoztatást, de ez az adatszolgáltatás csak abban az esetben alkalmazandó, ha ezek a szervek az adatokhoz feladataik szokásos teljesítése során, külön erőfeszítés és költség nélkül jutottak [ld. a 2100/94/EK rendelet 14. cikke (6) bekezdésének (6) albekezdését]. Az adatszolgáltatás másik korlátja, hogy az nem lehet sérelmes a személyes adatok védelmére [ld. a 2100/94/EK rendelet 14. cikke (6) bekezdésének (6) albekezdését]. Az 1768/95/EK rendelet kiemeli továbbá azt is – és ez az alapelv hangsúlyosan megjelenik az Európai Bíróság döntéseiben is –, hogy a rendelkezések betartatása és az ellenőrzési rendszer működtetése kizárólag a jogosultak feladata [ld. a 2100/94/EK rendelet 14. cikke (6) bekezdésének (5) albekezdését].

Az adatszolgáltatási kötelezettség tartalmának, működésének értelmezéséhez hozzájárult az Európai Bíróság több ítélete is. Ezek az ítéletek – előzetes döntéshozatali

eljárások során – a közösségi növényfajtákra alkalmazott németországi gyakorlat tekintetében foglaltak állást. A német rendszerben a jogosultak képviselőjét ellátó szervezet (a *Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH – StV*) gondoskodott az 1768/95/EK rendeletben meghatározott adatok beszerzéséről, és azok alapján a jogosultak számára a díjigények érvényesítéséről. E gyakorlat szerint az StV mindegyik gazdálkodó felé megkeresést intézett a szükséges adatok beszerzése érdekében. A termelők nevében eljáró szervezet azonban megtámadta ezeket a megkereséseket, arra hivatkozva, hogy a közösségi rendszer alapján a gazdák nem kötelezhetők ilyen „általános jellegű” adatszolgáltatásra; érvelésük szerint csak azokat a termelőket érinti ugyanis az adatszolgáltatási kötelezettség, akik valóban éltek a gazdálkodói privilégium lehetőségével. Álláspontjuk szerint tehát csak azokat a gazdálkodókat kereshetik fel a jogosultak, akikről legalábbis feltételezhető, hogy végeztek gazdálkodói privilégium szerinti tevékenységet.

Az Európai Bíróság, elvetve a jogosultak érvelését, amely szerint a jogdíjak hatékony érvényesítésének alapvető feltétele a német gyakorlat szerinti eljárás, és hogy erre lehetőséget biztosít a közösségi jogszabály is, a termelők álláspontját fogadta el. Ítéletében kimondta, hogy az adatszolgáltatásra vonatkozó közösségi rendszer célja, hogy a betakarításból származó újrahasznosítás utáni díjazást biztosítsa, ezért az adatok is nyilvánvalóan csak az ilyen terményekre vonatkozhatnak. Az ítélet rámutat továbbá arra, hogy az eladott vetőmagok nyomom követése a jogosultak számára nem okoz nehézséget, így elvárható, hogy ezen adatok beszerzését és értékelését követően keressék meg az érintett termelőket (ld. a *Schulin* kontra *Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH*, C-305/00. számú esetet). Ezt a döntést erősítette meg a Bíróságnak a *Jager*-ügyben hozott ítélete is (ld. a C-182/01. számú esetet).

A szintén a német gyakorlat alapján hozott másik európai bírósági ítélet a feldolgozókkal kapcsolatos adatszolgáltatást érintette. Az előzőekben említett jogesetben rögzített alapelvekre hivatkozva az Európai Bíróság kimondta, hogy az adatszolgáltatási kötelezettség a feldolgozók tekintetében szintén csak azokat érinti, akik valóban gazdálkodói privilégiummal érintett vetőmagot dolgoznak fel. A jogosultak tehát csak olyan feldolgozók irányában élhetnek az adatgyűjtés lehetőségével, akikről legalábbis alappal feltételezik, hogy érintettek a jelzett tevékenységben (ld. a *Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH* kontra *Brangewitz GmbH*, C-336/02. számú esetet).

E bírósági ítéletek bemutatása mellett fontos megjegyezni azt, hogy – a közösségi adatszolgáltatási rendszer működésével kapcsolatos nehézségeket felismervén – a Közöségi Növényfajta-hivatal az Európai Bizottsággal közösen egy tanulmány elkészítése céljából jelenleg átfogó elemzést végez a tagállamokban alkalmazott adatszolgáltatási rendszerekről. A tanulmány célja, hogy a Bizottság a tagállami minták alapulvételével következtetéseket vonjon le a közösségi rendszer működésére vonatkozóan, és ennek nyomán akár a közösségi jogszabályok módosítását kezdeményezze.

1.2.4. A gazdálkodói privilégium gyakorlásával kapcsolatos szabályok megsértésére mind a 2100/94/EK rendelet, mind az 1768/95/EK rendelet tartalmaz rendelkezéseket. Ezek a következőkben foglalhatók össze. Az 1768/95/EK rendelet 17. cikke értelmében a közösségi szabályok megsértése a növényfajta-oltalom bitorlásának tekintendő, tehát ilyen esetben a közösségi szabályok szerinti szankciók alkalmazásának van helye. A 2100/94/EK rendelet a jogsértésekre két jogkövetkezményt határoz meg: egyrészt a jogsértés abbahagyását, másrészt a jogosult megfelelő anyagi „kompenzálását” [ld. a 2100/94/EK rendelet 94. cikkének (1) bekezdését].

A kártérítés mértékét az eljáró nemzeti bíróság határozza meg, a következő néhány megszorítással. Csekély gondatlanság esetén a követelés a gondatlanság mértékének arányában csökkenthető, de a csökkentés nem lehet olyan mértékű, hogy a kártérítés összege a bitorlást elkövető személy oldalán keletkezett előnyök értékét ne érje el (ld. a 2100/94/EK rendelet 94. cikkét). Amennyiben pedig a jogsértő számára a bitorlás nyereséggel is járt, az eljáró bíróság az érintett nemzeti jog alapján alkalmazandó jogkövetkezményeket róhatja a jogsértőre (ld. a 2100/94/EK rendelet 97. cikkét). A végrehajtási rendeletben előírt különös rendelkezés, hogy ismételt és szándékos jogsértés esetén az alkalmazott kártérítés mértékének legalább a szóban forgó növényfaj oltalmazott fajtáinak szaporítóanyag-előállításáért ugyanabban a térségben fizetendő – a jogsértésnek megfelelő mennyiségre vetített – átlagos összeg négyszeresének megfelelő átalánydíj-mértéket kell elérnie [ld. az 1768/95/EK rendelet 18. cikkének (2) bekezdését].

E szabályok természetesen alkalmasak a díjfizetés elmulasztása esetén történő fellépésre. A közösségi szabályok ugyanakkor nem rendelkeznek az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről. Feltételezhető, hogy az adatszolgáltatás kikényszerítése egy „bitorlási kereset” indításával, adott esetben a végrehajtást elősegítő szabályok alkalmazásával valósítható meg. Ha egy ilyen eljárás alapján – a szolgáltatott adatok értékelésének eredményeképpen – az állapítható meg, hogy az érintett termelőnek a jogosult irányában díjfizetési kötelezettsége áll fenn, a jogosult egy újabb bitorlási kereset indításával kényszerítheti ki díjigényét, illetve érvényesítheti a kártérítési igényeket. Az adatszolgáltatás kikényszerítése tekintetében tehát a nemzeti perjogi, illetve a végrehajtásra vonatkozó szabályoknak van jelentősége.

1.2.5. A közösségi szabályok szerint a jogdíjak mértékét háromféle módon lehet megállapítani. Rögzíthető egyrészt a felek közötti szerződésben [ld. az 1768/95/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdését]. Ebben az esetben a felek szerződéses szabadsága a díj mértékének a megállapítása. Másrészt, a jogdíj mértékében megállapodhatnak a jogosultak és a termelők érdek-képviselői szervezetei is [ld. az 1768/95/EK rendelet 5. cikkének (4) bekezdését]. Ebben az esetben a jogdíjnak érzékelhetően alacsonyabbnak kell lennie, mint az érintett fajta legalacsonyabb kategóriájú hivatalos minősítéssel rendelkező szaporítóanyagának engedélyezett előállításáért ugyanabban a térségben felszámított összeg.

Harmadrészt, ha az érintett felek között nem jön létre megállapodás az említett módokon, a jogdíjak mértéke a következőképpen alakul [ld. az 1768/95/EK rendelet 5. cikkének (2), (3) és (5) bekezdését]. Ha az adott térségben született megállapodás a jogosultak és a termelők érdek-képviselői szervezetei között, az ezen megállapodás szerinti jogdíj mértékét kell figyelembe venni a jogdíjak megállapításakor. Ennek feltétele ugyanakkor, hogy az adott szerződést az Európai Bizottságnak megküldjék („notifikálják”), és azt a Közöségi Növényfajta-hivatal hivatalos lapjában közzétegyék. Ha ilyen szerződés nincs a térségben, a térítés mértéke az érintett fajta legalacsonyabb kategóriájú hivatalos minősítéssel rendelkező szaporítóanyagának engedélyezett előállításáért ugyanabban a térségben felszámított összeg 50%-a.

A jogdíjak beszedésének módját a közösségi rendeletek nem szabályozzák, mindazonáltal a „notifikációs” rendszerrel az érdek-képviselői szervezetek közötti megállapodást kívánják ösztönözni.

1.2.6. A tagállamok döntő részében (így Németországban, Hollandiában, Dániában, Csehországban, az Egyesült Királyságban, Spanyolországban) a nemesítők szervezetei a

hatóságok közreműködése nélkül végzik az adatgyűjtést. Ennek oka feltehetően az, hogy a hatóságok számára nem állnak rendelkezésre a díjigény érvényesítéséhez felhasználható adatok (így például az érintett növényfajtákat termelő gazdálkodók köre). Ezek a rendszerek azonban rendkívül hatékonyan működnek, oly módon, hogy a jogosultak az összes termelőt megkeresik adatgyűjtés céljából. Természetesen az országok között jelentős eltérés van abban a tekintetben, hogy mennyi termelőt érint a gazdálkodói privilégium, ami nyilvánvalóan befolyásolja az adatgyűjtés hatékonyságát; Csehországban vagy Hollandiában például igen magas a felújítási arány, így jobban átlátható az érintett termelők köre.

Általánosságban elmondható tehát, hogy az európai bírósági ítéletekben alkalmazott elvekhez képest a nemzeti rendszerekben jellemzően sokkal tágabb adatgyűjtési jogosultsággal rendelkeznek a nemesítők. Egyes országokban van részleges hatósági közreműködés, így Svédországban a kistermelők kategóriájába nem tartozó termelők címlistáját a hatáskörrel rendelkező mezőgazdasági hivatal a jogosultak rendelkezésére bocsátja. Az utántermesztéssel kapcsolatos pontos adatok tekintetében mindazonáltal kizárólag Szlovákiában nyújtanak hatósági oldalról tájékoztatást.

Franciaországban egy sajátos rendszer működik, amelynek alapja az értékesített árugabona után fizetendő hozzájárulási rendszer. A befizetésekből befolyt összeg döntő része a jogosultakat illeti, míg a fennmaradó részt visszatérítik a fémzárolt vetőmagot vásárló termelők számára, az újratett vetőmagot hasznosító termelők pedig nem részesülnek ebből a „visszatérítésből”. A rendszer hátránya, hogy azt egyelőre kizárólag az őszi búzára alkalmazzák, de tervezik kiterjesztését más növényfajokra is.

A szankciók tekintetében külön említést érdemel a cseh rendszer. Itt a közösségi rendszer által szabályozott polgári jogi szankciók mellett az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése esetén 4 millió forintnak megfelelő összegig terjedő közigazgatási bírság kiszabása rendelhető el.

Az 1768/95/EK rendelet által előírt „notifikációs” rendszert nagyon kis mértékben vették igénybe a tagállami szervezetek. (Eddig mindösszesen a svéd, illetve a német szervezetek notifikáltak megállapodást.) Mindazonáltal azokban az országokban, ahol a jogosulti szervezetek végzik az adatgyűjtést, a jogdíjak beszédese is e szervezetek feladatkörébe tartozik. Közismerten hatékony a holland, a svéd vagy a cseh modell.

1.2.7. A 2100/94/EK rendelet szabályaival való harmonizáció nem tartozott jogközelítési kötelezettségeinkhez, hiszen az csupán a közösségi oltalmi rendszerre vonatkozó szabályokat tartalmazza; rendelkezései a magyar jogrendszer részét képezik, azok hazánkban közvetlenül alkalmazandóak. Mindazonáltal, mivel ez a rendszer párhuzamosan működik a nemzeti növényfajta-oltalmi rendszerrel, a nemzeti jogalkotók az Európai Unió tagállamaiban a két rendszer egységes szabályozására törekszenek. A hazai szabályozásra is ez jellemző: a nemzeti oltalmi rendszer újraszabályozásánál mind az anyagi, mind az eljárásjogi szabályokat illetően figyelembe vette a jogalkotó a közösségi szabályokat, így a közösségi szabályozással azonos módon rendelkezik a gazdálkodói privilégiumról is. A hazai jogalkotó tehát a nemzeti oltalom alatt álló fajták tekintetében a közösségi rendszerrel párhuzamos szabályozás kialakítására törekedett; a közösségi szabályok részletes megisméltése helyett pedig azt a jogalkotási technikát választotta, hogy az érintett rendelkezésekre való utalással a közösségi jogszabályokat „alkalmazni rendeli” a nemzeti oltalom alatt álló fajtákra is [ld. az Szt. 109. §-ának (7) és (8) bekezdését].

1.3. Noha az Szt. a gazdálkodói privilégium alkalmazásának feltételrendszerét – az előzőekben kifejtetteknek megfelelően – kialakította, e szabályok hatálybalépésével egyidejűleg nem jött létre a rendszer működtetésére vonatkozóan a közösségi rendelkezéseket részletező szabályozás. A jogdíjak megállapításához szükséges adatgyűjtési rendszer, valamint a jogdíjak begyűjtésének mechanizmusa kidolgozatlan maradt, az érintett felek szervezetei között pedig nem alakult ki olyan együttműködés, amely e kérdéseket magánjogi úton rendezte volna. A jogosultak sem alakítottak ki olyan ellenőrzési rendszert, amellyel a gazdálkodói privilégium gyakorlása követhetővé vált volna.

A jelenlegi helyzetben tehát a termelők gyakorlatilag ellenőrzés nélkül gyakorolják a gazdálkodói privilégiumot, anélkül, hogy ezért a növényfajta-oltalmi jogosultak számára díjat fizetnének. E helyzet orvoslása érdekében a nemesítők érdek-képviselői szervezete, a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézete kezdeményezte az MSZH-nál mint a növényfajták oltalmáért felelős kormányhivatalnál a jogszabályi háttér megvizsgálását és a gyakorlati tapasztalatok értékelését. Ennek az elemzésnek a célja az volt, hogy annak alapján az MSZH az FVM-mel és az IRM-mel együttműködésben készítse elő a gazdálkodói privilégium megfelelő működtetéséhez esetleg szükséges törvénymódosításokat, azaz dolgozza ki azon további részletszabályokat, amelyek biztosítják a jogdíjak megállapításának és beszedésének hatékony módját, anélkül, hogy ezzel a gazdálkodókra aránytalan többletterheket rónának.

A jogszabály-módosítás előkészítése során a következő három legfontosabb kérdésben kellett döntést hozni:

- az adatszolgáltatás hatékony működése érdekében meg kellett vizsgálni, hogy az állami szervek részéről milyen közreműködésre van szükség, illetve lehetőség;
- elemezni kellett, hogy az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása esetén milyen szankciók alkalmazhatók;
- ki kellett dolgozni a díjigény érvényesítésére szolgáló mechanizmusokat.

1.4. Az Szt.-nek a törvényjavaslat 16. §-ával megállapított 109/A-109/C. §-ai három fő kérdéskört szabályoznak: egyrészt az általános rendelkezéseket, amelyek értelmezik a gazdálkodói privilégium fogalmát, és magukban foglalják a díj mértékének és megfizetésének alapvető szabályait is (ld. az Szt. új 109/A. §-át); a szabályok második csoportját az adatszolgáltatással kapcsolatos rendszer elemei képezik (ld. az Szt. új 109/B. §-át), végül pedig tartalmazza az adatszolgáltatási kötelezettség nem vagy nem megfelelő teljesítése esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket (ld. az Szt. új 109/C. §-át). A törvényjavaslat bővíti továbbá a növényfajta-oltalom bitorlására vonatkozó hatályos rendelkezéseket (ld. a törvényjavaslat 18. §-át), és kiegészíti a végrehajtásra vonatkozó szabályokat [ld. a törvényjavaslat 37. §-ának (3) bekezdését].

A törvényjavaslat alapvető célkitűzése, hogy a gazdálkodói privilégium gyakorlásának hazai feltételrendszerét oly módon alakítsa ki, hogy a jogosulti, valamint a termelői érdekek és szempontok egyaránt érvényesülhessenek, és egyik fél számára se jelentsen aránytalan megterhelést a jogszabályokból származó kötelezettségek teljesítése.

Az adatszolgáltatási rendszer kialakítása során a törvényjavaslat figyelembe veszi a közösségi szabályokat, ugyanakkor kísérletet tesz arra, hogy a közösségi rendszerben megfigyelhető jogérvényesítési nehézségeket jobban alkalmazható szabályokkal küszöbölje ki a nemzeti rendszer vonatkozásában. Figyelemmel az azok működésével kapcsolatos pozitív

tapasztalatokra, e tekintetben fontos viszonyítási pontot képeznek a tagállamokban alkalmazott példák is. A törvényjavaslat a hatékony jogérvényesítést egyrészt az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztásából eredő jogkövetkezmények szabályozásával, másrészt a végrehajtási szabályok megfelelő adaptálásával segíti elő. A törvényjavaslat szerint előírányzott új rendszer működtetésének fontos elemét képezi majd, hogy a jogosultak vállalták egy olyan szervezet létrehozását, amelynek feladata kifejezetten a díjak begyűjtésének hatékony megszervezése lesz.

1.5. A gazdálkodói privilégium jogintézménye a növényfajta-nemesítők számára beruházásaik megtérülésének korlátozásával jár, így az e kérdéssel kapcsolatos nemzetközi, európai közösségi és nemzeti szintű jogszabályalkotást egyaránt komoly érdekütközés jellemzi. A törvényjavaslat alapvető célkitűzése, hogy a gazdálkodói privilégium gyakorlásának hazai feltételrendszerét oly módon alakítsa ki, hogy a jogosulti, valamint a termelői érdekek és szempontok egyaránt érvényesülhessenek, és egyik fél számára se jelentsen aránytalan megterhelést a jogszabályokból származó kötelezettségek teljesítése. Hangsúlyozni kell, hogy a törvényjavaslat nem egy újfajta fizetési kötelezettség bevezetését célozza, hanem a gazdálkodói privilégium jogintézményéhez kapcsolódó olyan díjigény érvényesítését kívánja „élővé tenni”, amely a hazai jogban – csakúgy, mint a közösségi jogban – jelenleg is megtalálható, csupán a megfelelő részletszabályok hiányában a díjigény érvényesítésére mind ez ideig nem volt megfelelő mód. Hangsúlyozni kell, hogy a gazdálkodói privilégium lényegét tekintve a mezőgazdasági termelők érdekeit szolgáló jogintézmény, amely azt biztosítja, hogy meghatározott körben jogosulti engedély nélkül hasznosítható egyes oltalom alatt álló növényfajták vetőmagjait (vagyis az utántermesztett vetőmag hasznosítása ne minősüljön bitorlásnak, valamint ne kelljen utána licencdíjat fizetni). A jogosultat ennek fejében megillető – a licencdíjnál lényegesen alacsonyabb mértékű – díjazás ennek a „mentesülésnek” az ellentételezése.

Ami a bíróságoknak a gazdálkodói privilégium újraszabályozásából eredő hatáskörbővülését illeti, nem várható, hogy – az adatszolgáltatás elmulasztása miatt a megyei bíróság előtt indítható perek esetén – a mezőgazdasági termelők az új szabályok hatálybalépését követően olyan tömeges mértékben (és egy-egy megye területére koncentrálódva) tagadnák meg az adatszolgáltatást, ami a megyei bíróságok ügyterhének jelentős növekedését eredményezné. A törvényjavaslat értelmében a díjfizetési kötelezettség elmulasztása a növényfajta-oltalom megsértésének, azaz bitorlásnak minősül, amellyel kapcsolatban a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességgel rendelkezik. Figyelemmel azonban a növényfajta-oltalmi perek elhanyagolható számára (évi 2–5 ügy), várhatóan az új szabályok hatálybalépése sem növeli majd olyan mértékben az ügyszámot, ami többletforrások bevonását tenné szükségessé.

A gazdálkodói privilégiummal kapcsolatos jogérvényesítés biztosítása a minősített vetőmaghasználat, az ún. vetőmag-felújítás szempontjából is lényeges gazdasági kérdés. A termelési gyakorlat a gazdálkodói privilégium érvényesítését elfogadja, mindazonáltal a szakmai szervezetek hangsúlyozzák, hogy agrárszakmai szempontból az az ideális állapot, ha a földre mindig fémszárt vetőmag kerül; a saját termésből megóvott vetőmag ugyanis a tapasztalatok szerint jellemzően gyengébb termőképességű.

II. A szabadalmi bejelentések államtitokká minősítésére vonatkozó új szabályok az Szt.-ben

A szabadalmi oltalom iránti bejelentések tárgyát képező olyan találmányokkal kapcsolatos különös szabályok, amelyeknek hasznosításához egy államnak valamilyen érdeke fűződik, a nemzetközi gyakorlatban többféle formát ölthetnek: a hazai eredetű bejelentések külföldi benyújtása előtt előírható egyfajta külön, nemzetbiztonsági szempontokra figyelemmel lévő engedélyezési rend („*foreign filing licence*”); alkalmazhatóvá tehetők a kisajátítás szabályai; lehetővé tehető a licenciát nem igénylő, de kompenzációs kötelezettséggel járó kormányzati hasznosítás („*government use*”); illetve elrendelhető, hogy azokat megfelelő eljárás keretében titkossá minősítsék.

A magyar szabályozás az utóbbi modellt alkalmazza: amennyiben egy szabadalmi bejelentés olyan elemeket tartalmaz, amelyek honvédelmi vagy nemzetgazdasági érdekek miatt, illetve nemzetközi szerződés alapján a bejelentés államtitokká minősítését indokolhatják, az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 6. §-a (1) bekezdésének *p*) pontja, valamint az államtitokkörü jegyzéket tartalmazó *I. számú melléklet* különös adatfajtákat szabályozó részének 149. pontja alapján az MSZH elnöke – mint kormányhivatal vezetője – jogosult az államtitokkörbe tartozó szabadalmi és használati mintaoltalmi iratok és adatok minősítésére.

A szabadalmi bejelentések államtitokká minősítésére – és ennek következményeire – vonatkozó törvényi szintű szabályokat jelenleg az Szt. 53. §-ának (5) bekezdése tartalmazza, amely kimondja, hogy „a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből, illetve nemzetközi szerződés alapján – külön jogszabály szerinti eljárásban – elrendelheti, hogy a szabadalmi bejelentést államtitokként kezeljék. Ebben az esetben a közzététel és a leírás nyilvánosságra hozatala elmarad.”

A honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből történő államtitokká minősítés eseteiben alkalmazandó eljárási rendelkezéseket – az Szt. 118. §-ának (7) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján – a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítéséhez szükséges eljárás részletes szabályairól szóló 141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet] tartalmazza. Ennek értelmében a belföldi bejelentőktől származó bejelentéseket az MSZH bemutatja a Honvédelmi Minisztérium Fejlesztési és Logisztikai Ügynökségnek, amely – amennyiben megállapítja, hogy a bejelentés a Ttv. államtitokkörü jegyzékébe tartozó adatot tartalmaz – ezt a bejelentés bemutatásától számított tizenöt napon belül jelzi a hatáskörrel rendelkező miniszternek, aki ezt követően tizenöt napon belül dönt arról, hogy javasolja-e az MSZH elnöke számára az államtitokká minősítést. Az MSZH elnöke ezt követően – a javaslat kézhezvételétől számított nyolc napon belül – döntést hoz a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítése tárgyában.

Noha a fent ismertetett jogszabály csupán a minősítéshez vezető eljárás kérdéseit tárgyalja, a 141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet tervezetének egyeztetése során felmerült, hogy a szabadalmi bejelentések államtitokká minősítésének jogintézménye jelenlegi formájában aggályokat vet fel. Annak ellenére ugyanis, hogy a bejelentés államtitokká minősítése a bejelentő számára jelentős érdeksérelemmel jár (a titokvédelmi szabályokból következően a találmány hasznosítása, a szabadalom átruházása, illetve hasznosításának engedélyezése, valamint a szabadalmaztatni kívánt kutatási eredmények publikálása is gyakorlatilag ellehetetlenül), a hatályos szabályozás nem biztosít részére semmiféle kompenzációt. Még akkor is így van ez, ha a szabályozással érintett ügyek száma elenyésző: az Szt. 1995-ös hatálybalépése óta alig néhány esetben került sor az államtitokká minősítés kezdeményezésére.

Tekintettel arra, hogy a szabadalmi bejelentések államtitokká minősítésével összefüggő koncepcionális-jogpolitikai aggályok elosztatásához a törvényi szabályok felülvizsgálata szükséges, a törvényjavaslat 9. §-a az Szt. 53. §-ának (5) bekezdésében foglalt rendelkezések módosítását és kiegészítését célozza annak érdekében, hogy a jogállamiság követelményeinek megfelelően rendezze a honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdekből államtitokká minősített szabadalmi bejelentések benyújtóinak helyzetét, valamint az MSZH elnökének és a minősítésre javaslatot tevő miniszterek ebből fakadó kötelezettségeit.

A törvényjavaslat a nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján történő államtitokká minősítést külön esetkörként kezeli, tekintettel arra, hogy ezekben az esetekben a minősítés indoka is eltér (hiszen tipikusan a más államok által titkosnak minősített bejelentések hazai benyújtása esetén beálló titoktartalom-biztosítási kötelezettségről van szó), a minősítés pedig – meghatározott feltételek fennállása esetén – a részes államok olyan kötelezettsége, amelyet mérlegelés nélkül teljesíteniük kell. A nemzetközi kötelezettség alapján történő minősítéseknél másként alakul a kompenzáció szükségességének megítélése is: mivel az ellentételezési kötelezettség a külföldi – első – bejelentés országának a kormányát terheli, a bejelentő magyarországi kártalanítása nem indokolt.

Tekintettel arra, hogy a használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hmtv.) 36. §-ának (2) bekezdése a mintaoltalom megadására vonatkozóan az Szt. megfelelő eljárási rendelkezéseit rendeli alkalmazni, a használatiminta-oltalmi bejelentések államtitokká minősítése a szabadalmi bejelentésekével azonos módon és feltételekkel történik.

Végül ki kell emelni, hogy a 141/2008. (V. 16.) Korm. rendelet rendelkezései változatlanul alkalmazhatóak a törvényi szabályok felülvizsgálatából adódó módosításokat követően is.

III. Az Szt.-nek a fenntartási díjakra vonatkozó szabályozás törvényi szintre történő emeléséhez szükséges módosításai

3.1. Az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjait – törvényi szinten – korábban az iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1992. évi IV. törvény szabályozta, és e törvény 3. §-ának (3) bekezdése adta meg a felhatalmazást e díjak miniszteri rendelettel történő megállapítására. A felhatalmazás azonban már akkor is az iparjogvédelmi eljárások és oltalmi formák sajátosságának tükrözésére volt hivatott, amit idővel megerősített az 1992. évi IV. törvénynek a 2002. évi XXXIX. törvény 39. §-a (1) bekezdésének j) pontjával végrehajtott módosítása (új 2. §-sal való kiegészítése) is, annak kimondásával, hogy az iparjogvédelmi eljárások és az egyes oltalmi formák sajátosságaira figyelemmel kell meghatározni a fizetendő díjak mértékét.

Az 1992. évi IV. törvényben adott felhatalmazás – a kapcsolódó egyéb szabályokkal együtt [a 2006. évi CIX. törvény 142. §-ának (1) bekezdése értelmében] tartalmilag az Szt. 118. §-ának (6) bekezdésébe került át. Az Szt.-t utóbb – az MSZH kormányhivatali jogállásának részletes szabályozása érdekében – a 2007. évi XXIV. törvény is módosította. E módosítás az MSZH gazdálkodásának alapelveit is meghatározta (az Szt. új 115/E. §-ában).

E módosítások végeredményeként a következő szabályozás alakult ki az iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjak tárgyában.

Az Szt. 115/E. §-ának (2) bekezdése szerint az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárásokban külön jogszabályban megállapított igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni. E díjak az MSZH bevételeit képezik, a hivatal működését – egyebek mellett – belőlük kell fedezni, azokat más célra nem lehet felhasználni [Szt. 115/E. § (1) és (3) bek.]. A szóban forgó bevételeknek (amelyekből 90 %-ot tesznek ki az igazgatási szolgáltatási díjak) az MSZH folyamatos és zavartalan működését biztosítaniuk kell [Szt. 115/E. § (3) bek.]. Figyelmet érdemel még az Szt. 115/E. §-ának (5) bekezdése is, amelynek értelmében az MSZH a bevételeiből (mivel a törvény szövegében ezt semmi nem zárja ki: az igazgatási szolgáltatási díjakból származó bevételeiből is) tartalékokat képezhet, de legfeljebb csak a tényleges adott évi bevétel tíz százalékának megfelelő mértékig. E tartalék a következő években szintén csakis az MSZH működésének fedezetére használható fel.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 67. §-ának (3) bekezdése általános elvként szögezi le: a fizetendő (igazgatási szolgáltatási) díj mértékét úgy kell megállapítani, hogy az az adott eljárással kapcsolatban az eljáró hatóságnál felmerülő és másra át nem hárítható valamennyi költségre fedezetet biztosítson. Az Szt. 118. §-ának (6) bekezdése ehhez képest arra hatalmazza fel az MSZH felett felügyeletet gyakorló minisztert, hogy az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak mértékét az iparjogvédelmi eljárások és az egyes iparjogvédelmi oltalmi formák sajátosságaira figyelemmel állapítsa meg.

Az MSZH által nyújtott igazgatási szolgáltatás nem egyszerűen egy hatósági eljárás lefolytatása, hanem egyben szellemi tulajdont képező jogok megadása, nyilvántartása, fenntartása is. Az MSZH előtt folyó eljárások eredményeképpen keletkező kizárólagos hasznosítási, illetve használati jogok tartalmát is részben a hivatali igazgatási szolgáltatások töltik ki. Ezért szükségképpen az egyes oltalmi formák (szabadalom, védjegyoltalom, mintaoltalom stb.) megszerzésével, a belőlük folyó jogok fenntartásával, valamint az e jogok élvezetének és gyakorlásának biztosításával járó együttes igazgatási költségekhez kell igazítani az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjainak mértékét. Valamely oltalmi forma díjainak összességükben kell tükrözniük e költségeket; ami úgy is megfogalmazható, hogy a bejelentő, illetve a jogosult valamely iparjogvédelmi oltalom megszerzéséért és fenntartásáért lényegében egyetlen – a költségekkel arányos – díjat fizet, viszont fokozatosan, az eljárás egyes lépéseire, illetőleg az oltalmi idő egyes szakaszaihoz igazítottan. Ezen belül azonban – az egyes eljárási lépésekhez kötődően – feltétlenül szükséges bizonyos iparjogvédelmi díjpolitikai szempontokat is érvényesíteni, pl. az eljárások elhúzásának vagy a jogok visszaélészerű gyakorlásának megakadályozása érdekében, illetve az innováció ösztönzése és a gazdaságpolitikai elképzelések megvalósítása céljából. Éppen erre tekintettel rendelkezik úgy az Szt. 118. §-ának (6) bekezdése, hogy az MSZH előtti eljárások igazgatási szolgáltatási díjainak mértékét az iparjogvédelmi eljárások és az egyes iparjogvédelmi oltalmi formák sajátosságaira figyelemmel kell meghatározni.

3.2. Az iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjaknak az előző alponthoz ismertetett rendszerén belül különleges szerepe és kitüntetett jelentősége van a szabadalmi fenntartási díjaknak. A hatályos szabályozás értelmében a szabadalmi oltalom tartamára évenként fenntartási díjat kell fizetni (Szt. 23. §); ha a fenntartási díjat nem fizetik meg – még az ún. türelmi időn belül sem –, az a szabadalmi oltalom megszűnését eredményezi [Szt. 38. § *b*) pont és 39. § *b*) pont], és ez csak záros határidőn belül orvosolható ún. újra érvénybe helyezési kérelemmel. A fenntartási díj rendeltetése ebből adódóan kettős: egyrészt a szabadalom megadására irányuló eljárás költségeinek utólagos fedezésére szolgál és azt éri el a „keresztfinanszírozással”, hogy a szabadalmi oltalomszerzés, a rendszerbe való belépés

költségei ne legyenek túlzottan magasak, és hogy a szabadalmi rendszer működtetéséhez maguk a szabadalmasok járuljanak hozzá, másrészt arra hivatott, hogy az innováció ösztönzése és a versenypolitikai megfontolások megfelelő egyensúlya érdekében kellő időben kiszűrje azokat a szabadalmakat, amelyeket ténylegesen nem hasznosítanak (és ezért a fenntartásuk költségeit sem vállalják a jogosultak). Ez utóbbi szerepkörében a fenntartási díj tehát annak elérésére hivatott, hogy a nem hasznosított találmányokra vonatkozó szabadalmak indokolatlanul ne gátolják mások vállalkozási, illetve kutatás-fejlesztési tevékenységét és a bennük foglalt műszaki információ mielőbb a közkinccs körébe kerüljön, azaz szabadon felhasználhatóvá váljék.

A szabadalmi fenntartási díjak rendeltetését az Szt. alapjául szolgáló törvényjavaslat is ekképpen írta le:

„A fenntartási díj megfizetésére vonatkozó kötelezettség előírása – mely általánosnak tekinthető a világ szabadalmi törvényeiben – azon a megfontoláson alapul, hogy az évenként növekvő összegű díjak terhe a gazdaságilag érdektelen és értéktelen – azaz ki nem fizetődő – szabadalmak feladására bírja a szabadalmi jogosultakat.”

A fenntartási díj jogintézménye szabadalmi jogunkban a kezdetektől fogva jelen van. Első szabadalmi törvényünk, az 1895. évi XXXVII. törvénycikk 45. §-a már előírta, hogy *„minden szabadalomért az igénybe vett oltalom tartamára való tekintettel ... évi díjak fizetendők”* és e díjak összegét – évenként emelkedő mértékben – maga a törvény meg is állapította. A díjfizetés elmulasztásának jogkövetkezménye a szabadalom megszűnése volt [19. § (3) bek.]. Második szabadalmi törvényünk, az 1969. évi II. törvény szintén rendelkezett (12. §-ában) az évenként fizetendő *„fenntartási illetékről”*; a mérték megállapítását viszont külön jogszabályra utalta.

A szabadalmi fenntartási díj megmérettetett és alkotmányosnak találtatott az Alkotmánybíróság előtt is. Az Alkotmánybíróság 1338/B/1992. számú határozata rámutatott:

„A fenntartási díj megfizetésére vonatkozó kötelezettség a szabadalmi jogviszony lényeges tartalma, a szabadalmi oltalom fenntartásának már a megadásakor is fennálló, törvényben rögzített feltétele.”

A fenntartási díj fizetését előíró törvényi rendelkezés oka pedig az, hogy

„a szabadalmak megadása előzetes hatósági vizsgálatot igényel, a szabadalmak nyilvántartása és az ehhez szükséges szervezet működtetése, a nélkülözhetetlen dokumentáció biztosítása jelentős költségekkel jár. Ennek részleges fedezetét biztosítja a fenntartási díj.”

Az Alkotmánybíróság tehát észlelte, sőt, maga is külön leírta azt a helyzetet, hogy a szabadalmak megadására irányuló eljárás (és más kapcsolódó eljárások) költségeit a szabadalmi rendszerben a megadott oltalom fenntartásáért fizetett díjakból mintegy *„utófinanszírozzák”*; a szabadalmi díjak tehát ily módon fedezik – összességükben – a szabadalmi eljárások költségeit. Ezt a helyzetet az Alkotmánybíróság nem ítélte alkotmányellenesnek, abban nem talált alkotmányossági szempontból semmiféle kivétlnivalót. Ez megfelel a közteherviselési kötelezettséggel (az Alkotmány 70/I. §-ával) kapcsolatos annak az általános alkotmánybírósági tannak, hogy *„a jogalkotó ... széles keretek között mérlegelhet a köztehermérték megállapításakor”*, és ennek révén *„direkt vagy indirekt módon*

orientálni tudja a gazdasági élet szereplőit” [44/1997. (IX. 19.) AB hat., 31/1998. (VI. 25.) AB hat.], ami „*rendkívül széles*” alkotmányos mozgásteret nyit a törvényalkotó előtt.

Nemcsak a magyar szabadalmi jog története – a fenntartási díj több mint évszázados múltja – és a jogintézmény alkotmánybírósági megerősítése mutatja, hogy „*a fenntartási díj megfizetésére vonatkozó kötelezettség a szabadalmi jogviszony lényeges tartalma*”, hanem a nemzetközi kitekintés is.

A nemzetközi iparjogvédelem alapdokumentumának számító – az ipari tulajdon oltalmára 1883-ban létesült és jelenleg 173 tagországot számláló – Párizsi Unió Egyezmény szintén számol a fenntartási díj jogintézményével (ld. az egyezmény 5bis cikkét; az egyezményt legutóbb az 1970. évi 18. törvényerejű rendelet hirdette ki). Az ESZE kétféleképpen is épít a fenntartási díj intézményére: egyrészt szabályozza az európai szabadalmi bejelentések alapján az ESZH-nak fizetendő fenntartási díjat, másrészt abból indul ki (és állapít meg ezzel kapcsolatban szabályokat), hogy a 34 szerződő állam nemzeti iparjogvédelmi hatóságai pedig a náluk hatályos európai szabadalmak után szednek fenntartási díjat (ESZE 37., 39., 86. és 141. cikk).

A fenntartási díjak sajátos természetéről és rendeltetéséről előadottak a védjegyoltalom és a formatervezésiminta-oltalom megújításának díjára is vonatkoznak.

3.3. Az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet (a továbbiakban: díjrendelet) legutóbbi módosítása [ld. a 11/2008. (III. 26.) GKM rendeletet] alkalmával megegyezés jött létre a PM, az IRM, az MSZH és a hivatal felügyeletét ellátó miniszter tárcája között arról, hogy a fenntartási díjak lényegében teljes (legfeljebb a mértékük meghatározását rendeleti szintre delegáló) szabályozását – figyelemmel e díjaknak az előzőekben ismertetett különleges természetére és rendeltetésére – indokolt törvényi szintre emelni, azaz az Szt.-be beépíteni. A törvényjavaslat ennek az Szt., valamint egyes további iparjogvédelmi törvények módosítása útján tesz eleget.

Fenntartási díjat nemcsak a szabadalmi oltalom, hanem a kiegészítő oltalom, a növényfajta-oltalom és a használati mintaoltalom tartamára is fizetni kell; a törvényjavaslat ezeknek az oltalmi formáknak az esetében is törvényi szintre emeli a fenntartási díjak szabályozását [ld. a törvényjavaslat 7., 17. és 1. §-ában az Szt. 22/A. §-ának módosítását, 111/A. §-sal való kiegészítését és a Hmtv. 11. §-ának módosítását].

A fenntartási és a megújítási díjak törvényi szintű szabályozása igényli a kedvezmények, a mentesség és a halasztás szabályainak azonos szinten való megállapítását; ugyanerre tekintettel indokolt, hogy az esedékességre és a mulasztás jogkövetkezményeire vonatkozó rendelkezések egységesen törvényi szinten jelenjenek meg. Mivel e témában a hatályos szabályozás is együttesen kezeli a fenntartási és a megújítási díjakat a többi iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjjal, e két díjfajta szétválasztása után is indokolt e közös szabályokat – immár törvényi szinten – fenntartani; e kérdéskörökben a törvényjavaslat tehát az ilyenként megmaradó iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjakra is kiterjeszti a törvényi szintű szabályozást [ld. a törvényjavaslat 20. §-ában az Szt. új 115/M–115/S. §-ait].

A törvényjavaslat szerint a jövőben különválnak – *sui generis* díjként – a fenntartási és a megújítási díjak az iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjaktól. A díjmértékek megállapítása továbbra is rendeleti szintre tartozik – az Itv. 67. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján - az igazgatási szolgáltatási díjak esetében - annak figyelembevételével,

hogy a fenntartási és a megújítási díjakból mennyiben térülnek meg az érintett eljárásokkal kapcsolatban az MSZH-nál felmerülő költségek.

Egyes iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjakra vonatkozóan jelenleg nem az irányadó iparjogvédelmi törvény, hanem a díjrendelet rögzíti a díjfizetési kötelezettséget; a törvényjavaslat ezen is változtat és valamennyi díj esetében törvényi szintre emeli a díjfizetési kötelezettség előírását, csupán a mérték megállapítását hagyva rendeleti szintre [ld. a törvényjavaslat 10. és 23. §-ában az Szt. 53/C. §-ának és a Vt. 46/C. §-ának módosítását].

A fenntartási és a megújítási díjaknak az igazgatási szolgáltatási díjak rendszerétől elkülönülő – törvényi szintű – szabályozása az MSZH bevételi forrásait felsoroló Szt.-beli rendelkezés kiigazítását is igényli, mint ahogy szükség van – a szabályozási tárgyköröknek a jelenleginél világosabb és következetesebb szétválasztása folytán – a különböző típusú díjakra vonatkozó rendeletek kiadására szóló felhatalmazás kettéválasztására és korrekciójára is, amelyet egyébként az MSZH elnökére ruházott egyetértési jogoknak az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) határozata alapján történő megszüntetése is indokoltá tesz [a törvényjavaslat 19. §-ában és 21. §-ának (2) bekezdésében az Szt. 115/E. §-ának módosítását, az Szt. 118. §-a (6) bekezdésének módosítását, valamint az Szt. 118. §-ának új (8) bekezdését].

Mindezt indokolja, hogy a fenntartási és megújítási díjak mértékének miniszteri rendeleti szintű meghatározását külön felhatalmazásban kell lehetővé tenni, amely – tekintettel ezeknek a díjaknak a sajátos természetére – nem az Itv. 67. §-ának (2)–(3) bekezdésében foglalt követelmény- és szempontrendszer szerint delegálja a megállapítás jogkörét [ld. a törvényjavaslat 21. §-ának (2) bekezdésében az Szt. 118. §-ának új (8) bekezdését]. Mindezekhez járul az Szt. 115/E. §-ának (2) bekezdésében a fenntartási és megújítási díjak rendszeres felülvizsgálatát előíró és annak szempontjait megállapító új rendelkezés (ld. a törvényjavaslat 19. §-át), amely iránymutatást ad annak érdekében, hogy az iparjogvédelmi díjpolitikában minden lényeges szempont megfelelően tükröződjön.

IV. Az MSZH előtti egyes eljárások elektronizálása

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) X. fejezete főszabályként vezette be, hogy a hatóságok a közigazgatási hatósági ügyeket – a hagyományos úton történő ügyintézés mellett – elektronikus úton is intézik. A Ket. 13. §-ának (2) bekezdése értelmében a Ket. rendelkezéseit az iparjogvédelmi eljárásokban csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajta vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg. A Ket. végrehajtását célzó 2005. évi LXXXIII. törvény kiegészítette az Szt.-t és a többi érintett iparjogvédelmi törvényt, lehetőséget biztosítva – 2007. január 1-jétől – védjegybejelentések, valamint – 2007. július 1-jétől – szabadalmi, formatervezési mintaoltalmi, továbbá – az Szt. utaló szabálya értelmében – használati mintaoltalmi és topográfiaoltalmi bejelentések elektronikus úton való benyújtására. Az egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról szóló 2007. évi XXIV. törvény 2007. július 1-jétől megteremtette a védjegy-megújítási kérelmek elektronikus úton történő benyújtásának lehetőségét is. Az MSZH elektronikus ügyintézési palettájának az előterjesztés szerinti további bővítéséhez az MSZH előtti elektronikus ügyintézés hatályos szabályai adják meg az alapot és a kereteket.

A törvényjavaslat 11. és 13–14. §-ai tovább bővítik az MSZH által elektronikus úton fogadott beadványok körét. Az MSZH ügyfelei – a szabadalmi, használati mintaoltalmi,

formatervezési mintaoltalmi, topográfiaoltalmi és védjegy-bejelentések, valamint a védjegy-megújítási kérelmek mellett – 2009. augusztus 1-jétől elektronikus úton nyújthatják be az európai szabadalmakhoz kapcsolódóan az igénypont-közzétételi kérelmeket és az igénypontok magyar nyelvű fordítását, az európai szabadalom szövegének magyar nyelvű fordítását, valamint az e fordítások kijavítására irányuló kérelmeket. A törvényjavaslat 21. §-ának (1) bekezdése egységes – tehát nem oltalmi formánként külön-külön megfogalmazott – felhatalmazást ad a Kormánynak az egyes iparjogvédelmi beadványok elektronikus úton történő benyújtásával kapcsolatos részletszabályok megállapítására [ld. még a törvényjavaslat 37. §-ának (5) bekezdését is].

Az elektronikus úton benyújtható iparjogvédelmi beadványok körének bővülése szükségessé fogja tenni az egyes iparjogvédelmi beadványok elektronikus úton való benyújtására vonatkozó részletes szabályokról szóló 147/2007. (VI. 26.) Korm. rendelet módosítását.

V. A Vt. földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos módosításai

A földrajzi árujelzők oltalmára vonatkozó nemzeti rendelkezések a közösségi agrárpolitika területére eső egyes termékcsoportok esetén az általános szabályokhoz képest eltérést mutatnak. Azokban az esetekben ugyanis, ahol az adott termékkör földrajzi árujelzőire nézve a közösségi jogszabályok közösségi oltalmat is biztosítanak, másképp alakulnak a nemzeti oltalomra vonatkozó szabályok is, valamint – a közösségi oltalom iránti eljárás nemzeti szakaszának kialakítása céljából – megfelelő nemzeti eljárási, illetve illeszkedési szabályok elfogadására is szükség van.

A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek átfogó kategóriájára, valamint az ezekhez képest is speciális szabályozás alá eső szeszes italok, illetve szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőire vonatkozóan az Európai Közösségben ilyenformán három különböző oltalmi rezsím működik, amelyek a két utóbbi termékkörre vonatkozó közösségi szabályozás 2008. évi változásával jelentős mértékben átalakultak.

A szeszes italok, valamint a szőlészeti-borászati termékek földrajzi árujelzőinek oltalmára vonatkozó új közösségi rendelkezések, valamint az ezeken a kategóriákon kívül eső mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmát érintő hazai eljárási szabályoknak a tapasztalatok értékelésével történő felülvizsgálata tesz szükségessé az új közösségi rendeletek végrehajtására irányuló, valamint a hatályos eljárásrendet módosító rendelkezések elfogadását.

Ennek megfelelően a törvényjavaslat

— pontosítja és kiegészíti a szeszes italok földrajzi árujelzőinek nemzeti oltalmára vonatkozó rendelkezéseket, kialakítva a közösségi oltalom iránti kérelem benyújtásának feltételeire vonatkozó szabályokat is;

— átalakítja a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára irányuló eljárás nemzeti szakaszának szabályait; valamint

— megteremti a szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára vonatkozó új – a borreform keretében gyökeresen átalakuló, a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelző-rezsímjével nagyrészt párhuzamos – közösségi szabályozás nemzeti végrehajtási szabályait.

VI. A Vt.-nek a Nairobi Szerződéssel összefüggő módosításai

Az olimpiai jelkép oltalmáról szóló, 1981. szeptember 26-án elfogadott Nairobi Szerződés (Magyarországon kihirdette a 2008. évi LX. törvény) 1. cikke védjegyjogi szempontból azt a kötelezettséget rója a részes államokra, hogy iparjogvédelmi hatóságai utasítsák el azokat a védjegybejelentéseket, illetve érvénytelenítsék (azaz töröljék) azokat a lajstromozott védjegyeket, amelyek esetében az oltalomban részesíteni kívánt vagy már oltalomban részesített megjelölés a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Chartájában meghatározott olimpiai jelképből áll, vagy azt tartalmazza. Ez alól kivételt jelent az az eset, ha a Nemzetközi Olimpiai Bizottság engedélyt ad a védjegy lajstromozására.

A Nairobi Szerződés 2. cikke tartalmazza azokat az eseteket, amikor az említett kötelezettség nem terheli a részes államokat. Védjegyjogi szempontból ezek közül a 2. cikk (1) bekezdésének *(i)* pontja fontos, amely a Szerződésnek az adott állam vonatkozásában történő hatálybalépését megelőzően lajstromozott védjegyek tekintetében eltekint a törlési kötelezettség teljesítésétől. A 2. cikk (2) bekezdése a fenti mentesítést azokra a védjegyekre is kiterjeszti, amelyeknek oltalma nemzetközi szerződés alapján terjed ki a részes állam területére: ez értelemszerűen a nemzetközi és a közösségi védjegyeket jelenti (noha az utóbbiakkal kapcsolatos hatósági tevékenységet az Európai Unió ügynöksége, a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal látja el).

Az olimpiai jelkép védelmére vonatkozó nemzetközi kötelezettség teljesítése kapcsán merült fel a védjegylajstromozás feltétlen kizáró okainak a Vt. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendszerére vonatkozó felülvizsgálat szükségessége, ami egyúttal lehetőséget ad a vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a 89/104/EGK első tanácsi irányelv kodifikált változata, a továbbiakban: védjegyirányelv) 3. cikkének továbbra is megfelelő, de a jogalkalmazás számára áttekinthetőbb szabályok megteremtésére is.

A Nairobi Szerződés nem elégszik meg azzal, hogy csak olyan megjelölések minősüljenek oltalomképtelennek, amelyek kizárólag az olimpiai jelképből állnak, a védjegyirányelv 3. cikke (1) bekezdésének *h)* pontja és (2) bekezdésének *c)* pontja pedig szintén nem pusztán a kizárólag az adott jelzésből álló megjelölésekre szorítja a kizáró ok hatókörét. Annak érdekében, hogy a Vt. 3. §-a (2)–(3) bekezdéseinek megfogalmazása ne engedjen meg eltérő értelmezéseket, a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének első két pontjában indokolt kiterjeszteni a lajstromozási akadályt azokra az esetekre is, ahol a védjegybejelentésben szereplő megjelölésnek a szóban forgó jelzések egyike csupán elemét képezi. Így a (2) bekezdés egyszerre tartalmazza a hozzájárulással „orvosolható” és az „orvosolhatatlan” kizáró okokat – világossá téve azt is, hogy a valamely meggyőződést erőteljesen kifejező jelképek esetében nincs ugyan lehetőség az elutasítás (illetve törlés) hozzájárulással való kiküszöbölésére, ám ez az orvosolhatatlan ütközés ez utóbbi esetben csak akkor áll fenn, ha a megjelölés és a szóban forgó jelkép megegyezik (egyéb esetekben a közrendre vagy a közérdekre való hivatkozással is elutasítható a kifogásolható bejelentés).

A Vt. 3. §-ának változatlanul maradó (3) bekezdése alapján a (2) bekezdés *a)–b)* pontjaiban foglalt olyan esetekben, ahol a kérdéses jelzések a bejelentésben szereplő megjelölésnek csupán elemét képezik, a hatáskörrel rendelkező szerv hozzájárulása azt eredményezi, hogy a védjegybejelentés nem utasítható el (a már lajstromozott védjegy pedig nem törölhető) a fent említett rendelkezések alapján.

Annak érdekében, hogy a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja a PUE 6ter cikkében foglalt valamennyi jelzést lefedje, valamint, hogy a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja alapján – tekintettel arra, hogy az olimpiai jelkép az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény (a továbbiakban: PUE) 6ter cikke alapján mind ez ideig nem került bejelentésre – biztosan elutasításra kerüljön az olimpiai jelképpel a Nairobi Szerződés értelmében ütköző valamennyi védjegybejelentés, illetve törölhető legyen valamennyi ilyen védjegy, a törvényjavaslat 22. §-a fentiekén túlmenően néhány további kiigazítást végez el a Vt.-ben.

Ennek megfelelően a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének a törvényjavaslat szerinti *a*) pontja a PUE egésze helyett kifejezetten a 6ter cikkekre utal; az eddig a *b*) pontban szereplő „hivatalos szavatossági vagy hitelesítési jegyek” ezáltal az új *a*) pont hatálya alá tartoznak majd (feltéve, hogy azokat az érintett állam közölte a Nemzetközi Irodával), a „kitüntetések” pedig – összhangban a védjegyirányelv 3. cikke (2) bekezdésének *c*) pontjával is – nem kerülnek külön nevesítésre [ezzel együtt jelvényként vagy jelképként továbbra is a *b*) pont hatálya alá tartozhatnak majd]. Ezzel párhuzamosan – a védjegyirányelv 3. cikke (2) bekezdésének *c*) pontjára is figyelemmel – a *b*) pont kiegészül a „jelképekkel”, ami egyértelművé teszi, hogy – mindaddig, amíg nem történik meg a PUE 6ter cikke szerinti bejelentése – az olimpiai jelképet tartalmazó megjelölések védjegyként való lajstromozása ez alapján a rendelkezés alapján kerülhet majd elutasításra.

A Nairobi Szerződés 2. cikke (1) bekezdésének *i*) pontja a Szerződés adott országban történő hatálybalépése előtt lajstromozott, és nem pedig a korábbi elsőbbségű védjegyek tekintetében mentesíti csupán a tagállamokat a védjegybejelentés elutasítására, illetve a védjegy törlésére vonatkozó kötelezettség alól. Ebből következően a feltétlen kizáró okok új szabályait a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell: erről a törvényjavaslat záró rendelkezésekben szereplő 36. §-ának (3) bekezdése gondoskodik.

Meg kell jegyezni, hogy a védjegyirányelvben foglaltaknak a hatályos Vt. előírásai is maradéktalanul megfelelnek; a törvényjavaslat által előírányzott pontosítások a jogharmonizációs kötelezettség teljesítését nem érintik.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Hmtv.-nek a törvényjavaslat 1. §-ával 11. §-a (2) bekezdése az általános indokolás 4. pontjában részletesen ismertetett okokból törvényi szintre emeli a használatiminta-oltalom fenntartási díjára és az annak megfizetésére vonatkozó szabályokat.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat módosítja a Hmtv.-nek a megváltoztatási kérelem benyújtásának határidejével összefüggő 37. §-át annak érdekében, hogy az MSZH meghatározott döntéseinek megváltoztatására irányuló kérelem előterjesztésének harmincnapos határidejével kapcsolatban ne a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) első részének a keresetlevél benyújtására vonatkozó – a Legfelsőbb Bíróság 4/2003. polgári jogegységi határozata által értelmezett – követelménye, hanem a közigazgatási perekre vonatkozó különös szabály legyen alkalmazandó. A keresetlevél benyújtására vonatkozóan ugyanis a polgári perben – lévén az arra rendelkezésre álló határidő anyagi jogi jellegű – nem alkalmazható a Pp. 105. §-ának (4) bekezdése, amely szerint nem mulaszt az, aki a beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adja. A Pp. XX. fejezete ezzel szemben a közigazgatási perek vonatkozásában kifejezett kivételt teremt ez alól: a 330. § (2) bekezdése kimondja, hogy „a keresetlevelet az elsőfokú közigazgatási határozatot hozó szervnél a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni.” Tekintettel arra, hogy az iparjogvédelmi ügyekben benyújtott megváltoztatási kérelem nemperes eljárásra irányul ugyan, de több rokonságot mutat a közigazgatási perekkel, mint a más típusú polgári eljárásokkal, a jogrendszer koherenciája és a méltányosság szélesebb körű érvényesülése érdekében a benyújtási határidőt indokolt megtartottnak tekinteni a megváltoztatási kérelem ajánlott küldeményként, határidőben való postára adása esetén is.

A 3. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) AB határozatának értelmében szükséges a Hmtv. 42. § (2) bekezdésében adott felhatalmazó rendelkezésének kiigazítása, amelynek értelmében a miniszteri rendelet elfogadása kapcsán véleményezési jog váltja fel az MSZH elnökének korábbi egyetértési jogát, továbbá bevezetésre kerül az MSZH fölött felügyeletet gyakorló miniszter egyetértési joga.

A 4. §-hoz

A törvényjavaslat 4. §-a a 2. §-hoz fűzött indokolásban foglaltakkal azonos okból módosítja a Toptv.-nek a megváltoztatási kérelem benyújtásának határidejével összefüggő 23. §-a (6) bekezdését.

Az 5. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) AB határozatának értelmében szükségessé vált a Toptv. felhatalmazó rendelkezéseinek felülvizsgálata is. A hatásköri átalakításra itt is a 3. §-hoz fűzött indoklásban bemutatott módon kerül sor.

A 6. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) AB határozatának értelmében szükséges a Sziüt. felhatalmazó rendelkezéseinek felülvizsgálata is. A hatásköri átalakításra itt is a 3. §-hoz fűzött indoklásban bemutatott módon kerül sor.

A 7. §-hoz

Az Szt.-nek a törvényjavaslat 7. §-ával megállapított 22/A. §-a (4) bekezdése az általános indoklás 3. pontjában részletesen ismertetett okokból törvényi szintre emeli a kiegészítő oltalmi tanúsítványból fakadó szabadalmi oltalom fenntartási díjára és az annak megfizetésére vonatkozó szabályokat.

A 8. §-hoz

Az Szt. 23. §-ának (2) bekezdése kiegészül az átmeneti szabadalmi oltalomra való hivatkozással.

A 9. §-hoz

Az Szt. 53. §-ának módosítása a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítésére vonatkozó eljárást szabályozza, a hatályosnál jóval részletesebb rendelkezések útján.

A módosítás kulcselemét képezik a bejelentő megfelelő kártalanítására vonatkozó rendelkezések. A törvényjavaslat 9. §-ával megállapított (9) bekezdésében foglalt rendelkezések arra szolgálnak, hogy megteremtsék az államtitokká minősített szabadalmi bejelentések bejelentőit a minősítésből fakadóan ért hátrányok ellentételezésének törvényi alapját. Ezt a törvényjavaslat egy olyan megoldással kívánja biztosítani, amely az államtitokká minősítésre javaslatot tevő miniszter számára részben szabályozott tartalmú licencszerződés megkötését teszi kötelezővé a szabadalom engedélyezése esetén szabadalmassá váló bejelentővel. Ebben az esetben az államtitokká minősített bejelentés alapján megadott szabadalom jogosultja a bejelentő marad, a kizárólagos jog értékesítési lehetőségeinek csorbulását pedig ellensúlyozza a törvény által előírt hasznosítási szerződés létrejötte. A bejelentő érdekeinek védelmét szolgálja az a rendelkezés is, amelynek értelmében a szerződésben olyan mértékű licencdíjat kell kikötni, amely arányban áll a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyok között szokásos díjak nagyságával.

A kötelezően megkötendő hasznosítási szerződésről szóló rendelkezések összhangban állnak a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 198. §-ának (2) bekezdésével, amely a jogszabály által előírt szerződéskötési kötelezettségről rendelkezik, valamint a Ptk. 226. §-ának (1) bekezdésével, amelynek értelmében jogszabály meghatározhatja a szerződés egyes tartalmi elemeit. Ennek megfelelően írja elő a törvényjavaslat, hogy a létrehozandó szerződés kizárólagos licenciát tartalmaz, a szabadalom fenntartásáról pedig a hasznosító miniszter gondoskodik. E hasznosítási szerződésre az Szt. 53. §-a új (9) bekezdésének eltérő szabálya hiányában alkalmazni kell az Szt.-nek a hasznosítási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit is.

Meg kell jegyezni, hogy a Ptk. 206. §-a alapján a bíróság – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a felek megállapodása hiányában is létrehozhatja a szerződést, az általa megállapított tartalommal. Ez a szabály a törvényjavaslat által szabályozott esetkörre is

vonatkozik, azaz a bejelentő és a miniszter megegyezése hiányában a bíróságra hárul a licencszerződés létrehozatalának feladata.

A Ttv. 11–12. §-ainak rendelkezései, azaz a minősített adathoz való hozzáférés (megismerés és betekintés) szigorú általános szabályai a Ttv. 13. §-a alapján csak azoknak a személyeknek az esetében mellőzhetőek, akik a minősített adatot külön törvény felhatalmazása alapján, az ott meghatározottak szerint megismerhetik. Tekintettel arra, hogy a bejelentő számára saját bejelentése (illetve – ha a bejelentő jogutódlás folytán nem azonos a feltalálóval – a feltaláló számára a saját találmányát leíró bejelentés) tekintetében indokolt biztosítani ezt a lehetőséget, az Szt. 53. §-ának a törvényjavaslat 9. §-ával megállapított (7) bekezdése törvényi szinten rögzíti, hogy a bejelentő számára a saját bejelentéséhez való hozzáférés érdekében nincs szüksége külön megismerési vagy betekintési engedélyre.

Az Szt. 53. §-ának a törvényjavaslat 9. §-ával megállapított (6) és (10)–(12) bekezdései külön esetkörként kezelik a nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján történő államtitokká minősítést, figyelemmel a Magyar Köztársaságnak a védelmi célokat szolgáló találmányok és a szabadalmaztatásra benyújtott védelmi célokat szolgáló találmányok titoktartalmának kölcsönös védelméről szóló NATO Megállapodásra (kihirdette az 1999. évi CVI. törvény, a továbbiakban: NATO-megállapodás), valamint az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó Szerződés (a továbbiakban: Euratom-szerződés) második címe II. fejezetének III. szakaszára. E nemzetközi szerződések alapján az első bejelentés államában titkosnak minősített szabadalmi és használati mintaoltalmi bejelentések államtitokká minősítése a részes államoknak, illetve a tagállamoknak az e szerződésekből fakadó kötelezettsége. Mivel az ilyen – az első bejelentés országában már a megfelelő eljárás keretében, vagy az Európai Bizottság döntése alapján ideiglenes jelleggel titkosított–bejelentések titkos kezelését mérlegelés nélkül, az adott nemzetközi szerződés előírásai alapján kell biztosítani, az Szt. 53. §-ának módosított (5) bekezdése szerinti eljárás lefolytatása szükségtelen. Az Szt. 53. §-ának új (10) bekezdése kizárja a nemzetközi szerződés alapján államtitokká minősített bejelentések esetén a bejelentő (9) bekezdés szerinti kompenzációját. Ezekben az esetekben azért nem indokolt az új (9) bekezdés alkalmazása, mivel a megfelelő kártalanításról való gondoskodás kötelezettsége a titkosítást kezdeményező ország kormányát terheli, és a minősítés is eltérő indokok alapján történik.

Az Szt. 53. §-ának új (11) bekezdése kezeli azt az esetkört, ahol a kártalanítás kizárása a bejelentő – felhívásra kötelezően benyújtandó – lemondó nyilatkozatához kötött (ld. a NATO-megállapodás III. cikkét).

Ahol a szabadalmi bejelentést az MSZH elnöke nemzetközi kötelezettség alapján minősíti államtitokká, és a NATO-megállapodás vagy az Euratom-szerződés alapján a magyar kormány kezdeményezi annak a többi részes államban vagy tagállamban történő titkosítását (ideértve a meghosszabbítás kezdeményezését vagy az Európai Atomenergia-közösségen kívüli bejelentés titokvédelmi okból történő megakadályozását is), az Szt. 53. §-ának új (12) bekezdése értelmében a bejelentőt kártalanítás illeti meg. Tekintettel arra, hogy az államtitokká minősítésre ebben az esetben nem szűk értelemben vett honvédelmi vagy nemzetbiztonsági érdek alapján kerül sor, ebben a – várhatóan elenyésző számban előforduló – esetben az értelemszerűen kizárt (9) bekezdés szerinti megoldás helyett pénzbeli kártalanításra kerül sor, amelynek mértékét – a hatáskörrel bíró szervvel való megállapodás hiányában – bíróság állapítja meg.

Az Szt. 53. §-ának új (8) bekezdése a szabadalmi bejelentés államtitokká minősítésének a szabadalmi eljárásra gyakorolt hatását állapítja meg: tekintettel a Ttv. rendelkezéseire, valamint az államtitok inherens tulajdonságaira, azzal a bejelentéssel kapcsolatban, amelynek a tartalma államtitkot képez, az MSZH a hatósági tájékoztatás egyik formáját sem alkalmazza.

Előfordulhat, hogy az MSZH az államtitokká minősített szabadalmi bejelentést – ha nem teljesül valamennyi oltalomképeségi feltétel – elutasítja. Ennek a helyzetnek a rendezését célozza az Szt. 53. §-ának új (13) bekezdése, amelynek értelmében a minősítésre javaslatot tevő miniszter újból döntéshelyzetbe kerül: az MSZH elnökének az elutasításról szóló értesítése – és ehhez kapcsolódó felkérése – nyomán felül kell vizsgálnia a minősítés fenntartásának indokoltságát, tekintetbe véve azt is, hogy a találmány nem fog szabadalmi oltalmat élvezni. Látni kell azt is, hogy az államtitokká minősítés fenntartására irányuló javaslat – az MSZH elnökének ezzel összhangban álló döntése esetén – azzal is jár, hogy a miniszter a (9) bekezdés alkalmazhatatlansága ellenére köteles gondoskodni arról, hogy a bejelentő a minősítés miatt ért hátrányokért megfelelő kompenzációban részesüljön. Ez a kártalanítás – a bejelentés elutasításából következően – nem kapcsolódhat a szabadalmi oltalom intézményéhez, így alapvetően szintén a bejelentő és a miniszter közötti megállapodás tárgyát kell, hogy képezze; vita esetén pedig a bíróság feladata, hogy a megfelelő mértéket megállapítsa.

A 10. §-hoz

A törvényjavaslat 10. §-a egyszerűsíti az Szt. 53/C. §-ának (1) bekezdését, mivel az igazgatási szolgáltatási díj megfizetése alóli mentességet, a díjfizetés halasztásának és a díjkedvezményeknek a lehetőségét a törvényjavaslat valamennyi iparjogvédelmi eljárás tekintetében egy helyen, az Szt.-nek a törvényjavaslat 20. §-ával megállapított XIV/D. fejezetének szabályai körében rendezi.

A törvényjavaslat az Szt. 53/C. §-ában új (2) bekezdésben határozza meg, hogy szabadalmi ügyekben benyújtott mely kérelmekért kell – a törvényben meghatározott többi díjfizetési kötelezettségen túl – igazgatási szolgáltatási díjat fizetni.

A 11. §-hoz

Az MSZH ügyfelei – a törvény hatályba lépését követően - a szabadalmi bejelentések mellett a jövőben elektronikus úton nyújthatják be az európai szabadalmakhoz kapcsolódóan az igénypont-közzétételi kérelmeket és az igénypontok magyar nyelvű fordítását, az európai szabadalom szövegének magyar nyelvű fordítását, valamint az e fordítások kijavítására irányuló kérelmeket.

A 12. §-hoz

A törvényjavaslat 12. §-a a Ttv. rendelkezéseivel is összecsengő helyes terminológia szerint állapítja meg újra az Szt. 84/C. §-ának (2) bekezdését.

A 13. §-hoz

A törvényjavaslat 13. §-a értelmében a jövőben az igénypont-közzétételi kérelem és az igénypontok magyar nyelvű fordítása is benyújtható lesz elektronikus úton.

A 14. §-hoz

A törvényjavaslat 14. §-a szerint a jövőben az európai szabadalmak magyarországi hatályosításához szükséges fordítás is benyújtható lesz elektronikus úton.

A 15. §-hoz

A törvényjavaslat 15. §-a a 2. §-hoz fűzött indokolásban foglaltakkal azonos okból módosítja az Szt.-nek a megváltoztatási kérelem benyújtásának határidejével összefüggő 85. § (6) bekezdését.

A 16. §-hoz

A törvényjavaslat 16. §-a az Szt. hatályos rendelkezésével összhangban határozza meg a gazdálkodói privilégium fogalmát és főbb elemeit. A „vetőmag” fogalma a növényfajta-oltalom alatt álló fajták vetőmaga mellett – az Szt. 109. §-ának (4) bekezdéséből következően, amely kimondja, hogy e fajták tekintetében is alkalmazni kell az oltalom alatt álló növényfajták hasznosítási jogának kizárólagosságára vonatkozó szabályokat – felöleli az oltalom alatt álló fajtából lényegében származtatott fajták vetőmagját, az oltalom alatt álló fajta ismételt felhasználását igénylő fajták vetőmagját, valamint azon fajták vetőmagját is, amelyek nem térnek el határozottan az oltalom alatt álló fajtáktól. Ilyenformán a gazdálkodói privilégium – mint a növényfajta-oltalom által biztosított kizárólagos jog korlátja – a fenti fajták tekintetében is érvényesül.

A törvényjavaslat rögzíti továbbá, hogy a gazdálkodói privilégium gyakorlása a jogosult felé díjfizetési kötelezettséget keletkeztet. A gazdálkodói privilégium tehát lényegében egy engedélyezési jog nélküli díjigény: a jogosult a törvényjavaslatban meghatározott hasznosítási cselekménnyel szemben nem léphet fel, az oltalom alapján érvényesíthető igénye pusztán a méltányos összegű díj hasznosító általi megfizetésére korlátozódik [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (1) bekezdését], aminek elmulasztása az Szt. 114/C. §-ának a törvényjavaslat 18. §-ával megállapított (1) bekezdése alapján a növényfajta-oltalom bitorlásának minősül.

A törvényjavaslat a hatályos szabályozással azonos tartalommal jelöli ki a gazdálkodói privilégiummal érintett fajok körét, az 1768/95/EK rendeletre való utalás helyett azonban – az egységes szabályozás érdekében – a növényfajok listáját is tartalmazza [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (2) bekezdését].

A gazdálkodói privilégium fogalmának és terjedelmének pontos értelmezése érdekében a törvényjavaslat meghatározza a saját gazdaság, valamint a mezőgazdasági termelő fogalmát. A díjfizetési kötelezettség minden olyan esetben fennáll, amikor a mezőgazdasági termelő a saját irányítása alatt álló területen végez gazdálkodói privilégium szerinti tevékenységet, attól függetlenül, hogy az a tulajdonában áll-e, vagy azt más jogcímen (pl. haszonbérlet) használja; a törvényjavaslat értelmében mezőgazdasági termelőnek minősül az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet, aki vagy amely szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozik. A törvényjavaslat a mezőgazdasági termelő fogalmát az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. §-ának 12. pontjában meghatározott fogalom alapján határozza meg, úgy, hogy a mezőgazdasági tevékenységet a gazdálkodói privilégium szempontjainak megfelelően a szántóföldi növénytermesztésre szűkíti [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (3) bekezdését].

A törvényjavaslat a hatályos szabályozással – és így a közösségi rendszerrel – azonos módon a díjfizetési kötelezettség alól mentességet biztosít azon termelők számára, akik a mezőgazdasági tevékenységet olyan kis területen végzik, amely a kizárólagos hasznosítási jog tekintetében elhanyagolható. A mezőgazdasági termelők által használt földterületek nagyságának elemzése alapján a törvényjavaslat főszabályként legfeljebb 20 hektáros, burgonya esetében pedig legfeljebb 1 hektáros méretben határozza meg azt a területet, amelyen a mezőgazdasági termelő díj fizetése nélkül élhet a gazdálkodói privilégiummal [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (4) bekezdését].

A díjfizetési kötelezettség akkor keletkezik, amikor a mezőgazdasági termelő a szántóföldön ténylegesen szaporítási célra elveti a betakarított terményt. Ez azt jelenti, hogy ettől az időponttól kezdve válik esedékessé a követelés, amelynek teljesítési határidejét a felek közötti szerződés vagy a törvényi szabályok alapján a jogosult egyoldalú felhívása határozza meg [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (6) és (7) bekezdését, valamint (8) bekezdésének *b*) pontját].

A törvényjavaslat – a közösségi rendszerrel, illetve a tagállami példákkal azonos módon – főszabályként rögzíti, hogy a díj mértékével és az annak megfizetésével kapcsolatos részletszabályokat elsősorban a felek közötti megállapodásban kell meghatározni. Előnyös természetesen mind a jogosultak, mind a mezőgazdasági termelők számára, ha ezeket a megállapodásokat nem egyénileg, hanem szervezeteik útján kötik meg, minden évben előre, az adott vetési időszak vonatkozásában. A mezőgazdasági termelők tekintetében ebben az esetben a megállapodás csak a szervezet tagjai irányában érvényes, és azok közül is csak azok nevében járhat el a szervezet, akik erre részére kifejezetten felhatalmazást adtak [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (7) bekezdését]. Ez utóbbi szabály következik a képviseletre vonatkozó általános szabályokból (ezt vezette le a német jogszabályok tekintetében a Német Szövetségi Legfelsőbb Bíróság is az X ZR 134/00. számú ügyben hozott döntésében).

A jogosultak ezzel szemben nagyobb mozgástérrel rendelkeznek: a megállapodás hatálya nemcsak a jogosulti szervezetek tagjaira, hanem azokra a jogosultakra is kiterjed, akik a megállapodás nevükben való megkötésére a szervezetnek írásbeli meghatalmazást adtak. Ugyanez igaz a hatóságoktól, valamint a mezőgazdasági termelőktől az Szt. új 109/B. §-ában szabályozott adatigénylésre is: a jogosultak – a 109/B. §-ban meghatározott feltételekkel – önállóan is megkereshetik a hatóságokat és a termelőket, de írásbeli meghatalmazást is adhatnak a díjigény érvényesítésére létrehozott jogosulti szervezetnek ugyanerre. A szervezet tagjainak írásbeli meghatalmazására (illetve ebben az esetben az önálló fellépési jogosultság korlátozására) a párhuzamos jogérvényesítés elkerülése érdekében van szükség [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (5) bekezdését].

Más a helyzet az adatszolgáltatásra irányuló, valamint a bitorlási perek esetén, mivel a perbeli képviselet szabályait a Pp. V. fejezete szabályozza. A Pp. 67. §-a (1) bekezdésének *g*) pontja kimondja ugyan, hogy az érdek-képviseleti célra alapított szervezet saját tagjának perében eljárhat, erre azonban főszabályként csak az adott perben való képviseletre jogosító egyedi írásbeli meghatalmazás birtokában kerülhet sor. Perek vitelére általánosságban feljogosító meghatalmazást csak jogi személyek adhatnak (Pp. 73. §).

Amennyiben a felek között nem jött létre megállapodás, a díj mértékére és beszedésére a törvényjavaslat rendelkezései lesznek irányadók [ld. az Szt. új 109/A. §-a (8) bekezdésének *a*) pontját]. Ezek a rendelkezések azt célozzák, hogy egy átlátható, kiszámítható és mindegyik fél érdekeit egyaránt szem előtt tartó mechanizmust biztosítsanak a díjak mértékének

megállapításához, illetve beszédéséhez. A díj mértékének kiszámítása három elem figyelembevételével történik: az érintett területnagyság (a mezőgazdasági termelő tájékoztatása alapján); az ajánlott vetési mennyiség (a jogosult tájékoztatása alapján); az érintett növényfajta árába beépített licencdíj (a jogosult által korábban, a fémzárolt vetőmag árának meghatározása kapcsán rögzített összeg).

Az első elem az a területnagyság, amelyen a termelő a jogosult javára oltalom alatt álló növényfajta betakarított terményét elvetette, azaz amely területen a gazdálkodói privilégium szerinti tevékenységet végeztek. A termelőnek erről az adatról a jogosultat – ilyen irányú megkeresés esetén – tájékoztatnia kell [ld. az Szt. új 109/B. §-a (3) bekezdésének c) pontját]. A második elem az a mennyiség, amelyet a jogosult az érintett növényfajra vonatkozóan ajánlott vetési mennyiségként – a növényfajta bemutatását tartalmazó katalógusokban, információs anyagokban – megjelöl. Annak érdekében, hogy a díj kiszámításának ez a komponense is kellőképpen előrelátható és egyértelmű legyen, a törvényjavaslat előírja, hogy a jogosultaknak ezen felül kezdeményezniük kell az ajánlott vetési mennyiségnek, valamint az érintett növényfajtákra vonatkozó licencdíj mértékének az FVM hivatalos lapjában történő, az adott vetési időszakot megelőző közzétételét [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (9) bekezdését]. Az első és a második elem szorzata képezi a díj alapját, azaz a felhasznált utántermesztett vetőmagnak egy olyan mennyiségét, amelyet az érintett termelő – a helyes gazdálkodási gyakorlatot követve – vélelmezten hasznosított. Tekintettel arra, hogy az ajánlott vetési mennyiségtől jelentős mértékben eltérni mezőgazdasági szempontból ésszerűen nem indokolt, az érintett terület nagyságáról pedig a termelő tájékoztatja a jogosultat, a díj alapjának – közvetve – a jogosult által történő kiszámítása nem minősíthető méltánytalannak.

Ezt az adatot az érintett növényfajta legalacsonyabb szaporítási fokú fémzárolt vetőmagjának árába beépített licencdíj mértékének 50%-ával kell beszorozni. A fémzárolt vetőmag kategóriája az ún. Nemzeti Fajtajegyzékben és a Közösségi Fajtajegyzékben felsorolt növényfajok fajtainak államilag ellenőrzött és minősített vetőmagját jelenti. A fémzárolás az állami minősítés részét képező eljárás, amelynek során a vetőmagtételtől az erre kijelölt központi hivatal, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal külön szabályok szerint mintát vesz, és egyidejűleg a megmintázott tételt fémzárral vagy azt helyettesítő más anyag vagy módszer alkalmazásával lezárja oly módon, hogy a csomagolási egység megsértése nélkül a vetőmaghoz hozzáférni ne lehessen; a csomagolási egységeket törvény által előírt azonosító jelzéssel kell ellátni. A fémzárolás alkalmával vett vetőmagminta laboratóriumi vizsgálata alapján kell a vetőmagtételt a vonatkozó szabványelőírások szerint minősíteni. A fémzárolt vetőmagok meghatározott szaporítási fokkal kerülhetnek forgalomba. A szaporítási fok a vetőmag-előállítási folyamat „lépcsőit” jelenti.

A díj számításánál a forgalomban lévő legalacsonyabb szaporítási fokú, azaz a továbbszaporítási folyamat legalacsonyabb fokán elhelyezkedő, tehát a legmagasabb számmal ellátott vetőmag árába beépített licencdíjből kell kiindulni. Az engedélyezett szaporítási fokok növényfajonként eltérőek lehetnek. Általában a legalacsonyabb engedélyezett szaporítási fok a II. fok, egyes növényeknél az I. fok. A III. fokú vetőmag forgalomba hozatala a gazdálkodói privilégium tárgyát képező növényfajok közül egyedül a len esetében engedélyezett.

A növényfajta mint az oltalom tárgya felett a fajtatulajdonos (jogosult) rendelkezik: kizárólagos jogosultságai közé tartoznak a fajtafenntartással, a vetőmag-szaporítással (vetőmagtermeléssel), a vetőmag-feldolgozással és a vetőmagtárolással, valamint -forgalmazással kapcsolatos jogosultságok. A fajtatulajdonos a fajta értékesítésekor

fajtahasználati díj (licencdíj) ellenében engedi át ezeket a részjogosítványokat. A licencdíj mértéke természetesen alkalmazkodik az érintett fajta szaporítási fokához. A licencdíj a vetőmag árába beépített összeg, jelenleg nem átlátható adat a termelő számára. Fontos eleme a törvényjavaslatnak az a rendelkezés, amely – annak érdekében, hogy a fizetendő díj mértékéről a termelő még a vetési időszak megkezdése előtt pontos képet kapjon – kimondja, hogy a jogosultak – az FVM hivatalos lapján keresztül – minden érintett növényfajta nézve tájékoztatást adnak a licencdíj mértékéről. E tájékoztatás elmaradása kizárja a díjigény bírósági úton történő érvényesíthetőségét [ld. az Szt. új 109/A. §-ának (9) bekezdését].

A törvényjavaslat az 50%-os díjmértéket a közösségi rendszerben előírt mérték alapulvételével határozta meg [ld. az 1768/95/EK rendelet 5. cikkének (5) bekezdését].

Az újrahasznosítást követően a jogosult – amennyiben már rendelkezésére áll az érintett terület nagyságra vonatkozó, az Szt. új 109/B. §-ának (2) bekezdése alapján a termelőtől igényelhető információ – felhívásban értesíti a termelőt a díj mértékéről, valamint meghatározza a díjfizetés – ésszerű – határidejét és annak módját [ld. az Szt. új 109/A. §-a (8) bekezdésének *b*) pontját].

A díjigény érvényesítésének kulcseleme – az Szt. új 109/A. §-ának (7) bekezdésében szabályozott megállapodás hiányában – az adatszolgáltatási rendszer működése. A törvényjavaslat az adatszolgáltatás olyan rendszerére épül, amelyben a jogosultak egyfelől – korlátozott körben, a más irányú adatgyűjtés folytán hivatalosan rendelkezésre álló adatok tekintetében – meghatározott hatóságoktól, másfelől a gazdálkodói privilégiummal feltehetően élő mezőgazdasági termelőktől közvetlenül igényelhetnek adatokat. Az így szerzett információk alapján válik lehetővé a díj mértékének megállapítása, illetve a díjigény érvényesítése az Szt. 109/A. §-ának (8) bekezdése szerinti felhívás, illetve adott esetben (a teljesítési határidő elmulasztása esetén) bitorlási per indítása útján.

Hatósági oldalról a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (mint a növényfajták ellenőrzéséért és minősítéséért felelős központi hivatal), valamint a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (mint a mezőgazdasági támogatásokkal kapcsolatos eljárások lefolytatásáért felelős szerv) a jogosultak számára rendelkezésre bocsátja az érintett mezőgazdasági termelők, illetve vetőmag-feldolgozókra vonatkozó alapvető adatokat [ld. az Szt. új 109/B. §-ának (1)–(2) bekezdéseit]. Ez a tájékoztatási kötelezettség csak kérelemre és költségtérítés ellenében, valamint – a közösségi rendelkezésekkel is összhangban – kizárólag olyan adatokra vonatkozik, amelyekhez az említett hatóságok feladataik szokásos teljesítése során, külön erőfeszítés és költség nélkül jutottak, azaz amelyek a gazdálkodói privilégiumhoz kapcsolódó jogosulti díjigényre vonatkozó külön adatgyűjtés hiányában is szerepelnek a nyilvántartásaikban. Tekintettel arra, hogy a termeléstől elválasztott támogatási rendszerre való átállást követően a legtöbb érintett növényfaj vonatkozásában várhatóan nem állnak majd rendelkezésre az Szt. új 109/B. §-ának (2) bekezdése szerinti adatok, a lefedett adatok köre adott esetben üres halmaz is lehet. Annak érdekében azonban, hogy a termelők közvetlen megkeresését megalapozó előzetes szűrési folyamat egyik eszköze, azaz a hatóságoktól való adatigénylés lehetősége adatvédelmi szempontból aggálytalanul biztosítva legyen, és ne függjön az agrártámogatási rendszer változásaitól, indokolt megteremteni a kötelező adatkezelésnek a nyilvántartásokban való szereplés feltételéhez kötött szabályait – még akkor is, ha előfordulhat, hogy egy adott időszakban a hatóságok nem tartják nyilván majd az olyan adatokat, amelyeket a jogosultak rendelkezésére tudnak bocsátani.

A törvényjavaslat a fentiek értelmében feljogosítja a jogosultakat, hogy – az előzőekben említett adatok, valamint az egyéb módon (pl. a vetőmag-értékesítés során) szerzett információk alapján – megkeressék a termelőket, illetve feldolgozókat abból a célból, hogy megszerezzék azokat a további adatokat, amelyek alapján az adott termelő tekintetében a díj megállapítható. A díjigény érvényesítését segíti elő a feldolgozótól kért adatok beszerzésének lehetősége is.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. §-ának 1. pontja alapján az igényelhető adatfajták mindegyike – tekintettel arra, hogy mindegyik az oltalom alatt álló növényfajta vetőmagjának felhasználására, illetve a felhasználó személyére vonatkozik – személyes adatnak minősül; az Avtv. 2. §-ának 9. pontjában meghatározott adatkezelés fogalma pedig felölel minden olyan tevékenységet (gyűjtés, rendszerezés, felhasználás, továbbítás, stb.), amely a gazdálkodói privilégiummal összefüggő adatszolgáltatási körbe eshet. Ilyenformán – természetes személy gazdálkodók esetében – nem lehet eltekinteni az Avtv. garanciális rendelkezésének alkalmazásától, amelyek a személyes adatok célhoz kötött, hozzájáruláson vagy törvényen (szűk körben pedig önkormányzati rendeleten) alapuló kezelését írják elő [többek között – az 5. § (4) bekezdése alapján – az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges körben].

Amennyiben a jogosult és a gazdálkodó közötti viszonyt olyan szerződés rendezi, amely kitér az adatszolgáltatási kérdésekre is, a hozzájárulás a megállapodás tényéből következik. Szerződés hiányában azonban az egyedi hozzájáruláson alapuló rendszer nem járható út a díjigény érvényesítése kapcsán [és természetesen nem alkalmazhatóak a megadottnak tekinthető vagy a vélelmezett hozzájárulásnak az Avtv. 3. §-ának (5) és (6) bekezdéseiben szabályozott esetkörei sem], ilyenformán ebben a körben szükség van az Avtv. 3. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjában és (3) bekezdésében szabályozott – hozzájárulást nem igénylő – kötelező adatkezelés kellő jogforrási szintű (jelen esetben törvényi) és (az adatkezelés célját, feltételeit és időtartamát, valamint a kezelendő adatok körét és megismerhetőségét illetően) megfelelő tartalmú jogszabályi megalapozására.

A törvényjavaslat adatszolgáltatási rendszere megfelel az Avtv. rendelkezéseinek: törvényi szinten írja elő a kötelező adatszolgáltatást, meghatározva az adatkezelés célját (a növényfajta-oltalomból eredő díjigény érvényesítéséhez szükséges információk megszerzése), valamint feltételeit [ld. az Szt. új 109/B. §-ának (6) bekezdésében foglaltakat, mint például a jogosultság igazolásának kötelezettsége], valamint a kezelendő adatok körét [ld. az Szt. új 109/B. §-ának (1)–(4) bekezdéseit].

A gazdálkodói privilégium gyakorlásához kapcsolódó szankciórendszer elemeit a következő rendelkezések képezik:

— egyrészt az Szt. új 109/C. §-a, amely új rendelkezésként szabályozza az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztásával vagy nem megfelelő teljesítésével kapcsolatos jogkövetkezményeket;

— a második szabályozási elem – az előzőhöz kapcsolódóan – a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 184/A. §-a (1) bekezdésének a módosításával segíti elő az adatszolgáltatás kikényszerítését [ld. a törvényjavaslat 37. §-ának (3) bekezdését];

— a harmadik pillér a növényfajta-oltalom bitorlását szabályozó hatályos rendelkezés módosítása, amely kimondja, hogy a növényfajta-oltalom bitorlását követi el az (is), aki az

Szt. új 109/A. §-ának (1) bekezdésében meghatározott díjfizetési kötelezettségét nem teljesíti (ld. a törvényjavaslat 18. §-át).

Az Szt. új 109/C. §-ának rendelkezései irányadók a feldolgozók vonatkozásában is; a Vht.-nak az előzőekben – második szabályozási elemként – említett rendelkezése azonban a feldolgozók tekintetében – mivel az ő kötelezettségük csupán a termelő által fizetendő díjtétel kiszámításának elősegítésére szolgál, és tevékenységük nem valósíthat meg bitorlást – nem alkalmazható, az adatszolgáltatás kikényszerítésére az ő esetükben a Vht. általános szabályai adnak lehetőséget.

A jogosultnak a törvényben előírt módon tett megkeresése esetén a termelő köteles az Szt. új 109/B. §-ának (2) bekezdésében meghatározott adatokat a jogosult rendelkezésére bocsátani: ezek az adatok elengedhetetlenek ahhoz, hogy a jogosult az adott termelő tekintetében meghatározza az újrahasznosításért fizetendő díjat. A törvényjavaslat külön tényállásként kezeli az adatszolgáltatás nem – vagy nem megfelelő – teljesítését, tekintettel arra, hogy e kötelezettség elmulasztása esetén még nem feltétlenül áll fenn a bitorlás (azaz – a gazdálkodói privilégium összefüggésében – a jogosultat megillető díj meg nem fizetésének) esete. Az adatszolgáltatás célja, hogy a jogosult számára kiderüljön:

— történt-e a gazdálkodói privilégium körébe eső hasznosítás [ide tartozik annak a megállapítása is, hogy az Szt. új 109/A. §-ának (2) bekezdésében meghatározott növényfajok körébe tartozó fajtát hasznosítottak-e];

— amennyiben igen, fennáll-e díjigény [azaz nem az Szt. új 109/A. §-ának (4) bekezdésében szabályozott körbe eső termelő végezte-e a hasznosítást];

— amennyiben mindkét előző kérdésre igen a válasz, milyen mértékű díj illeti meg a jogosultat a hasznosításra tekintettel.

Ez a rendelkezés – ismételt felszólítás esetén történő mulasztás esetén – pusztán az adatszolgáltatás teljesítésének kikényszerítésére irányul; ebben az eljárásban a bíróság ítéletében kizárólag az adatszolgáltatásra való kötelezés eszközével élhet. A gazdálkodói privilégiumhoz kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettséggel összefüggő peres ügyek ezzel együtt – tekintettel arra, hogy ebben a szakaszban még nem szorosan vett iparjogvédelmi kérdésekről kell a bíróságnak döntést hoznia – nem tartoznak a Fővárosi Bíróság kizárólagos illetékességébe: ezekben az – egyéb iparjogvédelmi jogvitának minősülő – ügyekben a megyei bíróságok (illetve értelemszerűen a Fővárosi Bíróság) járnak el az Szt. 104. §-ának jelenlegi (15) bekezdése értelmében, amelynek a növényfajta-oltalommal kapcsolatos bírósági eljárásokra való megfelelő alkalmazását az Szt. 114/V. §-a rendeli el.

A 17. §-hoz

Az Szt.-nek a törvényjavaslat 17. §-ával megállapított 111/A. §-a az általános indokolás 3. pontjában részletesen ismertetett okokból törvényi szintre emeli a növényfajta-oltalom fenntartási díjára és az annak megfizetésére vonatkozó szabályokat.

A 18. §-hoz

Az Szt. hatályos rendelkezése a növényfajta-oltalom megsértésére az Szt. bitorlásra vonatkozó szabályainak általános alkalmazását írja elő (114/C. §). A gazdálkodói privilégiumra vonatkozó speciális rendelkezések bevezetésével indokoltá vált, hogy a növényfajta-oltalom alatt álló növényfajta jogosulatlan hasznosítása mellett a törvény kifejezetten rendelkezzen a díjfizetési kötelezettség elmulasztásáról mint bitorlási tényállásról.

Bitorlási keresetet a jogosult abban az esetben indíthat, ha már rendelkezésére állnak azok az adatok, amelyekből a bitorlás ténye megállapítható. Ez adott esetben az Szt. új 109/C. §-ának (1) bekezdésében szabályozott eljárás lefolytatását teszi szükségessé. A meg nem fizetett díj megtérítését az Szt. 35. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján, gazdagodás visszatérítése címén követelheti a jogosult.

A 19. §-hoz

A fenntartási díjakra vonatkozó új szabályozási rendszer egyik központi szabályozási eleme az Szt. 115/E. §-ának új (2) bekezdése, amely kimondja azt az alapelvet, hogy az iparjogvédelmi oltalom fenntartásáért vagy megújításáért díjat kell fizetni. E bekezdés rögzíti a díj rendszeres felülvizsgálatának kötelezettségét is, és meghatározza az annak során érvényesítendő szempontok rendszerét.

A 115/E. § (3) bekezdésében önálló, az igazgatási szolgáltatási díjaktól elkülönülő díjtípusként kerülnek megnevezésre a fenntartási és megújítási díjak.

A 20. §-hoz

A törvényjavaslat 20. §-a az Szt.-t új XIV/D. fejezettel egészíti ki, amely a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjaira, valamint az iparjogvédelmi oltalom fenntartásáért vagy megújításáért fizetendő díjakra vonatkozó közös szabályokat tartalmazza.

A 115/N-P. §-ok a díjak tekintetében adható kedvezmények és mentességek rendszerét rögzítik, valamint a díj megfizetésének halasztására vonatkozó szabályokat tartalmazzak. A fejezet további szakaszai a díj esedékességét és a díjfizetés elmaradásának jogkövetkezményeit illetően határozzák meg a részletszabályokat.

A 21. §-hoz

A törvényjavaslat 21. §-a az Szt. 118. §-ának (4)-(6) bekezdéseiben foglalt felhatalmazó rendelkezéseit igazítja ki és e szakaszhoz új (8) bekezdést is megállapít.

Az Szt. 118. §-a (4) bekezdésének módosítására amiatt kerül sor, mert az elektronikus úton benyújtható kérelmek köre bővül, így a szabadalmi bejelentésekre való utalást indokolt általánosabb kifejezéssel, az egyes iparjogvédelmi beadványokra való utalással felváltani.

Az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) AB határozatának értelmében szükséges az Szt. 118. §-ának (5) bekezdésében adott felhatalmazó rendelkezésének kiigazítása, amelynek értelmében a miniszteri rendelet elfogadása kapcsán véleményezési jog váltja fel az MSZH elnökének korábbi egyetértési jogát, továbbá bevezetésre kerül az MSZH fölött felügyeletet gyakorló miniszter egyetértési joga.

A törvényjavaslat az igazgatási szolgáltatási díjak és a fenntartási díjak tekintetében kialakított új szabályozási rendje indokoltá teszi e két díjtípus egyes részletszabályai megalkotására vonatkozóan külön-külön felhatalmazó rendelkezések bevezetését. Ezek egyúttal tartalmazzák a szóban forgó díjak megállapításánál érvényesítendő speciális szempontokat is.

A 22. §-hoz

A feltétlen kizáró okok rendszerének a Vt. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt csoportja az olyan jelzésekkel ütköző megjelölések védjegyként való lajstromozását tiltja meg, amelyek valamilyen állam, szervezet vagy közösség, illetve a köz részére vannak fenntartva, azaz amelyeknek „monopolizálása” közérdeket sértene – akár azért, mert az ilyen megjelölést tartalmazó védjegy az állammal való kapcsolat hamis látszatát kelthetné; akár azért, mert nemzetközi szervezetek által szerződéses úton is védett megjelölésekről van szó; vagy mert bizonyos, gazdasági életen kívül eső – például vallási jellegű – közösségek érdekei sérülnének akkor, ha az összetartozást kifejező jelképek használatában korlátozva lennének.

Az ilyen módon feltétlen kizáró okot képező megjelölések egy része (állami felségjelek, illetve nemzetközi szervezeteket megillető jelzések) az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Unió Egyezmény (a továbbiakban: PUE) 6ter cikkében meghatározott – a Szellemi Tulajdon Világszervezetének Nemzetközi Irodája részére történő – közlések alapján jelentenek lajstromozási akadályt (és törlési okot), másik – ezen a körön kívül eső – részük a közérdekre való hivatkozással válik ilyené, harmadik csoportjuk pedig a valamely – különösen vallási – meggyőződést erőteljesen kifejező jelkép mivoltuk miatt teszik oltalomképtelenné az ütköző megjelölést. A védjegyirányelv 3. cikkének (2) bekezdése szintén tartalmazza ezeket a kizáró okokat [a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja által lefedett esetben kötelezően előírandó, a másik két halmaz esetében pedig opcionális szabályként].

A hatályos Vt. csak abban az esetben tekinti a három kategória egyikébe tartozó megjelöléseket a lajstromozást orvosolhatatlanul gátló elemeknek, ha a bejelentésben szereplő megjelölés kizárólag ilyenekből áll – ebből következően nem jelent feltétlen kizáró okot, ha valamelyik jelzés a védjegyként lajstromozni kívánt megjelölésnek csupán elemét képezi, és – az első két csoportba tartozó jelzések esetén – a hatáskörrel rendelkező szerv a lajstromozáshoz hozzájárult [ld. a Vt. 3. §-ának (3) bekezdését].

A Nairobi Szerződés 1. cikke védjegyjogi szempontból azt a kötelezettséget rója a részes államokra, hogy iparjogvédelmi hatóságaik utasítsák el azokat a védjegybejelentéseket, illetve érvénytelenítsék (azaz töröljék) azokat a lajstromozott védjegyeket, amelyek esetében az oltalomban részesíteni kívánt vagy már oltalomban részesített megjelölés a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Chartájában meghatározott olimpiai jelképből áll, vagy azt tartalmazza. Ez alól kivételt jelent az az eset, ha a Nemzetközi Olimpiai Bizottság engedélyt ad a védjegy lajstromozására.

A Nairobi Szerződés 2. cikke tartalmazza azokat az eseteket, amikor az említett kötelezettség nem terheli a részes államokat. Védjegyjogi szempontból ezek közül a 2. cikk (1) bekezdésének *i*) pontja fontos, amely a Szerződésnek az adott állam vonatkozásában történő hatálybalépését megelőzően lajstromozott védjegyek tekintetében eltekint a törlési kötelezettség teljesítésétől. A 2. cikk (2) bekezdése a fenti mentesítést azokra a védjegyekre is kiterjeszti, amelyeknek oltalma nemzetközi szerződés alapján terjed ki a részes állam területére: ez értelemszerűen a nemzetközi és a közösségi védjegyeket jelenti (noha az utóbbiakkal kapcsolatos hatósági tevékenységet az Európai Unió ügynöksége, a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal látja el).

Az olimpiai jelkép védelmére vonatkozó nemzetközi kötelezettség teljesítése kapcsán merült fel a védjegylajstromozás feltétlen kizáró okainak a Vt. 3. §-ának (2) bekezdésében

foglalt rendszerére vonatkozó felülvizsgálat szükségessége, ami egyúttal lehetőséget ad a védjegyirányelv 3. cikkének továbbra is megfelelő, de a jogalkalmazás számára áttekinthetőbb szabályok megteremtésére is.

A Nairobi Szerződés nem elégszik meg azzal, hogy csak olyan megjelölések minősüljenek oltalomképtelennek, amelyek kizárólag az olimpiai jelképből állnak, a védjegyirányelv 3. cikke (1) bekezdésének *h*) pontja és (2) bekezdésének *c*) pontja pedig szintén nem pusztán a kizárólag az adott jelzésből álló megjelölésekre szorítja a kizáró ok hatókörét. Annak érdekében, hogy a Vt. 3. §-a (2)–(3) bekezdéseinek megfogalmazása ne engedjen meg eltérő értelmezéseket, a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének első két pontjában indokolt kiterjeszteni a lajstromozási akadályt azokra az esetekre is, ahol a védjegybejelentésben szereplő megjelölésnek a szóban forgó jelzések egyike csupán elemét képezi. Így a (2) bekezdés egyszerre tartalmazza a hozzájárulással „orvosolható” és az „orvosolhatatlan” kizáró okokat – világossá téve azt is, hogy a valamely meggyőződést erőteljesen kifejező jelképek esetében nincs ugyan lehetőség az elutasítás (illetve törlés) hozzájárulással való kiküszöbölésére, ám ez az orvosolhatatlan ütközés ez utóbbi esetben csak akkor áll fenn, ha a megjelölés és a szóban forgó jelkép megegyezik (egyéb esetekben a közrendre vagy a közérdekre való hivatkozással is elutasítható a kifogásolható bejelentés).

A Vt. 3. §-ának változatlanul maradó (3) bekezdése alapján a (2) bekezdés *a*)–*b*) pontjaiban foglalt olyan esetekben, ahol a kérdéses jelzések a bejelentésben szereplő megjelölésnek csupán elemét képezik, a hatáskörrel rendelkező szerv hozzájárulása azt eredményezi, hogy a védjegybejelentés nem utasítható el (a már lajstromozott védjegy pedig nem törölhető) a fent említett rendelkezések alapján.

Annak érdekében, hogy a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének *a*) pontja a PUE 6ter cikkében foglalt valamennyi jelzést lefedje, valamint, hogy a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja alapján – tekintettel arra, hogy az olimpiai jelkép a PUE 6ter cikke alapján mind ez ideig nem került bejelentésre – biztosan elutasításra kerüljön az olimpiai jelképpel a Nairobi Szerződés értelmében ütköző valamennyi védjegybejelentés, illetve törölhető legyen valamennyi ilyen védjegy, a törvényjavaslat 20. §-a fentiekben túlmenően néhány további kiigazítást végez el a Vt.-ben.

Ennek megfelelően a Vt. 3. §-a (2) bekezdésének a törvényjavaslat szerinti *a*) pontja a PUE egésze helyett kifejezetten a 6ter cikkre utal; az eddig a *b*) pontban szereplő „hivatalos szavatossági vagy hitelesítési jegyek” ezáltal az új *a*) pont hatálya alá tartoznak majd (feltéve, hogy azokat az érintett állam közölte a Nemzetközi Irodával), a „kitüntetések” pedig – összhangban a védjegyirányelv 3. cikke (2) bekezdésének *c*) pontjával is – nem kerülnek külön nevesítésre [ezzel együtt jelvényként vagy jelképként továbbra is a *b*) pont hatálya alá tartozhatnak majd]. Ezzel párhuzamosan – a védjegyirányelv 3. cikke (2) bekezdésének *c*) pontjára is figyelemmel – a *b*) pont kiegészül a „jelképekkel”, ami egyértelművé teszi, hogy – mindaddig, amíg nem történik meg a PUE 6ter cikke szerinti bejelentése – az olimpiai jelképet tartalmazó megjelölések védjegyként való lajstromozása ez alapján a rendelkezés alapján kerülhet majd elutasításra.

A Nairobi Szerződés 2. cikke (1) bekezdésének *i*) pontja a Szerződés adott országban történő hatálybalépése előtt lajstromozott, és nem pedig a korábbi elsőbbségű védjegyek tekintetében mentesíti csupán a tagállamokat a védjegybejelentés elutasítására, illetve a védjegy törlésére vonatkozó kötelezettség alól. Ebből következően a feltétlen kizáró okok új

szabályait a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell: erről a törvényjavaslat záró rendelkezésekben szereplő 43. §-ának (5) bekezdése gondoskodik.

Meg kell jegyezni, hogy a védjegyírányelvben foglaltaknak a hatályos Vt. előírásai is maradéktalanul megfelelnek; a törvényjavaslat által előírányzott pontosítások a jogharmonizációs kötelezettség teljesítését nem érintik.

A 23. §-hoz

A védjegyügyekkel kapcsolatos egyes igazgatási szolgáltatási díjakra vonatkozóan jelenleg nem a Vt., hanem a díjrendelet rögzíti a díjfizetési kötelezettséget; a törvényjavaslat ezen is változtat és valamennyi díj esetében törvényi szintre emeli a díjfizetési kötelezettség előírását, csupán a mérték megállapítását hagyva rendeleti szintre.

A 24. §-hoz

A törvényjavaslat 24. §-a kiigazítja a Vt.-nek a közösségi védjegy, illetve a közösségi védjegybejelentés nemzeti bejelentéssé való átalakítására vonatkozó 76/E. §-át. A közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló 422/2004/EK tanácsi rendelet akként módosította a közösségi védjegybejelentés, illetve védjegy átalakítására irányuló kérelem vizsgálatára vonatkozó szabályokat, hogy az ilyen kérelemre irányadó – a 40/94/EK tanácsi rendeletben megállapított – követelmények teljesülését a szóban forgó rendelet kihirdetésétől – azaz 2004. március 10-étől – immár nem a tagállami iparjogvédelmi hivatalok, azaz – esetünkben – az MSZH, hanem a közösségi védjegyhatóság: a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal vizsgálja. E módosítás következtében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény 339. §-ának 16. pontja hatályon kívül helyezte a Vt. 76/E. §-ának (1)–(3) bekezdéseit, 236. §-a pedig kiigazította a 76/E. § (4) bekezdését. Figyelemmel arra, hogy a 76/E. § (5)–(7) bekezdései a már hatályon kívül helyezett (1) bekezdésre hivatkoznak vissza, indokolt a 76/E. § kiigazítása és – a hatályon kívül helyezett bekezdések miatt – bekezdéseinek újraszámozása.

A 25. §-hoz

A törvényjavaslat 25. §-a a 2. §-hoz fűzött indokolásban foglaltakkal azonos okból módosítja a Vt.-nek a megváltoztatási kérelem benyújtásának határidejével összefüggő 77. § (6) bekezdését.

A 26-27. §-okhoz

A törvényjavaslatnak a Vt. 104. §-át, illetve 111. §-ának (3) bekezdését kiigazító 26–27. §-ai arra szolgálnak, hogy egyértelmű legyen: a nemzeti oltalom vonatkozásában termékleírásra csupán a szeszes italok esetében van szükség.

A 28. §-hoz

A törvényjavaslat 28. §-a tartalmazza a Vt. 113. §-a (1) és (7) bekezdésének módosítását, amelyet a szeszes italok földrajzi árujelzőire vonatkozó szabályozás változása tesz szükségessé: az új 113/A. § feleslegessé teszi az utalást a termékleírásra és a külön jogszabályra a földrajzi árujelzők lajstromozására irányuló eljárásról szóló általános szabályok között.

A 29-31. §-okhoz

A szeszes italok meghatározására, megnevezésére és kiszerezésére vonatkozó általános szabályok megállapításáról szóló, 1989. május 29-i 1576/89/EGK tanácsi rendelet helyébe új jogszabály lépett: a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszerezéséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 110/2008/EK rendelet).

Tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmát szabályozó 510/2006/EK rendelet hatálya nem terjed ki a szeszes italokra, a 110/2008/EK rendelet – figyelembe véve a Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó Marrakesh-i Egyezmény részét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (a továbbiakban: TRIPS-megállapodás) rendelkezéseit, illetve különösen annak 22. és 23. cikkét – egyértelmű szabályokat vezetett be a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalma vonatkozásában. A 110/2008/EK rendelet harmadik országok számára is lehetővé teszi a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmi rendszere kínálja lehetőségek kihasználását, továbbá – az 510/2006/EK rendelettel ellentétben – nem zárja ki a hatálya alá tartozó szeszes italok földrajzi árujelzőinek nemzeti oltalmát; a nemzeti és a közösségi oltalmi rendszer párhuzamosan létezhet, egy adott szeszesital-árujelző közösségi oltalomra történő bejelentéséről a tagállamok szabadon dönthetnek.

A 110/2008/EK rendelet meghatározza a földrajzi árujelző, illetve a szokásossá vált elnevezés fogalmát (15. cikk), az oltalom terjedelmét (16. cikk), rendelkezik a földrajzi árujelzők lajstromozására, a műszaki dokumentáció tartalmára (17. cikk), törlésére (18. cikk), az azonos alakú (homonim) földrajzi árujelzőkre (19. cikk), a műszaki dokumentáció előírásainak való megfelelés ellenőrzésére (22. cikk) vonatkozó, valamint a védjegyek és a földrajzi árujelzők ütközése esetén irányadó szabályokról (23. cikk).

A 110/2008/EK rendelet alkalmazásában azok a megjelölések tekinthetők lajstromozott közösségi földrajzi árujelzőnek, amelyek a jogszabály III. mellékletében szerepelnek. A III. mellékletbe felvett földrajzi árujelzővel ellátott szeszes italoknak meg kell felelniük a 110/2008/EK rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében meghatározott műszaki dokumentáció (termékleírás) valamennyi előírásának.

A közösségi oltalom iránti bejelentést és a műszaki dokumentációt (termékleírást) nem a megjelölés használatára jogosult személynek vagy személyek csoportosulásának, hanem a szeszes ital származási helye szerinti tagállamnak kell benyújtania az Európai Bizottsághoz.

A 110/2008/EK rendelet – az 510/2006/EK rendelet szabályaival ellentétben – nem írja elő kötelező jelleggel a nemzeti kifogásolási eljárás bevezetését, a földrajzi árujelzők lajstromozására irányuló eljárás szabályozását a tagállamokra hagyja.

A 110/2008/EK rendelet előírásai értelmében minden egyes földrajzi árujelzőnek rendelkeznie kell műszaki dokumentációval (termékleírással). Ez a rendelkezés nemcsak az új bejelentésekben megjelölt, hanem azon szeszes italok földrajzi árujelzői esetében is irányadó, amelyek a 110/2008/EK rendelet III. mellékletében 2008. február 20-án szerepeltek. Ez utóbbi, ún. bevett földrajzi árujelzők esetében a műszaki dokumentáció benyújtásának határideje 2015. február 20. A 110/2008/EK rendelet III. melléklete jelenleg a következő

magyar földrajzi árujelzőket tartalmazza: törkölypálinka, szatmári szilvapálinka, kecskeméti barackpálinka, békési szilvapálinka, szabolcsi almapálinka, gönci barackpálinka, pálinka.

Az új közösségi szabályozás szükségessé teszi a szeszes italok földrajzi árujelzőinek nemzeti oltalmára vonatkozó rendelkezések felülvizsgálatát is, egyértelművé téve, hogy ebben a termékkörben a közösségi oltalom mellett lehetőség van nemzeti oltalom fenntartására, valamint hogy a Vt. XVII. fejezetének a termékleírásra utaló rendelkezései kizárólag a szeszes italokra vonatkoznak – tekintettel arra, hogy az egyéb élelmiszerekre (ahol a földrajzi árujelzőkre csak közösségi oltalom szerezhető) a XVII/A. fejezet rendelkezései az irányadóak. Ennek megfelelően a Vt. XVII. fejezetében külön § tartalmazza majd a szeszes italok földrajzi árujelzőinek nemzeti oltalma iránti eljárás speciális szabályait (113/A. §), a többi szakaszból pedig elmaradnak a termékleírásra utaló rendelkezések.

Kiemelést érdemel, hogy a törvényjavaslat értelmében – a 110/2008/EK rendelet rendelkezéseire figyelemmel – a nemzeti oltalom iránti kérelem elbírálásának szabályai – különösen a műszaki dokumentáció (termékleírás) elfogadásának rendje – alapvetően megváltoznak.

A szeszes italok esetében a nemzeti földrajziárujelző-oltalom iránti eljárásban a Vt. hatályos szabályai is előírták a termékleírás kötelező benyújtását, a kérelem elbírálásnak logikája pedig megegyezett 510/2006/EK rendelet szerinti nemzeti eljárási szakasz szabályaival. Az elbírálás ennek megfelelően két lépcsőben történt: a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter elsőként külön eljárásban jóváhagyja a termékleírást, a kérelmező pedig csupán ezt követően nyújthatja be – a jóváhagyott termékleírással együtt – a nemzeti oltalom iránti bejelentését az MSZH-hoz. Ezen a gyakorlaton változtat a törvényjavaslat, amikor – az eljárás egyszerűsítését és hatékonyabbá tételét célozva – az MSZH és a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter közötti munkamegosztáson alapuló eljárás struktúráját újraszabályozza. A törvényjavaslat szem előtt tartja azt, hogy a nemzeti oltalom lajstromozásáról szóló határozat meghozatalára az MSZH jogosult, valamint azt is, hogy a kérelem meghatározó részét képező műszaki dokumentáció (termékleírás) elbírálásához speciális szakmai ismeretek szükségesek, amelyek az agrárpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztériumban állnak rendelkezésre.

A törvényjavaslat szerinti új rendelkezések értelmében az oltalom iránti kérelmet az MSZH-hoz kell benyújtani. Az MSZH a kérelmet az alaki vizsgálatot követően másolatban megküldi az agrárpolitikáért felelős miniszternek (a továbbiakban: miniszter). A miniszter – a Magyar Eredetvédelmi Tanács közreműködésével – külön jogszabályban meghatározott eljárásban vizsgálja a termékleírást és kilenc hónapon belül nyilatkozik az MSZH-nak arról, hogy – a termékleírásra figyelemmel – egyetért-e a földrajzi árujelző lajstromozásával. Az MSZH – a határozat egyidejű megküldésével – tájékoztatja a minisztert a földrajzi árujelző lajstromozása tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedéséről [ld. a Vt. új 113/A. §-ának (1) bekezdését]. Ugyanilyen az eljárásban történhet meg a szeszes italra vonatkozó földrajzi árujelzőhöz kapcsolódó termékleírás későbbi esetleges módosítása is [ld. a Vt. új 113/A. §-ának (2) bekezdését].

A bejelentő a földrajzi árujelzőt lajstromozó határozat jogerőre emelkedéséig nyilatkozatot nyújthat be az MSZH-nak arról, hogy kéri-e a szeszes italra vonatkozó földrajzi árujelzőjének közösségi oltalmát [ld. a Vt. új 113/A. §-ának e) pontját]. Erre a nyilatkozatra a rendelkezési elv tiszteletben tartása miatt van szükség, tekintettel arra, hogy a 110/2008/EK rendelet 12. cikke (2) bekezdése értelmében a közösségi oltalom iránti kérelem benyújtására a

tagállamok jogosultak. A bejelentő olyan nyilatkozata esetén, amelyben a közösségi oltalom iránti igényét bejelenti, a lajstromozó határozat jogerőre emelkedése (illetve – az MSZH-nak időben megtett nyilatkozat hiányában – ezt követően a miniszter részére megtett ilyen értelmű bejelentői nyilatkozat) elindítja azt a folyamatot, amelynek eredményeképpen a Magyar Köztársaság a közösségi oltalom iránti kérelmet benyújtja az Európai Bizottsághoz.

A törvényjavaslat 28. §-a tartalmazza a Vt. 113. §-a (1) és (7) bekezdésének módosítását, amelyet a szeszes italok földrajzi árujelzőire vonatkozó szabályozás változása tesz szükségessé: az új 113/A. § feleslegessé teszi az utalást a termékleírásra és a külön jogszabályra a földrajzi árujelzők lajstromozására irányuló eljárásról szóló általános szabályok között. A törvényjavaslatnak a Vt. 104. §-át, illetve 111. §-ának (3) bekezdését kiigazító 26–27. §-ai arra szolgálnak, hogy egyértelmű legyen: a nemzeti oltalom vonatkozásában termékleírásra csupán a szeszes italok esetében van szükség.

A törvényjavaslat 31. §-a a szeszes italok földrajzi árujelzőinek közösségi oltalma tekintetében kiegészíti a Vt.-t egy új 116/B. §-sal a 110/2008/EK rendelet törvényi szintű nemzeti végrehajtási szabályainak megalkotása érdekében. A törvényjavaslat e szabályok megállapítása során – figyelemmel a 110/2008/EK rendelet szabályaira is – abból indul ki, hogy azok a szeszes italra vonatkozó, hazai földrajzi árujelzők élvezzenek közösségi oltalmat, amelyeket az MSZH jogerősen oltalomban részesített. Mivel az MSZH előtt lefolytatott lajstromozási eljárásban a bejelentőnek be kell nyújtania az adott szeszes italra vonatkozó termékleírást, a földrajzi árujelzőnek a 110/2008/EK rendelet III. mellékletébe történő felvételére irányuló eljárásban könnyen teljesíthető a 110/2008/EK rendelet 17. cikkében foglalt, a műszaki dokumentáció (termékleírás) benyújtására irányadó követelmény.

A törvényjavaslat a 110/2008/EK rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti közösségi bejelentés benyújtását és a 110/2008/EK rendelet alapján a tagállami hatáskörbe tartozó feladatok ellátását az agrárpolitikáért felelős miniszter hatáskörébe utalja [ld. a Vt. új 116/B. §-ának (1) bekezdését].

Mint az a fentiekből is kiderült, a közösségi oltalom iránti tagállami kérelem benyújtása érdekében a bejelentő nyilatkozatot nyújthat be a földrajzi árujelzőt lajstromozó határozat jogerőre emelkedéséig az MSZH-hoz arról, hogy kéri-e a szeszes italra vonatkozó földrajzi árujelzőjének közösségi oltalmát, vagy ezt követően a minisztertől bármikor kérheti a közösségi oltalom iránti eljárás lefolytatását.

Annak érdekében, hogy a nemzeti úton megadott földrajzi árujelző-oltalom mielőbb közösségi oltalmat élvezhessen, a törvényjavaslat előírja, hogy a miniszter az MSZH-nak a lajstromozásra vonatkozó értesítésétől, vagy a nemzeti oltalom jogosultjától származó kérelemnek a hozzá való benyújtásától számított hatvan napon belül tegye meg a 110/2008/EK rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti, közösségi oltalom iránti bejelentést [ld. a Vt. új 116/B. §-ának (2) bekezdését]. Annak elkerülése érdekében, hogy a nemzeti és a közösségi oltalom alatt álló földrajzi árujelzőhöz két eltérő termékleírás tartozzon, a nemzeti oltalom alatt álló földrajzi árujelzőhöz kapcsolódó termékleírás módosítása esetén ugyanezek a szabályok alkalmazandók, azaz az MSZH értesítése alapján a miniszter hatvan napon belül kezdeményezi az Európai Bizottságnál a termékleírásnak a 110/2008/EK rendelet 21. cikke szerinti módosítását [ld. a Vt. új 116/B. §-ának (3) bekezdését].

A törvényjavaslat a Vt.-nek a védjegybitorlásra irányadó szabályait rendeli alkalmazni a szeszes italok földrajzi árujelzői közösségi oltalmának bitorlása esetére [ld. a Vt. új 116/B. §-ának (4) bekezdését].

A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek európai közösségi oltalmát a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2081/92/EGK rendelet) teremtette meg. A közösségi oltalmi rendszer korszerűsítését a 2081/92/EGK rendelet helyébe lépő, 510/2006/EK tanácsi rendelet végezte el. Az 510/2006/EK rendelet végrehajtásáról a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló 510/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2006. december 14-i 1898/2006/EK bizottsági rendelet gondoskodott. Az 510/2006/EK rendelet végrehajtásához szükséges illeszkedési szabályokat az egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról szóló 2007. évi XXIV. törvény iktatta be a Vt.-be; a módosítás 2007. május 1-jén lépett hatályba. E módosításhoz kapcsolódott a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek oltalmára és a termékek ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 124/2007. (V. 31.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 124/2007. (V. 31.) Korm. rendelet].

Az 510/2006/EK rendelet hatálya nem terjed ki sem a szőlészeti és borászati termékekre, sem a szeszes italokra, mivel e termékek földrajzi árujelzőinek oltalmára vonatkozóan a 2008-ban elfogadott új rendeletek elfogadását megelőzően is külön rendeletek (az 1493/1999/EK rendelet és a 1576/89/EGK tanácsi rendelet) tartalmaztak előírásokat.

Az Európai Unió borágazatára alkalmazandó szabályozást alapvetően formálta át a borpiac közös szervezéséről, az 1493/1999/EK, az 1290/2005/EK és a 3/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2392/86/EGK és az 1493/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 479/2008/EK rendelet), amelynek III., IV. és V. fejezete tartalmazza a szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmával kapcsolatos rendelkezéseket. A 479/2008/EK rendelet a borok (a közösségi jogi terminológiát követő szóhasználattal: a szőlészeti és borászati termékek) esetében is bevezeti az eredetmegjelölés és földrajzi jelzés megkülönböztetését, a termékleírás készítésének kötelezettségét, a borra vonatkozó földrajzi árujelzők közösségi lajstromozását és az oltalom iránti kérelem elbírálásának szabályozott rendjét.

A 479/2008/EK rendelet 33. cikkének (1) bekezdése határozza meg, hogy mely szőlészeti és borászati termékekre kell alkalmazni a földrajzi árujelzőkkel kapcsolatos rendelkezéseket. A 479/2008/EK rendelet részletes szabályokat állapít meg az eredetmegjelölés, a földrajzi jelzés, valamint az eredetmegjelölésnek tekinthető hagyományos kifejezés fogalmát illetően (34. cikk).

A 479/2008/EK rendelet alapján benyújtott kérelem kellékeire részletes szabályok vonatkoznak: a kérelemnek az alapvető adatokon túl tartalmaznia kell a termékleírást, és a termékleírást összefoglaló dokumentumot is [35. cikk (1) bekezdés]. A kérelem részeként benyújtott termékleírásnak lehetővé kell tennie az érdekelt felek számára az eredetmegjelöléssel vagy földrajzi jelzéssel ellátott termék előállítási körülményeinek ellenőrzését. A termékleírás kötelező tartalmi elemeit a 479/2008/EK rendelet 35. cikkének (2) bekezdéséből ismerhetők meg.

A 479/2008/EK rendelet értelmében termelői érdekcsoportok, illetve – kivételes esetekben – egyedi termelők nyújthatnak be közösségi oltalom iránti kérelmet. Közös kérelem is benyújtható abban az esetben, ha a szóban forgó földrajzi terület több ország területén helyezkedik el (37. cikk).

A 479/2008/EK rendelet – a TRIPS-megállapodásnak való megfelelés igényével – harmadik országok termelői számára is lehetőséget biztosít a közösségi oltalom megszerzésére. Az ilyen kérelmek esetében a kötelező tartalmi elemeken túl azt is bizonyítani kell, hogy a szóban forgó név a származási országban oltalom alatt áll. A kérelmet a kérelmező közvetlenül vagy az érintett harmadik ország iparjogvédelmi hatóságán keresztül nyújthatja be az Európai Bizottsághoz (36. cikk).

A 479/2008/EK rendelet kötelező jelleggel írja elő az oltalom megadására irányuló eljárás részeként az előzetes nemzeti eljárást (38. cikk), amelynek során lehetőséget kell biztosítani a kifogások benyújtására is. Ez az előfeltétele annak, hogy a Bizottság a benyújtott kérelmek érdemi vizsgálatát lefolytathassa, és adott esetben dönthessen a földrajzi árujelző lajstromozásáról. A nemzeti kifogásolási eljárás során a tagállam a benyújtott kérelmet közzéteszi, amellyel szemben a tagállamban székhellyel vagy lakóhellyel rendelkező, jogos érdeket igazoló személyek kifogást nyújthatnak be. A tagállamok – összhangban a 479/2008/EK rendelet megfelelő fejezetének hatálybalépési időpontjával – 2009. augusztus 1-jéig kaptak határidőt az előzetes nemzeti eljárás szabályainak hatályba léptetésére.

A kérelem tárgyában hozott kedvező tagállami döntés esetén – legalább az Interneten – közzé kell tenni az összefoglaló dokumentumot és a termékleírást, és a tagállamnak egy olyan – oltalom iránti – kérelmet kell eljuttatnia a Bizottsághoz, amely a kérelmező nevét és címét, az összefoglaló dokumentumot, a tagállam nyilatkozatát a 479/2008/EK rendeletnek való megfelelésről, illetve a fent említett közzététel hivatkozási adatait tartalmazza [38. cikk (5) bek.].

A 479/2008/EK rendelet részletes szabályokat tartalmaz az azonos alakú elnevezések (homonimák) (42. cikk), a földrajzi árujelzők és a védjegyek közötti ütközés kérdése (44. cikk), valamint az oltalom terjedelme tekintetében (45. cikk). A termékleírás módosítására – attól függően, hogy a módosítás érinti-e az összefoglaló dokumentumot, illetve, hogy az összefoglaló dokumentumot érintő módosítás jelentősnek tekinthető-e – többféle eljárás került bevezetésre (49. cikk). A tagállamok a 479/2008/EK rendelet alapján lefolytatott eljárásaikért a felmerült költségeik fedezésére díjat állapíthatnak meg.

A 479/2008/EK rendelet 51. cikke értelmében a közösségi szinten korábban, a rendelet hatálybalépésének időpontjában oltalom alatt álló, borokra vonatkozó földrajzi árujelzők automatikusan, a 479/2008/EK rendelet erejénél fogva élvezik tovább a közösségi oltalmat, feltéve, hogy a szóban forgó tagállam 2011. december 31-ig benyújtja a műszaki dokumentációt (termékleírást) és az oltalom megadására vonatkozó tagállami döntést. A rendelet hatálybalépését követően benyújtott kérelmek esetében a 479/2008/EK rendelet az 510/2006/EK rendeletben foglaltaknak megfelelő eljárást írja elő.

Tekintettel arra, hogy a szőlészeti és borászati termékek, valamint a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára vonatkozó közösségi szabályok túlnyomórészt párhuzamosak, a Vt. XVII/A. fejezetében indokolt a közösségi oltalom iránti kérelmek elbírálásának nemzeti szakaszát egységesen szabályozni – természetesen figyelemmel a két rendszer közötti apró eltérésekre is.

A Vt. jelenlegi szabályai szerint az 510/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó termékkörben a közösségi oltalom iránti bejelentés elbírálásának nemzeti szakasza két külön eljárásból áll. Az első eljárás során a miniszter előzetes szakhatósági állásfoglalást ad a termékleírás megalapozottságáról, a második eljárás pedig a kérelmező termelői csoportosulásnak az MSZH-hoz benyújtott, közösségi oltalom iránti kérelmére indul, amelyhez mellékelni kell a szakhatósági állásfoglalást is. Az MSZH iparjogvédelmi szempontból vizsgálja meg a kérelmet. Az MSZH határozata alapján a miniszter továbbítja a kérelmet az Európai Bizottsághoz.

A törvényjavaslat a „kétablakos eljárási rend” megszüntetésével jelentős mértékben egyszerűsíti a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek, a borok, valamint a szeszes italok földrajzi árujelzőinek közösségi oltalma iránti bejelentések elbírálásának a nemzeti szakaszra vonatkozó hazai szabályait. Az MSZH és a miniszter együttműködésén alapuló új, egyablakos eljárási rend átláthatóbbá teszi a szabályozást és jelentős mértékben meggyorsítja a nemzeti elbírálási szakasz lefolytatását.

A fentiek értelmében a törvényjavaslat t 31. §-a egyes földrajzi árujelzők közösségi oltalma tekintetében új 116/A–116/C. §-okkal egészíti ki a Vt.-t a 479/2008/EK rendelet és az 510/2006/EK rendelet törvényi szintű végrehajtási szabályainak megalkotása érdekében. Ugyanitt – az új 116/B. §-ban – helyezkednek el a szeszes italok közösségi oltalmára vonatkozó, fentebb ismertetett nemzeti végrehajtási szabályok is.

Figyelemmel arra, hogy a 479/2008/EK rendeletnek a földrajzi árujelzők oltalmára vonatkozó rendelkezései az 510/2006/EK rendelet szabályozási modelljét követik, a Vt.-nek a törvényjavaslat 31. §-ával módosított 116/A. §-a tartalmazza mind a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, mind a szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalma iránti kérelmek elbírálásának új hazai végrehajtási szabályait. A tagállami feladatok a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, valamint borok esetében is a miniszter és az MSZH között oszlanak meg [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (3) bekezdését] – nemzeti lajstromozási határozat hiányában azonban a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalma iránti bejelentésekhez képest fordított munkamegosztásban.

A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek, valamint a borok földrajzi árujelzőinek közösségi oltalma iránti kérelmet a miniszterhez kell benyújtani. A miniszter a benyújtást követően haladéktalanul továbbítja az MSZH-nak a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő kérelmet [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (4) bekezdését].

Az MSZH a kérelmet iparjogvédelmi szempontból soron kívül megvizsgálja. A vizsgálat nem terjed ki arra, hogy fennáll-e a termék és a földrajzi elnevezés közötti kapcsolat [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (5) és (6) bekezdését].

Az MSZH a kérelem beérkezésétől számított két hónapon belül nyilatkozik a miniszternek arról, hogy a vizsgált követelmények alapján egyetért-e a kérelemnek az Európai Bizottsághoz történő továbbításával. E nyilatkozatot követően a miniszter a kérelmet közzéteszi az általa vezetett minisztérium hivatalos lapjában. A kérelemmel szemben a közzétételtől számított két hónapon belül kifogást lehet benyújtani. A kifogást a miniszter – iparjogvédelmi kérdésekben az MSZH egyetértésével – érdemi határozatában bírálja el [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (7)–(8) bekezdéseit].

A miniszter az MSZH nyilatkozata és a külön jogszabályban lefolytatott eljárás alapján a kérelem benyújtásától számított kilenc hónapon belül határoz arról, hogy a kérelem megfelel-e az e törvényben, valamint a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek. A miniszter a határozatot a termékleírással együtt közzéteszi az általa vezetett minisztérium hivatalos lapjában. A kérelemnek helyt adó határozat meghozatala esetén a miniszter továbbítja a vonatkozó közösségi jogszabályokban meghatározott adatokat, illetve iratokat [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (9) bekezdését]. A miniszter az MSZH nyilatkozataihoz kötve van.

Lényeges rendelkezés, hogy a kérelemnek helyt adó határozat meghozatalával a Magyar Köztársaság területére kiterjedő hatályú átmeneti oltalom keletkezik a kérelemnek az Európai Bizottsághoz történő benyújtása napjától kezdődő hatállyal. Az átmeneti oltalom keletkezésének napjáról a miniszter értesíti a kérelmezőt. Bitorlás miatt az a kérelmező is felléphet, akinek a földrajzi árujelzője átmeneti oltalomban részesül, de az eljárást fel kell függeszteni mindaddig, amíg a kérelemről az Európai Bizottság jogerősen nem döntött. [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (10) bekezdését].

A termékleírás módosítása iránti kérelmekre az oltalom iránti kérelem elbírálásának szabályait kell megfelelően alkalmazni.[ld. a Vt. új 116/A. §-ának (11) bekezdését].

Az 510/2006/EK rendelet hatálya alá tartozó termékkörben az oltalom iránti kérelem elbírálásának közösségi szakaszában a vonatkozó közösségi jogszabályok szerinti adatoknak az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételétől számított négy hónapon belül kifogást lehet benyújtani.

A borok esetében – az 510/2006/EK rendelettől eltérően – a más tagállamokból, illetve harmadik országokból a Bizottsághoz érkezett és a Bizottság vizsgálatának eredménye értelmében a 479/2008/EK rendelet feltételeinek megfelelő kérelmekkel szembeni kifogásokat a jogos érdeket igazoló, Magyarország területén lakóhellyel rendelkező természetes, illetve székhellyel rendelkező jogi személyeknek közvetlenül a Bizottsághoz kell benyújtaniuk a 479/2008/EK rendelet 39. cikke (3) bekezdésének szerinti adatnak, illetve iratnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő közzétételétől számított két hónapon belül. A kifogással kapcsolatos tagállami feladatokat a miniszter – iparjogvédelmi kérdésekben az MSZH egyetértésével – látja el [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (12) bekezdését].

A törvényjavaslat a Vt.-nek a védjegybitorlásra irányadó szabályait rendeli alkalmazni a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, valamint a borok földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek közösségi oltalmát, illetve átmeneti oltalmát sértő, a vonatkozó közösségi szabályokban meghatározott cselekmények elkövetése esetén. [ld. a Vt. új 116/A. §-ának (13) bekezdését].

A 32. §-hoz

A törvényjavaslat azt is előírja, hogy a Vt.-ben nem szabályozott kérdésekben a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, valamint a szőlészeti és borászati termékek, továbbá a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmára és a termékek ellenőrzésére vonatkozó külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni [ld. a Vt. új 116/C. §-ának (1) bekezdését]. E külön jogszabály megalkotására a törvényjavaslat 32. §-a (1) bekezdése ad felhatalmazást akként, hogy kiigazítja a Vt.-nek a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőire vonatkozó, a Kormány részére rendeletalkotásra felhatalmazást adó 121. §-a (1) bekezdésének *b*) pontját. Mindez a 124/2007. (V. 31.) Korm. rendelet újraalkotását teszi majd szükségessé.

Az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) AB határozatának értelmében szükségessé vált a Vt. felhatalmazó rendelkezéseinek felülvizsgálata is. A hatásköri átalakításra a Vt. 121. §-ának (2) bekezdésében is a törvényjavaslat 3. §-ához fűzött indoklásban bemutatott módon kerül sor.

A 33. §-hoz

A törvényjavaslat 33. §-a szerint kiigazítást igényel a Vt. 122. §-ában foglalt jogharmonizációs záradék mindkét bekezdése.

Az (1) bekezdés módosítását az indokolja, hogy a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel kihirdetésre került a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv egységes szerkezetbe foglalt szövege (ún. kodifikált változata).

A Vt. 122. §-ának (2) bekezdésében foglalt jogharmonizációs záradék ezen felül kiegészül a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. január 15-i 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet III. fejezetére, továbbá a borpiac közös szervezéséről, az 1493/1999/EK, az 1782/2003/EK, az 1290/2005/EK és a 3/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2392/86/EGK és az 1493/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet IV. fejezetére való utalással.

A 34. §-hoz

A törvényjavaslat 34. §-a a 2. §-hoz fűzött indokolásban foglaltakkal azonos okból módosítja az Fmtv.-nek a megváltoztatási kérelem benyújtásának határidejével összefüggő 61. § (6) bekezdését.

A 35. §-hoz

Az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) AB határozatának értelmében szükséges az Fmtv. 68. §-ában adott felhatalmazó rendelkezésének kiigazítása, amelynek értelmében a miniszteri rendelet elfogadása kapcsán véleményezési jog váltja fel az MSZH elnökének korábbi egyetértési jogát, továbbá bevezetésre kerül az MSZH fölött felügyeletet gyakorló miniszter egyetértési joga.

A 36-39. §-okhoz

A törvényjavaslat a záró rendelkezések körében 2009. augusztus 1-jét határozza meg a hatálybalépés időpontjaként, továbbá megállapítja a szükséges átmeneti rendelkezéseket is.

A 37. § (1)-(2) és (4) bekezdése kisebb kodifikációs kiigazításokat tartalmaz.

A növényfajta-oltalommal kapcsolatban a jogosultat megillető adatszolgáltatási igény hatékony kikényszeríthetősége érdekében a törvényjavaslat a 37. § (3) bekezdésében a Vht. megfelelő szabályait módosítja egyrészt oly módon, hogy a végrehajtás elrendelését és a

fizetendő pénzbírság megállapítását az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére irányuló eljárás kapcsán is lehetővé teszi, tekintettel arra is, hogy az adatszolgáltatás a szellemi tulajdonjogok (azaz ebben az esetben a növényfajta-oltalomból fakadó díjigény) érvényesítésének előfeltételét képezi.

A 38. § a hatályon kívül helyező rendelkezéseket adja meg. A 39. § jogharmonizációs záradékkal látja el a törvényt.
